(FINANCIEEL)
JAARVERSLAG

2020

De Stroming (VPCO in het LHA)
te Werkendam

GROENENDIJK
onderwijsadministratie

Bezoekadres Trapezium 210, Sliedrecht
Postadres Postbus 80, 3360 AB Sliedrecht
T (0184) 41 25 07
http://www.groenendijk.nl/

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

INHOUDSOPGAVE

A TOELICHTING OP ONDERDELEN VAN HET JAARVERSLAG

Bestuursverslag	1
Kengetallen	92

B JAARREKENING

B1 Grondslagen	93
B2 Balans per 31 december 2020	98
B3 Staat van baten en lasten 2020	100
B4 Kasstroomoverzicht 2020	101
B5 Toelichting behorende tot de balans	102
B6 Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten	110
B10 Niet uit de balans blijkende activa en verplichtingen	121
B11 Gebeurtenissen na balansdatum	122
B12 Statutaire regeling omtrent bestemming van resultaat	123
B13 Ondertekening Jaarverslag	124

C OVERIGE GEGEVENS

C1 Controleverklaring	125

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs

Datum: 01 JUN 2021

De Stroming

Vereniging voor Prot. Chr. Onderwijs
in het Land van Heusden en Altena

Bestuursverslag 2020

versie 1.8 definitief

19 mei 2021

Naam	De Stroming, Vereniging voor Protestants-Christelijk Onderwijs in het Land van Heusden en Altena
Werkgeversnummer	41239
Postbus	161, 4250 DD Werkendam
Bezoekadres	Waardhuizen 38
Postcode	4287 LS
Woonplaats	Waardhuizen

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
1 Voorwoord 5
2 Verplichte thema's vanuit wet- en regelgeving 6
2.1 Treasurybeleid 6
2.1.1 Beschrijving van het beleid m.b.t. beleggingen en leningen voor zover dit publieke middelen betreft 6
2.1.2 Uitvoering van het beleid in de praktijk 6
2.1.3 Informatie over uitstaande beleggingen, leningen, aangetrokken leningen en afgesloten derivatenovereenkomsten 7
2.2 Sectorspecifiek 7
2.2.1 Verantwoording Convenantsmiddelen VO 7
2.2.2 Verantwoording besteding extra middelen werkdrukverlaging PO 7
2.2.3 Verantwoording middelen Prestatiebox 8
3 Visie en besturing 11
3.1 Visie 11
3.1.1 Doelstelling van de organisatie (missie en visie) 11
3.1.2 Aanduiding van het beleid en de kernactiviteiten met de belangrijkste producten/diensten 12
3.2 Besturing 12
3.2.1 Juridische structuur 12
3.2.2 Interne organisatiestructuur 12
3.2.3 Belangrijke elementen van het gevoerde beleid 16
3.2.4 Zaken met een politieke of maatschappelijke impact 30
3.2.5 Informatie over de maatschappelijke aspecten van het 'ondernemen' 31
3.2.6 Vermelding van de samenwerkingsverbanden waarbij de rechtspersoon of de daaronder ressorterende instellingen zijn aangesloten en van de verbonden partijen 32
3.2.7 Ontwikkelingen bij of in relatie tot verbonden partijen, inclusief samenwerkingsverbanden 32
3.2.8 Namen van bestuurders, directieleden en toezichthouders en hun betaalde en onbetaalde (neven)functies 33
3.3 Naleving branchecode 35
3.3.1 Ontwikkelingen op het gebied van governance 35
3.3.2 Vermelding code goed bestuur die gehanteerd wordt 35

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

3.3.3 Vermelding van de afwijkingen van deze code en toelichting 35
3.3.4 Wijze waarop horizontale verantwoording wordt ingevuld 35
3.4 Verslag toezichthoudend orgaan 36
3.5 Omgeving 39
3.5.1 Afhandeling van klachten 39
3.5.2 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. internationalisering 39
3.5.3 Verwachte toekomstige ontwikkelingen op het gebied van internationalisering 39
4 Risicomanagement 40
4.1 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden 40
4.2 Risicoprofiel 42
5 Bedrijfsvoering 44
5.1 Bedrijfsvoering 44
5.1.1 Zaken in het afgelopen jaar met behoorlijke personele betekenis 44
5.1.2 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen m.b.t. personeel in het afgelopen jaar 47
5.1.3 Gevoerde beleid inzake de beheersing van uitkeringen na ontslag 49
5.1.4 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen m.b.t. de huisvesting in het afgelopen jaar 49
5.1.5 Financiële positie op balansdatum incl. een goede toelichting daarop 50
5.1.6 Toelichting op de ontwikkeling van de balansposten (vergelijking met vorig jaar) 52
5.1.7 Toelichting op het resultaat en wat daaraan heeft bijgedragen 54
5.1.8 Analyse van de uitkomsten van de exploitatie in relatie tot de begroting en realisatie vorig jaar 56
5.1.9 Toelichting op het investeringsbeleid, de investeringen in het boekjaar en de verwachte toekomstige investeringen 56
5.1.10 Toelichting op kasstromen en financiering 56
5.1.11 Informatie over financiële instrumenten 57
5.1.12 In control statement 57
5.1.13 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen m.b.t. de interne en externe kwaliteitszorg in het afgelopen jaar 57
5.2 Onderwijsprestaties en onderwijskundige zaken 57
5.2.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar 57
5.2.2 Onderwijsprestaties 58
5.2.3 Onderwijskundige en onderwijsprogrammatische zaken 58
5.2.4 Informatie over de toegankelijkheid en het toelatingsbeleid 58

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

5.2.5 Toelichting inzake de werkzaamheden op het gebied van onderzoek en ontwikkeling 59
5.3 Duurzaamheid 59
5.3.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen m.b.t. duurzaamheid in het afgelopen jaar 59
6 Toekomstige ontwikkelingen 60
6.1 Ontwikkelingen per beleidsterrein 60
6.1.1 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderwijs 60
6.1.2 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderzoek 60
6.1.3 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van kwaliteitszorg 61
6.1.4 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van personeel 61
6.1.5 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de huisvesting 61
6.1.6 Toelichting op het investeringsbeleid, de investeringen in het boekjaar en de toekomstige investeringen 61
6.1.7 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid 62
6.2 Continuïteitsparagraaf 62
6.2.1 A.1 Kengetallen t, t+1, t+2 en t+3 62
6.2.2 A.2 Meerjarenbegroting t, t+1, t+2 en t+3 62
Bijlagen 65

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

1 Voorwoord

Voor u ligt het bestuursjaarverslag 2020 van De Stroming, Vereniging voor Protestants-Christelijk Onderwijs in het Land van Heusden en Altena.

Vorig jaar schreven we in het voorwoord:

"In maart 2020 is Nederland getroffen door een uitbraak van het Corona-virus. Voor De Stroming betekent dit dat de scholen gesloten zijn, net zoals dit geldt voor alle onderwijsbesturen in Nederland. Het onderwijs wordt 'op afstand' gegeven.

Dit heeft impact op het hele onderwijsproces, alhoewel het onderwijs wel door kan gaan. Op dit moment wordt verwacht dat de financiële impact op het vermogen en het jaarresultaat 2020 beperkt zal zijn".

Het jaar 2020 was voor De Stroming en haar scholen een vreemd jaar vanwege de pandemie met het Covid-19 virus. Scholen waren weken geheel gesloten, soms gedeeltelijk open, klassen staat af en toe in thuis quarantaine, opbrengsten konden niet altijd in kaart worden gebracht (zo was er geen Centrale Eindtoets) en personeel heeft een zwaar jaar achter de rug; niet alleen in verband met beperkte wegens zieke collega's, maar ook onderwijskundig (ontwikkeling van de eigen digitale vaardigheden) en sociaal-emotioneel. Het exploitatieresultaat blijkt fors positiever dan begroot. We kunnen constateren dat we, ondanks alles, goed 'in control' waren.

De periode waarin dit bestuursverslag geschreven is wordt nog steeds gedomineerd door Covid-19. Juist nu merken we dat ook jongere leerlingen besmet raken, met alle gevolgen van dien voor hun ontwikkeling.

De Raad van Toezicht heeft in haar vergadering van 17 mei 2021 op voorstel van de auditcommissie besloten het positieve exploitatieresultaat van € 241.301 te bestemmen voor een 'zachte landing' in de jaren 2026 en 2027; de jaren waarin we ons laatste surplus publiek eigen vermogen inzetten.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

2 Verplichte thema's vanuit wet- en regelgeving

2.1 Treasurybeleid

Hieronder een samenvattende beschrijving van het treasurybeleid. Voor het Treasurystatuut van De Stroming wordt verwezen naar de website.

Overigens heeft De Stroming d.d. 17 november 2020 een geactualiseerd Treasurystatuut vastgesteld. Zie bijlage 1.

2.1.1 Beschrijving van het beleid m.b.t. beleggingen en leningen voor zover dit publieke middelen betreft

Aan beleggingen zijn de nodige risico's verbonden. Om die reden is het creëren van een raamwerk waarbinnen kan worden geopereerd een aan te bevelen actie. Dit raamwerk waarbinnen geopereerd moet worden wordt verder het treasurystatuut genoemd.
Het doel van het treasurystatuut is, dat in het kader van vermogensbeheer van De Stroming te Werkendam helder wordt gemaakt volgens welke procedures besluiten tot stand moeten komen en aan welke richtlijnen het bestuur zich moet houden.
In dit statuut is een basis gelegd voor een verantwoorde inbedding van het financieel beleid op basis van de beginselen van een verantwoord beheer, zoals controleerbaarheid, functiescheiding, duidelijke toedeling van verantwoordelijk- en bevoegdheden, alsmede heldere beleidsmatige uitgangspunten en randvoorwaarden voor het beheer.
Het bestuur (bevoegd gezag) beheert de verkregen middelen van de instelling op een zodanige wijze dat een behoorlijke exploitatie en het voortbestaan van de instelling op basis van de publieke middelen zijn verzekerd.
De Stroming zal de verschillende geldstromen, publieke middelen en overige middelen, in de financiële administratie zichtbaar scheiden. Uitgaven in het kader van de wettelijke taak komen in principe als eerste ten laste van publieke middelen, tenzij uitgaven op specifieke gronden (bijv. projectvoorwaarden) eerst ten laste komen van overige middelen.
De Stroming heeft in 2020 geen aandelen gehouden.
Het bestuur is bevoegd de overtollige liquide middelen weg te zetten op een spaar- of depositorekening, en heeft dit ook gedaan.

2.1.2 Uitvoering van het beleid in de praktijk

De Stroming hanteert een treasurystatuut dat voldoet aan de regeling 'beleggen, lenen en derivaten' (OCW, 2016).

De Stroming heeft conform haar Treasurystatuut een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd. Er is louter gebruik gemaakt van spaarrekeningen of beleggersrekeningen van óf haar huisbankier (Rabobank) óf van een andere bankier met de minimaal benodigde rating (ABNAMRO).

De interne verantwoording over treasury-activiteiten vindt plaats door het College van Bestuur aan de Raad van Toezicht door middel van de periodieke managementrapportages en aan de algemene ledenvergadering (ALV) middels dit bestuursverslag. Externe verantwoording vindt ook plaats door middel van het bestuursverslag.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

2.1.3 Informatie over uitstaande beleggingen, leningen, aangetrokken leningen en afgesloten derivatenovereenkomsten

De Stroming had geheel 2020, net zoals in 2019, geen uitstaande beleggingen en leningen noch aangetrokken leningen, noch afgesloten derivatenovereenkomsten.

2.2 Sectorspecifiek

2.2.1 Verantwoording Convenantsmiddelen VO

Voor De Stroming niet van toepassing.

2.2.2 Verantwoording besteding extra middelen werkdrukverlaging PO

Alle scholen hebben de besteding van deze middelen in hun team besproken en hebben instemming van de personeelsgeleding van de MR verkregen.

school	bedrag 2020	besteed aan / verdeeld over de categorieën: • personeel • materieel • professionalisering
Het Baken Werkendam	€ 57.697	Heel het budget besteed aan personeel (inzet onderwijsassistenten, inzet extra ondersteuning in de groepen, inhuur sportcoach en t.b.v. 'administratieve dagdelen voor leerkrachten'
't Kompas Werkendam	€ 798	
De Regenboog Nieuwendijk	€ 0	
De Sprankel Dussen	€ 13.892	Het gehele budget is ingezet voor personeel (inzet onderwijsassistent en inhuur muziekdocent)
Eben Haëzer Woudrichem	€ 33.777	Het overgrote deel van het budget is ingezet voor personeel (extra leerkracht en onderwijsassistent) Een deel is besteed aan professionalisering hoogbegaafdheid.
d'Uylenborch Almkerk	€ 67.794	Het hele budget is besteed aan

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

		personeel (vervanging voor administratieve taken, voeren van kindgesprekken, e.d.,inzet onderwijsassistent bij ondersteuning in de groepen, instandhouding Hulpklas, drie ochtenden per week gepersonaliseerd onderwijs door IB-er, eventmanager voor de organisatie en aansturing van veel 'commissie-taken' en personele ondersteuning in de combinatiegroep 4/7)
De VerreKijker Waardhuizen	€ 392	
De Parel Rijswijk	€ 77.328	Het hele budget is besteed aan inzet extra personeel
De Zaaier Andel	€ 76.182	Het hele budget is besteed aan inzet extra personeel
De Ark Meeuwen	€ 5.060	Het hele budget is besteed aan inzet extra personeel
Het Fundament Genderen	€ 18.807	Het hele budget is besteed aan inzet extra personeel

Alle beschikbare middelen voor verlaging van de werkdruk zijn in 2020 in overleg met de teams in een plan van aanpak omgezet en met instemming van de personeelsgeleding van de MR besteed.

2.2.3 Verantwoording middelen Prestatiebox

school	bedrag 2020	besteed aan
Het Baken Werkendam	€ 71.857	Scholingstraject en implementatie Basisontwikkeling voor de kleuterbouw, Leerplein groep en De Werkplaats, hoogbegaafdheid en extra chromebooks t.b.v. differentiatie
't Kompas Werkendam	€ 47.172	Scholing hoogbegaafdheid, EDI/DPL met klassenbezoeken, implementatie PBS, verbetering rekendidactiek/rekenprestaties

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

De Regenboog Nieuwendijk	€ 48.000	Professionalisering en implementatie DPL inclusief klassenbezoeken; professionalisering hoogbegaafdheid en inrichten LeerSaam-groep; extra chromebooks t.b.v. differentiatie en groepsdoorbrekend werken
De Sprankel	€ 10.350	Integratie WO, muziek, lezen en ICT; extra chromebooks t.b.v. differentiatie en groepsdoorbrekend werken; professionalisering Kansrijk werken met combinatiegroepen
Eben Haëzer Woudrichem	€ 37.253	Professionalisering hoogbegaafdheid en inzet Levelwerk; implementatie ZIEN en werken aan sociale veiligheid; schoolverbetering door Leren zichtbaar maken, programma cultuur met kwaliteit en aanschaf extra chromebooks t.b.v. differentiatie.
d'Uylenborch Almkerk	€ 44.692	Professionalisering hoogbegaafdheid inclusief inrichting Acadin/ontdekkers groep, verbetering rekendidactiek en -prestaties, DPL (krachtige instructie en goed klassenmanagement)
De VerreKijker Waardhuizen	€9.793	Professionalisering Kansrijk werken met combinatieklassen, EDI (krachtige instructie); uit elkaar halen van de groepen; extra aanschaf chromebooks t.b.v. differentiatie en groepsdoorbrekend werken
De Parel Rijswijk	€ 54.732	Professionalisering EDI (krachtige instructie) inclusief verdere implementatie groepsdoorbrekend werken. Hiervoor ook extra chromebooks aangeschaft. Inrichten klas NT2-leerlingen. Scholing hoogbegaafdheid en implementatie Levelwerk; begeleiding bij implementatie collegiale visitatie en intervisie
De Zaaier Andel	€ 38.272	Implementatie van programma voor meer- en hoogbegaafde leerlingen;

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

		EDI (krachtige lessen) inclusief klassenbezoeken en externe begeleiding, verdere implementatie Snappet
De Ark Meeuwen	€ 7.612	Aanschaf en scholing implementatie nieuwe methode WO Faqta; professionalisering Kansrijk werken met combinatiegroepen en het uit elkaar halen van groepen
Het Fundament Genderen	€ 30.526	Implementatie nieuwe rekenmethode en nieuwe taal/spellingmethode, scholing hoogbegaafdheid en implementatie Levelwerk, inrichting speciale leergroep, extra aanschaf chromebooks t.b.v. differentiatie

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

3 Visie en besturing

3.1 Visie

3.1.1 Doelstelling van de organisatie (missie en visie)

Het bestuursverslag is een onderdeel van het financieel jaarverslag. Bij het opstellen van het financieel jaarverslag is rekening gehouden met de voorschriften die het ministerie betreffende het Elektronisch Financieel Jaarverslag, het EFJ, heeft opgesteld. Naast alle financiële cijfers maakt het bestuursverslag deel uit van het EJF. Op deze wijze wordt een verbinding gelegd tussen beleidsplannen, begroting en activiteitenplannen.

De Stroming biedt protestants-christelijk basisonderwijs in het Land van Heusden en Altena. Ook in kleine kernen wil De Stroming haar scholen - op langere termijn - open houden, omdat we van mening zijn dat een school een verbindende en zingevende factor van belang is in een dorpsgemeenschap of wijk. Op het moment dat het pedagogisch-didactisch niet meer mogelijk blijkt passend onderwijs te bieden zal onderzocht worden wat de alternatieven zijn. De komende jaren lijkt dit nog niet nodig. Ook de drie kleinere scholen van De Stroming laten een stabiele leerlingenprognose zien.
We streven naar een sterk protestants christelijk basisonderwijs in de regio: samen sterk voor de protestants-christelijke identiteit, samen sterk voor waarden en normen, samen sterk voor basisonderwijs van goede kwaliteit. In het boekjaar 2020 geen fusie meer plaatsgevonden, in tegenstelling tot voorgaande jaren.

De vereniging draagt de naam De Stroming (VPCO in het Land van Heusden en Altena) en de scholen die bij de vereniging horen, zijn anno 2020:
c.b.s. De Ark in Meeuwen
c.b.s. Het Fundament in Genderen
c.b.s. De Sprankel in Dussen
c.b.s. De VerreKijker in Waardhuizen
c.b.s. Het Baken in Werkendam
c.b.s. 't Kompas in Werkendam
c.b.s. De Zaaier in Andel
c.b.s. Eben Haëzer in Woudrichem
c.b.s. De Parel in Rijswijk
c.n.s. d'Uylenborch in Almkerk
c.b.s. De Regenboog in Nieuwendijk

Missie
Het is onze missie kinderen tussen de 4 en 12 jaar, die in het Land van Heusden en Altena wonen, onderwijs te bieden vanuit protestants-christelijke waarden en normen. Dat doen wij vanuit de kracht van verbinding, van samenwerken, van het delen van expertise en van solidariteit. En dat doen we vanuit wederzijds respect, betrokkenheid op de kinderen en aandacht voor elkaar. Doel van de vereniging is om de kernen van ons werkgebied minimaal één onderwijslocatie open te houden. Momenteel hebben we 11 zelfstandige scholen en geen nevenvestigingen of dislocaties. Twee scholen worden jaarlijks open gehouden op basis van gemiddelde schoolgrootte. Gezien de leerlingenaantallen kan dit de komende jaren op dezelfde

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

basis gebeuren.

Visie
Onze stip op de horizon: is dat wij zijn in staat tegemoet te komen aan alle onderwijsbehoeften van de kinderen op een wijze waarop zij zich veilig voelen, gezien en gewaardeerd. Uiteraard behalen we passende resultaten. We streven ernaar om samen lerend het onderwijs te ontwikkelen zodat de kinderen een waardevolle bijdrage (gaan) leveren aan de samenleving.
Onze visie is verwoord in de volgende vijf lijnen ('doelstellingen') die onderling met elkaar verbonden zijn en elkaar over en weer beïnvloeden. Binnen elke lijn zijn onderwerpen benoemd waaraan we kunnen zien of we de goede dingen doen.
lijn 1: 'afstemming op onderwijsbehoeften' met 'het doen van de goede dingen'
lijn 2: 'personeel is kwaliteitsbepalend'
lijn 3: 'op weg naar een lerende organisatie' met onder meer 'de dingen goed doen'
lijn 4: 'onze identiteit en het verhaal van de school als gemeenschap'
lijn 5: 'het bieden van een ononderbroken ontwikkelingsproces'

Kernwaarden
Onze kernwaarden zijn:

geloven (in), (laten) inspireren
innoveren (verbeteren, ontwikkelen, vernieuwen)
verbinden (intern en extern), samenwerken
vertrouwen hebben in, vertrouwen scheppen

3.1.2 Aanduiding van het beleid en de kernactiviteiten met de belangrijkste producten/diensten

Zoals in de statuten omschreven stelt de Vereniging zich ten doel werkzaam te zijn tot oprichting en instandhouding van basisscholen voor protestants-christelijk onderwijs in het Land van Heusden en Altena, in overeenstemming met haar grondslag, zoals omschreven in artikel 3 van de statuten.

De Vereniging streeft naar het in stand houden van minimaal één onderwijslocatie voor protestants-christelijk onderwijs in de kernen van Altena, waarbij elke locatie zoveel mogelijk vrijheid krijgt om binnen de kaders van het bestuur haar eigen schoolcultuur te realiseren. De Vereniging beoogt niet het maken van winst.

3.2 Besturing

3.2.1 Juridische structuur

De juridische rechtspersoon is een vereniging met de naam De Stroming (VPCO in het Land van Heusden en Altena). De vereniging is opgericht op 23 november 2000 en is gevestigd te Werkendam.
De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 18061433.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

3.2.2 Interne organisatiestructuur

Organisatiestructuur

De Stroming kent een raad van toezicht met college van bestuur-model.
Geheel 2020 was de heer A.C.J. Lenting het college van bestuur (ook wel 'bestuurder'). Hij was verantwoordelijk voor alle activiteiten van de Vereniging.
Het college van bestuur stelde voor alle kerntaken het beleid vast.
De heer Lenting had in 2020 één nevenfunctie: DGA Adviesbureau Lenting B.V., gehele jaar (bezoldigd, in 2020 zijn geen opdrachten uitgevoerd)

De raad van toezicht bestond geheel 2020 uit de volgende personen:
Dhr. T. Groeneveld, voorzitter
Dhr. K.A.J. Oudshoorn, lid en plaatsvervangend voorzitter
Mevr. P.W.J. van Dalen-van Balen, lid
Mevr. R. Bouman, lid
Dhr. G.M. Verhoeven, lid
Dhr. A. Smits, lid
Dhr. R. Hartman, lid (tot september 2020)

De raad van toezicht kent een remuneratiecommissie en een auditcommissie.
Voor de dagelijkse bestuurlijke werkzaamheden, de ondersteuning van de directies en voor bestuurlijk administratieve zaken kent het bestuurskantoor de volgende bezetting in 2020:
Dhr. A.C.J. Lenting, college van bestuur
Mevr. A. Scherff-Jonkman, secretaresse
Mevr. E. van Es-van Noorloos, beleidsmedewerker HRM
Dhr. C. Dijkmans, intern controller (ingehuurd tot maart 2020)
Mevr. M. van Helvoirt, controller (vanaf september 2020)

De schooldirecties waren verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken op school en de uitvoering van het beleid.
Beleidsvoorbereidend en beleidsuitvoerend functioneerde het directeurenberaad.
Hieraan namen deel in 2020:
Dhr. A.C.J. Lenting, college van bestuur, voorzitter
Mevr. A. Scherff-Jonkman, secretaresse
Mevr. E. van Es-van Noorloos, beleidsmedewerker HRM
Dhr. W.D. Hulshof, directeur 't Kompas
Mevr. N.G. van Ooijen-van Breugel, directeur d'Uylenborch (tot november 2020 en vanaf november 2020 directeur De VerreKijker)
Mevr. J. Wijnands-Westerlaken, directeur Het Fundament en De Ark
Mevr. C. Verschoor-van As, directeur Eben Haëzer,
Dhr. J.A. Nieuwkoop, directeur Het Baken
Mevr. A.H. Schermers-van Elderen, directeur De VerreKijker (tot november 2020 en vanaf november 2020 directeur d'Uylenborch)
Dhr. A.D. van Ooijen, directeur De Regenboog en De Sprankel
Dhr G.W. Sterk, directeur van De Zaaier en van De Parel

De scholen van De Stroming kennen elk een medezeggenschapsraad.

Op het niveau van De Stroming functioneert de gemeenschappelijke

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

medezeggenschapsraad (GMR). In 2020 heeft onder begeleiding van een externe adviseur een herpositionering en herinrichting plaatsgevonden, waarbij de vertegenwoordiging per geleding per school is losgelaten:

naam	functie	geleding	school
Mevr. M. van der Spoel	voorzitter	ouder	't Kompas
Mevr. R. Goes	lid	personeel	't Kompas
Mevr. V. Bastiaans	lid	ouder (tot juli)	Het Fundament
Dhr. A. Pullen	lid	ouder (tot juli)	De VerreKijker
Mevr. M. de Boon	secretaris	personeel	De VerreKijker
Mevr. A. de Boer	lid	personeel (tot juli)	Het Baken
Mevr. N. Pruijsen	lid	ouder (vanaf september)	Het Baken
Mevr. L van Ojen	lid	personeel (tot juli)	De Ark
Mevr. M. Brouwers	lid	ouder (tot juli)	De Ark
Dhr. E. Smelt	lid	ouder (tot juli)	De Sprankel
Mevr. C. van Tilborg	lid	personeel (tot juli)	De Zaaier
Mevr. J. van Kooten	lid	ouder	Eben Haëzer
Mevr. J. van der Pijl	lid	personeel (tot juli)	Eben Haëzer
Mevr. M. van Mourik	lid	ouder (tot juli)	De Parel
Mevr. E. Verhoeven	lid	ouder	d'Uylenborch
Dhr. H. den Boer	lid	personeel	d'Uylenborch
Mevr. C. van As	lid	personeel	De Regenboog
Mevr. A. Tolenaars	lid	ouder	De Regenboog
Dhr. A. de Jong	lid	ouder	De Sprankel

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Organogram:

Algemene ledenvergadering van de Vereniging

↓

Raad van Toezicht

↓

Bestuurskantoor ← College van Bestuur ↔ GMR

↓

Directeuren ↔ MR
(11 scholen)

↓

Teams van onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel

In respectievelijk het 'bestuurs- en toezicht reglement' en het 'reglement directeuren en directieberaad' zijn de verantwoordelijkheden van bestuur en management beschreven. Iedere schooldirecteur is integraal verantwoordelijk voor de school of scholen waaraan hij of zij leiding geeft.

Leerlingenaantallen

Het aantal leerlingen op de teldatum van 1 oktober was per school:

BRIN	school	2016	2017	2018	2019	2020
04JF	De Zaaier	218	198	190	188	183
05NM	De Sprankel	50	46	51	51	58
08BK	Het Baken	331	352	357	351	354
09UJ	't Kompas	251	234	228	240	233
04VV	De VerreKijker	45	48	47	50	46
05AY	De Ark	41	41	38	41	44
06OW	Het Fundament	147	153	150	151	159
06WN	Eben Haëzer	215	200	187	176	156
04TK	De Parel	265	264	263	277	252
07JC	d'Uylenborch	-	233	229	208	190
07ZY	De Regenboog	-	259	254	241	222

Wat de leerlingenprognoses betreft wordt de twee komende jaren nog een lichte daling verwacht. Daarna weer stabilisatie en lichte groei.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

De opheffingsnorm in de gemeente Altena is 71. Enkele scholen worden instand gehouden op basis van gemiddelde schoolgrootte. Dit wordt jaarlijks bij DUO aangevraagd.

3.2.3 Belangrijke elementen van het gevoerde beleid

Kernactiviteiten:

Zoals in de statuten omschreven stelt de Vereniging zich ten doel werkzaam te zijn tot oprichting en instandhouding van scholen voor protestants-christelijk onderwijs in het Land van Heusden en Altena, in overeenstemming met haar grondslag, zoals omschreven in artikel 3 van de statuten.

De Vereniging streeft naar het in stand houden van minimaal één onderwijslocatie voor protestants-christelijk onderwijs in de kernen van Altena, waarbij elke locatie zoveel mogelijk vrijheid krijgt om binnen de kaders van het bestuur haar eigen schoolcultuur te realiseren. De Vereniging beoogt niet het maken van winst.

De belangrijkste kenmerken van het gevoerde beleid in 2020:

Bijna geheel 2020 stond in het teken van pandemie Covid-19. Scholen zijn geheel gesloten geweest, hebben afstandsonderwijs geboden, zijn gedeeltelijk open geweest en hebben allerlei aanpassingen in het onderwijsconcept en vaak ook in de onderwijstijden doorgevoerd. Noodzakelijkerwijs. Focus was, ondanks alle beperkingen, het tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften van alle kinderen (sociaal-emotioneel en cognitief) én de gerichtheid op de basisvaardigheden.

Covid-19 zorgde ook voor uitval van medewerkers met bijbehorende vervangingsproblemen.

Een belangrijk kenmerk van het financiële beleid binnen de Vereniging is, dat de lump sum vergoeding en de vergoeding voor materiële instandhouding per jaar voldoende moet zijn voor de financiering van het totale onderwijsproces inclusief de personele en huisvestingskosten. Projectsubsidies dienen te worden uitgegeven voor het doel waarvoor ze zijn verstrekt. Elke school is een financiële eenheid. De materiële- en lump sum vergoeding wordt berekend per school en uitgekeerd per bestuur. Bij het opstellen van de begrotingen wordt rekening gehouden met de per school berekende vergoeding. In 2020 heeft het bestuur besloten, met goedkeuring van de RvT en instemming van de GMR, om de komende jaren jaarlijks ongeveer 200.000 te onttrekken aan de publieke reserves, en dit bedrag aan te wenden voor het bieden van passend onderwijs. Dit was nog voordat De Stroming een brief ontving van de Inspectie van het Onderwijs vanwege het gegeven dat De Stroming een surplus aan publiek eigen vermogen heeft. Zie voor het bestedingsplan hoofdstuk 5, paragraaf 6.1.

Kalenderjaar 2020 stond ook in het teken van verdergaande integratie van de nieuw aangesloten scholen en het vorm en inhoud geven aan kwaliteitszorg. Ten behoeve van secundaire en tertiaire processen hebben de Willem van Oranje scholengroe en De Stroming een intentieovereenkomst tot samenwerking gesloten. Professionalisering van de organisatie, mede door de inzet van een beleidsmedewerker HRM en een controller (voor gemene rekening met de Willem van

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Oranje scholengroep) was ook een doel. We zijn verder gegaan met Werken met Kwaliteit (WMK) onder externe begeleiding. Ook is verder uitvoering gegeven aan het ICT beleidsplan: met betrekking tot de meeste doelen, die velen ambitieus noemen, liggen we nog op koers. Zo is veel geïnvesteerd in touchscreens, devices voor leerlingen en professionalisering van collega's (onder meer met een pilot met afstandsleren via E WISE). Aangaande het robotisering, programmering en het inzetten van 'learning analytics' lopen we achter op onze doelstellingen. Alle scholen van De Stroming hebben de professionalisering op het gebied van onderwijs aan (hoog-)begaafden afgerond. Naast investering op het niveau van de groep, hebben meerdere scholen van De Stroming ook een zogenaamde 'plusvoorziening' en kennen we een bovenschoolse TalentenGroep. Veel scholen hebben specifieke aandacht besteed aan de instructiekwaliteit en het klassenmanagement (middels EDI / DPL).

Op personeelsgebied was 2020 een jaar waarin het moeilijk was vervangers te vinden. In de periode van afstandsonderwijs veel dat gelukkig mee. Maar af en toe kon aan een groep geen (fysiek) onderwijs worden geboden. De reguliere formatie konden we het gehele jaar goed bezetten. De in 2019 gewijzigde managementstructuur is positief geëvalueerd en we zijn op deze weg verder gegaan.

Met betrekking tot de huisvesting van de scholen bleven de voorbereidingen lopen voor de nieuwbouwprojecten voor De Regenboog Nieuwendijk en d'Uylenborch Almkerk, waarbij het laatste project ernstig vertraagd is geraakt in 2020 omdat de beoogde locatie niet vrij kwam.

Daarnaast hebben we bij de gemeente een huisvestingsaanvraag gedaan voor Het Baken (uitbreiding) en voor Het Fundament (vervangende nieuwbouw). Beide aanvragen zijn gehonoreerd en opgenomen in het integraal huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Altena dat najaar 2020 is vastgesteld. De voorbereidingen voor beide projecten zijn ook in 2020 al gestart.

De scholen:

<u>CBS De Zaaier</u>
De school telde op 1 oktober 2020 177 leerlingen. Binnen onze school zijn er 15 leerkrachten, een onderwijsassistent, een intern begeleider, twee teamleiders en een directeur aanwezig. Het aantal personeelsleden is zo goed als gelijk gebleven. Ook in 2019 hebben we aan verschillende PABO studenten en studenten die de opleiding Onderwijsassistent volgen een stageplaats geboden. Het aantal studenten verschilt per schooljaar.
Het woord 'SUPER' (samen, uniek, plezier, eerlijk en respect) staat centraal in onze school. Hierin hebben wij onze waarden vastgelegd. Op sociaal emotioneel gebied werken wij met de kanjertraining. Alle leerkrachten binnen de school zijn hiervoor gecertificeerd. De kanjertraining sluit mooi aan bij het woord 'SUPER'.
De onderwijskundige ontwikkelingen die we in 2019 hebben ingezet hebben we in 2020 voortgezet. We hebben het gezamenlijke scholingstraject 'Krachtige lessen' door Rianda Heintz (CED-groep) voortgezet. Tijdens deze scholing staat het didactisch handelen van de leerkracht centraal.
Ook op het gebied van ICT hebben we de ingezette ontwikkeling doorgezet. We hebben het programma Snappet in alle groepen ingezet, waardoor de leerlingen een meer op maat gemaakt verwerking van de lesstof aangeboden krijgen. Dat betekent

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

dat hier duidelijk sprake is van differentiatie naar niveau. In 2020 hebben we 32 Chromebooks aangeschaft waardoor nog meer gebruik gemaakt kan worden van de digitale mogelijkheden die de chromebooks hebben.
De corona crisis in het algemeen en de eerste periode van schoolsluiting in verband met Covid-19 in het bijzonder hebben gezorgd voor vertraging in onderwijskundige ontwikkelingen. Door de crisis hebben we een sterke focus gelegd op de basisvakken tijdens de eerste thuiswerk periode en de periode daarna tot aan de zomervakantie. Deze focus is ten goede gekomen aan de leerresultaten van de leerlingen. Daar zijn we blij mee. De door de overheid beschikbaar gestelde werkdruk middelen zijn in overleg met de collega's ingezet. Met alle collega's zijn taakbeleid gesprekken en POP-gesprekken gevoerd. Alle leerkrachten hebben een persoonlijk ontwikkelpunt geformuleerd en zijn hiermee gedurende het cursusjaar aan de slag gegaan. Het ziekteverzuim binnen de school kent zijn pieken en dalen. Ondanks de pandemie blijft het ziekteverzuim beheersbaar. We zijn blij te kunnen melden dat de lessen zoveel mogelijk zijn doorgegaan door invallers in te zetten of dat er afstandsonderwijs werd gegeven.
Eind 2020 is een samenwerking gestart met kinderopvangorganisatie 'Hoppas'. Deze organisatie huurt een ruimte voor de peutergroep en de bso-groep.
Jaarlijks wordt de sociale veiligheid vragenlijst bij de leerlingen van groep 6 tot en met 8 afgenomen. Het gemiddelde rapportcijfer dat de leerlingen voor veiligheid en welbevinden aan de school geven is een 8,5. Daar zijn we erg blij mee.

CBS De Sprankel

Algemeen:
De Sprankel is één van de twee basisscholen in de woonkern Dussen. De Sprankel is gevestigd in een multifunctioneel gebouw waarin ook partners uit de eerste kring, zoals de katholieke basisschool de Peppel en kinderopvang Hoppas zijn gehuisvest. De Sprankel beschikt over een goed en modern gebouw met vele mogelijkheden. De school verwacht een lichte groei in het leerlingenaantal.
Leerlingaantal:
Het leerlingaantal ligt rond de 50 leerlingen en zal de komende jaren iets groeien naar ongeveer 60 leerlingen.
Personeel:
Na wat wisselingen in het team zal er naar verwachting de komende tijd met een stabiel team gewerkt worden. De intern begeleider is tevens werkzaam op één van de andere school binnen De Stroming. In 2019 heeft er een wisseling plaatsgevonden in de managementstructuur van de school. Drie dagen is er een teamleider op school die de dagelijkse gang van zaken van de school coördineert en leidt. Daarnaast is er voor een kleine omvang een directeur verbonden, die de eindverantwoordelijkheden draagt. Voor schooljaar 2021-2022 zal er een nieuwe directeur gezocht worden.
Financiën:
De Sprankel is financieel een gezonde school waar ontwikkeling en innovatie centraal staan.
Werkdrukmiddelen:
Onze school heeft ervoor gekozen de extra werkdrukmiddelen in te zetten voor groepsformatie, zodat er vier combinatiegroepen gecreëerd kunnen worden.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Opbrengsten:
Onze eindresultaten liggen de laatste jaren op het niveau van wat met onze schoolgewicht (31,1) en spreidingswaarde (5,5) verwachten kan worden. Percentage 1F is 100% en 1S/2F is 70,4%, beide ver boven de signaleringsnorm van de inspectie. De eindcito 2019 ligt met 544 ver boven het landelijk gemiddelde. In 2020 is geen eind citotoets afgenomen.
Methodes:
Binnen de groepen volgen we de kinderen via ZIEN. De lessen voor sociale omgang en veiligheid worden gegeven met de Kanjertraining. Onze lessen wereldoriëntatie (Blink), ICT, muziek- en leesonderwijs zijn met elkaar verweven. De thema's die centraal staan bij Blink worden samengevoegd met: onze muzieklessen (vakdocent muziek past zijn lessen hierop aan), ons leesonderwijs (de bibliotheek maakt themapakketten en promoot deze in de klassen), ICT (zelfontdekkend leren door ook op de Chromebooks op zoek te gaan naar informatie en deze te verwerken). Hieraan willen wij graag in schooljaar 2021-2022 ons techniekonderwijs toevoegen. Op deze manier zal er meer verbinding worden gelegd tussen de vakken en zullen deze betekenisvoller worden. Onder leiding van een commissie wordt er op zoek gegaan naar een nieuwe methode voor Engels.
Nascholing/professionalisering:
Het team volgt de cursus 'Kansrijk werken met combinatiegroepen'. Diverse teamleden volgen nog een opleiding (IB, ICO, schoolleider). In de groepen wordt veel aandacht besteed aan het klassenmanagement met het effectieve directe instructiemodel in samenwerking met maken van lessen in prowise. Tevens is eigenaarschap van leerlingen ook een onderdeel dat aan de orde is.
ICT:
Er is een groot aantal chromebooks beschikbaar, zodat alle leerlingen een eigen device tot hun beschikking hebben. Daarnaast wordt er gekeken om typelessen op school te gaan verzorgen en wordt er onderzocht op wat voor manier de bibliotheek ons kan versterken op het gebied van mediawijsheid.
Samenwerking Hoppas Kinderopvang:
Om kinderen een fijne overgang naar ons school te laten maken, is er een nauwere samenwerking aangegaan met Hoppas. De 3+ groep van Hoppas zal met regelmaat samen met onze groep ½ activiteiten ondernemen.

<u>CBS Het Baken</u>
Het Baken is een van de twee scholen van De Stroming binnen het dorp Werkendam. In totaal bestaat het enthousiaste team van Het Baken op dit moment uit 40 teamleden (25 leerkrachten, 1 klassenassistent/conciërge, 1 ondersteunende conciërge, 1 administratief medewerker, 6 onderwijsassistenten, 2 intern begeleiders, 3 teamleiders (tevens leerkracht) en 1 directeur). Daarnaast lopen er op Het Baken stagiaires vanuit de PABO (Marnix Academie) en vanuit de opleiding tot onderwijsassistent (Da Vinci College en Het Hoornbeeck College). In de zomer van 2020 namen we afscheid van 3 gewaardeerde leerkrachten: juf Connie Klop (tevens teamleider middenbouw) en meester Piet Bos gingen met (vervroegd) pensioen en juf Irma Kieboom maakte de keuze om te gaan stoppen met werken. We mochten vanaf augustus 2020 een aantal nieuwe teamleden verwelkomen.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Het Baken maakt de laatste jaren een groei van het leerlingenaantal door. De verwachting is dat het leerlingenaantal de komende tijd iets zal gaan dalen en dat er weer groei gaat komen als de nieuwe woonwijk in de Werkense polder gerealiseerd wordt. Op 1 oktober 2020 had Het Baken 355 bekostigde leerlingen en 3 niet bekostigde leerlingen (gast schippers leerlingen in de kleuterbouw). In het schooljaar 2019-2020 hadden we 16 groepen. In het schooljaar 2020-2021 draaien we opnieuw met 16 groepen. Op dit moment zijn er dus opnieuw te weinig lokalen in het schoolgebouw, waardoor we genoodzaakt zijn om een groep in het gebouw 'de Richter' (Trema), dat tegenover de school staat, onder te brengen. Daarnaast heeft de Leerpleingroep (meer- en hoogbegaafden) opnieuw haar onderkomen in de Biesboschkerk moeten krijgen. Naast deze externe onderkomens zijn er ook één groep die binnen het schoolgebouw in het handvaardigheidslokaal zijn intrek heeft genomen. Begin 2019 is een officiële aanvraag uitbreiding huisvesting bij de nieuwe gemeente Altena ingediend. In het najaar van 2020 hebben we officieel van de gemeente Altena te horen gekregen dat het realiseren van een aanbouw bij het schoolgebouw is opgenomen in het Integraal HuisvestingsPlan van de gemeente. Inmiddels is het traject om te komen tot een ontwerp van de aanbouw opgestart. Binnen dit traject wordt samen met Kinderopvang Trema de kans gegrepen om te kijken of we gezamenlijk Kindcentrum Het Baken kunnen vormgeven.
2020 was een bijzonder jaar waarin we te maken kregen met Covid-19. Net zoals op alle andere basisscholen leidde Covid-19 voor Het Baken tot een lockdown-periode in het voorjaar van 2020 en een tweede lockdown-periode vanaf 16 december 2020. Ook was er sprake van een periode waarin de leerlingen in halve groepen onderwijs kregen en worden er binnen en rondom het schoolgebouw corona regels gehanteerd die aansluiten op de richtlijnen die door de overheid worden gegeven. Binnen beide Lockdown-periodes is een enorme slag geslagen in het verzorgen van online onderwijs. Het team van Het Baken heeft zich enorm ingezet om de kinderen zo goed mogelijk te begeleiden tijdens de thuiswerk periodes. Samen met kinderopvangorganisaties Buitenspel en Trema en de andere basisscholen binnen het dorp Werkendam werd de noodopvang vormgegeven.
Waar mogelijk (vanwege Covid-19 richtlijnen) is tijdens het kalenderjaar 2020 ook weer van diverse gast projecten, gastlessen e.d. gebruik gemaakt. Op gebied van cultuur, natuuronderwijs en geschiedenis zijn diverse excursies uitgezet en ook op het gebied van cultuur, sport zijn diverse activiteiten georganiseerd. Te noemen zijn bijvoorbeeld: Culturele excursies, theatervoorstellingen en natuurexcursies.
Onderwijskundig is in 2020 ingezet op:
ICT: Teamleden hebben trainingen gevolgd die gegeven worden door onze eigen ICT-ers. Er is geïnvesteerd in een aanvulling op de chromebooks voor leerlingen. In groep 6, 7 en 8 hebben alle leerlingen een chromebook en wordt gewerkt met het digitaal verwerken/oefenen van reken- en taalopdrachten op het chromebook. In de groepen 1 t/m 5 worden de chromebooks conform een roulatierooster ingezet.
*Basisontwikkeling en KIJK: De teamleden uit de kleuterbouw werden verder geschoold in het werken vanuit Basisontwikkeling en het observeren en begrijpen vanuit KIJK! De scholing wordt gegeven door een begeleider vanuit Driestar Educatief.
*Afronding traject Novilo omtrent de begeleiding van meer- en hoogbegaafde kinderen. vanuit dit traject zijn concrete afspraken gemaakt omtrent de begeleiding van deze kinderen.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

*LeerwerkGemeenschap Eigenaarschap bij leerlingen: Met het team is nagedacht over het verder ontwikkelen van meer eigenaarschap bij de leerlingen binnen onze school.
*LeerwerkGemeenschap Muziek: Samen met de gemeente Altena wordt gekeken naar de verdere invulling van muziekonderwijs op Het Baken.
*LeerwerkGemeenschap Rekenen: De LeerwerkGemeenschap Rekenen coördineert het proces om te komen tot een voorstel voor een nieuwe rekenmethode. Met deze nieuwe rekenmethode gaan wij werken vanaf het schooljaar 2021-2022.
*LeerwerkGemeenschap Technisch Lezen: Onder leiding van deze LeerwerkGemeenschap zijn we op zoek gegaan naar een geïntegreerde methode voor voortgezet technisch lezen en begrijpend lezen. Sinds het schooljaar 2020-2021 werken we met de methode Atlantis. Het team wordt dit schooljaar geschoold (in samenwerking met een leesexpert vanuit de CED-groep) om deze methode te implementeren en met elkaar te werken aan goed leesonderwijs.
*Pilot De Werkplaats: Binnen deze groep worden, gedurende 1 dagdeel per week, leerlingen uit groep 7 & 8 uitgedaagd die een praktische uitdaging/ondersteuning nodig hebben. Voor deze pilot hebben we een subsidie LOF (Leerkracht Ontwikkel Fonds) binnen gehaald. Vanuit deze subsidie bekostigen we de leerkracht van De Werkplaats, begeleiding voor de leerkracht, vervanging i.v.m. intake- en evaluatiegesprekken en materialen voor De Werkplaats.
*Nascholing: Diverse teamleden volgden nog diverse cursussen/trainingen op eigen initiatief. De opgedane kennis en vaardigheden vanuit deze nascholing worden gedeeld tijdens teamoverleggen.
De Eindtoets 2019 van Het Baken lag met een score van 537,1 boven het landelijk gemiddelde van 535,7. In 2020 is er i.v.m. Covid-19 geen Eindtoets afgenomen.
De werkdrukmiddelen hebben wij in 2020, in overleg met het team, ingezet voor onderwijsassistenten, extra onderwijsondersteuning, een gymleerkracht voor de groepen 3 en 4 en administratieve dagdelen voor de leerkrachten.

CBS Eben Haëzer
De Eben Haëzer is één van de twee basisscholen in de kern Woudrichem. Net buiten de kern ligt nog een basisschool. Met ingang van maart 2020 heeft de peutergroep ons gebouw verlaten vanwege het geringe aantal peuters. We hebben daarmee nu 4 lokalen leegstand. Wel zijn er gesprekken gestart met de andere kinderopvang in het dorp om te kijken welke mogelijkheden er zijn en hopen zo onze samenwerking te versterken.De school telde op 1 oktober 2020 - 156 leerlingen. Dat is minder dan vorig jaar, toen hadden we 179 leerlingen op de teldatum. De prognoses, destijds opgesteld door Verus, laat wel een daling zien maar niet zo sterk als in werkelijkheid zich voordoet. Wij hebben te maken met krimp van de bevolking in Woudrichem. In augustus 2020 zijn de leerlingen verdeeld over 7 groepen. Schooljaar 2020-2021 zijn we met 7 groepen gestart.
Onderwijskundig gezien is onze aandacht onder andere uitgegaan naar:
* Cultuurontwikkeling. Wij zijn een volgschool 'Cultuur met Kwaliteit' dat wil zeggen dat
wij subsidies krijgen bij bepaalde cultuuractiviteiten. Schoolbreed volgen wij onze doorgaande leerlijn t.a.v. de cultuurlessen uitgaande van onze methode "Uit de kunst". Het is duidelijk zichtbaar in school. Alle leerlingen bezoeken musea, volgen

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

workshops en gastlessen. Groep 5 volgt speciale muzieklessen en de leerlingen van groep 6 vormden enkele weken een blazersklas plus een optreden voor ouders en verzorgers. We gaan dit oppakken zodra het weer mag.
* Hoogbegaafdheid. Er zijn 3 studiemomenten voor het team geweest met betrekking voor hoogbegaafdheid door Novilo.
* Leerwerkgemeenschap wereldoriëntatie. Er is een werkgroep samengesteld die op zoek gaat naar een methode die past binnen onze school en visie.
* Zien: Dit is een traject voor meerdere jaren. Welbevinden en betrokkenheid zijn de belangrijkste onderleggers om tot presteren te komen. Dit schooljaar is daar gezien de corona veel tijd aan besteed. Groepsdynamiek en sociale veiligheid wordt aan de hand van vragen gemeten. Leerlingen vullen vragenlijsten in op het gebied van sociale vaardigheid en veiligheid. Het is een zeer belangrijk scholingstraject wat zeker tijd nodig heeft om de ZIEN-taal te beheersen en in ons dagelijks handelen in te zetten.
* 'Van en met elkaar leren', is een terugkerend en belangrijk item ten aanzien van de
ontwikkeling binnen het team. Leerkrachten geven onderling hun kennis door aan collega's. Op studiedagen/ team en bouw overleggen wordt de kennis gedeeld. Er wordt steeds meer gebruik gemaakt van coöperatieve werkvormen in de groepen.
* Intern scholingstraject is "Leren zichtbaar maken". Leerlingen betrekken bij hun eigen leerontwikkeling en eigenaarschap ontwikkelen. Dit zal de komende jaren doorgezet worden met het volgen van de cursus DPL van de CED.
* De centrale eindtoets 2020 is door corona niet doorgegaan.
* Personeel. Het team van de Eben-Haëzer bestaat uit 17 mensen. Het management bestaat uit 2 teamleiders van 0,2 en een directeur van 0,6.
* Stagiaires. Wij hebben stagiaires vanuit de Marnix Academie , Da Vinci college uit Gorinchem en Vitalis uit Breda.
* Vrijwilliger. Voor klein onderhoud is er elke woensdagmorgen een vrijwilliger aanwezig. Hij repareert bepaalde zaken en verzorgd o.a. het kopieerwerk voor de leerkracht.
* Punt van zorg. Op onze school zitten veel leerlingen met een Syrische en Eritrese achtergrond. De groep groeit omdat zusjes en/of broertjes inmiddels ook naar school komen. Spontaan taalgebruik verloopt redelijk maar taalbegrip verloopt moeizaam. Op sociaal emotioneel gebied zien wij, en ervaren wij, steeds meer problemen. Zekere deskundigheid is noodzakelijk om dit in goede banen te leiden. Zij vallen niet meer onder de regeling nieuwkomers en dat baart ons zorgen.
* Onderhoud. Ons mooie en ruime gebouw vraagt zeker onderhoud. Het dak is een punt van zorg en de centrale verwarming ook. Het meubilair is aan vervanging toe en in 2021 zal daar een mee gestart gaan worden. Gezien de leeftijd van de 1e bouw is er een renovatie aanvraag bij de gemeente ingediend. Voor de grote tuin komt er 2 x per jaar een tuinbedrijf voor onderhoud.

<u>CBS 't Kompas</u>
Algemeen:
CBS 't Kompas hanteert het 5-gelijke dagen-model. Elke dag start om 8.25 uur en duurt tot 14.00 uur. De gymlessen worden gegeven door vakleerkrachten (via Bart, Sportcoaches Gemeente Werkendam). In 2020 is verder invulling gegeven aan het schoolplan. Er is intensieve samenwerking binnen Vlechtwerk met medegebruikers. Met name Sovak (dagbesteding voor mensen met een verstandelijke beperking), de bibliotheek, de muziekschool, Trema Kinderopvang en de Sigmondschool.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Personeel:
In totaal werkten er 24 personeelsleden op 't Kompas. Er waren een directeur, 1 teamleider, 2 intern begeleiders, een remedial teacher en onderwijsassistent werkzaam in 2020. Vijf leerlingen met een arrangement werden begeleid door een onderwijsassistent.
Leerlingenaantal:
Op 1 oktober 2020 telde de school 242 leerlingen.
Opbrengsten/resultaten:
De eindopbrengst is vanwege de corona-pandemie niet gemeten.
De (tussen)opbrengsten op het gebied van rekenen vragen om verbetering. Daarop is een verbeterplan ingezet. Er is een rekenwerkgroep die zorgt voor aansturing en scholing. De resultaten zijn in het team door de collega's gepresenteerd met daarbij verbeterpunten. Uitleg vindt plaats aan de van EDI (het Effectief Instructiemodel). Er is een kijkwijzer door het team ontwikkeld.
Dit jaar is de school aan de slag gegaan met de inzet van DPL (Doordacht Passend Lesmodel). Invoering vindt plaats onder aansturing van Rianda Heintz (CED-groep). Hierbij staat goede instructie centraal en afstemming hiervan binnen de hele school. Dit komt uiteindelijk de resultaten ten goede. Goede uitleg doet ertoe.
Op de andere gebieden scoort de school volgens verwachting. Er zijn werkgroepen ingesteld die aansluiten bij ontwikkelpunten vanuit het schoolplan. Het gaat hierbij om leerplein-ontwikkeling, rekenen, wereldoriëntatie, PBS.
Pedagogisch-didactisch handelen:
De school werkt met het leerstofjaarklassensysteem. Op CBS 't Kompas wordt gewerkt volgens de aanpak van PBS (positive behaviour support). Vanuit een positieve aanpak ontstaat er een fijne sfeer binnen de school en ligt de nadruk op belonen. Het schooljaar wordt gestart vanuit het boekje 'De gouden werken' (Boaz Bijleveld).
Een goed begin is het halve werk.
Nascholing en professionalisering:
Er is een aantal rekenbijeenkomsten geweest vanuit de rekenwerkgroep. Hierbij stond invoering van het zogenaamde drieslagmodel centraal en is uitgezocht met welke nieuwe rekenmethode wij zullen gaan starten.
Het team heeft vanuit de CED-groep een aantal gezamenlijke cursus-momenten gehad betreffende DPL. Hierbij hoorden ook klassenbezoeken en individuele voortgangsgesprekken op dit onderwerp. Hierbij wordt volgens een vaste werkwijze instructie gegeven met als doel dat alle kinderen de instructie begrijpen.
Tevens maakten teamleden gebruik van de inspiratiemiddagen vanuit het SWV, cursussen die vanuit De Stroming werden aangeboden en via E-wise.
De muziekschool ondersteunde en coachte alle collega's een aantal keer tijdens de muzieklessen. Op deze manier leren de leerkrachten hoe ze op een aansprekende manier de methode '123Zing' in kunnen zetten.
Eén medewerker is gestart met de ib-opleiding.
Huisvesting:
De school is gehuisvest in 'Vlechtwerk'. Een MFA aan de Hooftlanden 1 in Werkendam. Daarin participeren ook andere gebruikers: kinderopvang, Sovak,

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

dorpshuis, bibliotheek, sporthal, openbaar onderwijs, Limonadebrigade (Trema). Er is regelmatig beheerdersoverleg binnen Vlechtwerk.
De school heeft een boven- en benedenverdieping. Bijzonder zijn de leerpleinen waaraan de lokalen grenzen. Ieder lokaal heeft een glazen schuifwand i.p.v. een deur. Hierdoor komen de kinderen binnen, maar hiervandaan is er ook vanuit ieder lokaal toezicht op het leerplein. Na schooltijd (14.15 uur) is er een tijd van ontmoeting voor het team in de personeelskamer of op het leerplein.
In 2020 is de klimaatbeheersing aangepast. Van passieve naar actieve koeling. Hierdoor is het op warme dagen minder heet in de school. In 2020 zijn er zonnepanelen op het dak van Vlechtwerk geplaatst.
De riolering onder de school is verzakt. Dit punt wordt opgepakt in het komende jaar.

CBS De VerreKijker
Huisvesting:
Sinds 2019 mochten we gebruik maken van een volledig gerenoveerd schoolgebouw. Naast het bestuurskantoor van De Stroming, zijn ook de coaches van de Stroming en de bovenschoolse werkgroep Gedrag gehuisvest in ons schoolgebouw. Ook is er een schoolbieb en servicepunt van de bibliotheek in samenwerking met Cultuurpunt Altena gerealiseerd in onze school.
Personeel:
Op de VerreKijker werken we met drie combinatiegroepen. Drie ochtenden in de week krijgen de leerlingen van groep 6 apart les van een leerkracht. Er werken 7 leerkrachten, 1 Intern Begeleider (0,2) en 1 directeur (0,6) op de Verrekijker. Eén leerkracht heeft gedurende het hele schooljaar 2020/2021 verlof opgenomen. Er zijn dit schooljaar 4 leerlingen met een arrangement. Deze leerlingen worden voornamelijk begeleid door onderwijsassistenten. Er werken op dit moment 6 onderwijsassistenten op de VerreKijker allemaal met een andere werktijdfactor. Enkele onderwijsassistenten worden o.a. ook ingezet met behulp van de werkdrukmiddelen. De sportcoach, die lesgeeft aan groep 4/5 en groep 6/7/8, wordt ook vergoed vanuit de werkdrukmiddelen. Op 1 november 2020 heeft er een directeurswissel plaatsgevonden en is er een nieuwe directeur werkzaam op de VerreKijker.
Leerlingenaantal:
Op de teldatum van 1 oktober 2020 waren er 53 leerlingen ingeschreven. Gedurende schooljaar 2020/2021 zullen we doorgroeien naar 57 leerlingen.
Opbrengsten:
In 2020 is er vanwege Covid-19 geen Centrale Eindtoets afgenomen. Er zijn aan het einde van schooljaar 2019/2020 7 leerlingen uitgestroomd naar het Voortgezet Onderwijs. Eén leerling heeft een VWO advies gekregen, één leerling een VMBO-t/HAVO advies en vijf leerlingen een VMBO advies.
Pedagogisch didactisch handelen:
We starten het schooljaar met het voeren van oudervertelgesprekken. Hierbij zijn de leerlingen vanaf groep 6 aanwezig. In 2020 zijn deze gesprekken digitaal gevoerd. We willen bij de kinderen graag bereiken dat ze meer eigenaarschap krijgen voor hun ontwikkeling.
Nascholing en professionalisering:
Ook in schooljaar 2020/2021 zijn we verder gegaan met de cursus Kansrijke Combinatieklassen van Cedin. In deze cursus leren we bij de instructie verbindingen

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

te maken tussen de verschillende jaargroepen en vanuit EDI (Expliciete Directe Instructie) een krachtige uitleg en begeleide inoefening te realiseren. Er zijn ook groepsbezoeken gekoppeld aan deze cursus. De leerkrachten krijgen hierbij feedback van de cursusleider.
Financiën:
Dankzij de werkdrukmiddelen, de kleinescholentoeslag en de bijdrage vanuit De Stroming lopen de uitgaven in de pas met de begroting. De schoolcollecte in Waardhuizen en Uitwijk brengt elk jaar veel geld op. Van dit bedrag hebben we in 2020 nieuwe Chromebooks aangeschaft.

CBS De Ark
De school is de enige onderwijsvoorziening in het dorp Meeuwen. Het dorp hoort bij de gemeente Altena (voorheen Aalburg). De school is gehuisvest in een gebouw met goede voorzieningen.
Personeel:
Het team van de Ark bestaat uit: een clusterdirecteur, een teamleider, een IB-er, een onderwijsassistent en 4 leerkrachten. De teamleider en de IB-er vervullen ook een leerkracht functie. De teamleider is een periode vervangen vanwege zwangerschaps- en bevallingsverlof. Het is de langdurig zieke collega niet gelukt terug te keren in haar huidige functie en zij heeft besloten als onderwijsassistente verder te gaan binnen de Stroming. Er is een nieuwe leerkracht benoemd voor groep 1-2.
Leerlingenaantal:
Op 1 oktober 2020 telde de Ark 41 leerlingen.
We zien een toename van leerlingen in de onderbouwgroepen en hopen gestaag wat te groeien. We doen ons best om de school in het dorp op de kaart te zetten en samenwerking te zoeken waar dit kan. Er is vorig jaar een leerling verwezen naar het SBO. Er zijn geen nieuwe arrangementen aangevraagd, wel zijn twee arrangementen verlengd.
Opbrengsten:
In 2020 is er vanwege Covid-19 geen Centrale Eindtoets afgenomen. Vier leerlingen hebben de school verlaten. Twee zijn uitgestroomd naar VMBO (BB) en twee leerlingen naar HAVO/VWO
Schoolontwikkelingen:
In het afgelopen schooljaar hebben we ons als team verdiept in de nieuwe WO methode Faqta. We hebben een implementatiecursus gevolgd en zijn schoolbreed met de nieuwe methode aan de slag gegaan. Samen met het team van de Sprankel zijn we gestart met de cursus "Kansrijke CombinatieGroepen". We doen dit o.l.v. Cedin. Het eerste halfjaar is spelling aan bod geweest. De directeur heeft samen met de andere directeuren binnen de Stroming de module Regie en Strategie gevolgd. Samen met de andere directeuren en teamleiders binnen de Stroming hebben we een vervolg gehad op werken met streefdoelen en het analyseren hiervan. Met de tool: "Mijn schoolteam" kan de directeur de groepen in en lesobservaties uitvoeren en vastleggen.
Gebouw en terreinen:
In het afgelopen jaar is er een nieuw alarmsysteem geïnstalleerd, een nieuwe automatische bel en zijn er jaarcontracten afgesloten voor de verwarming (de Werkendamse) en voor alarmsysteem, brandblussers en noodverlichting (Solid Systems)
Financiën:
Door langdurige vervanging van een zieke collega hebben we meer uitgegeven aan

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

personeelskosten dan begroot.
Ouders:
De ouderbetrokkenheid is hoog. Een groep enthousiaste ouders vormen de AC (activiteitencommissie). De TSO wordt gedaan door ouders. Ook de schoolbibliotheek wordt door ouders georganiseerd.

CNS d'Uylenborch
Algemeen:
CNS d'Uylenborch is één van de drie scholen in het dorp Almkerk. De naam van de school is afgeleid van de woorden 'uil' en 'borch'. De uil is het symbool voor wijsheid: zo met de leerlingen omgaan, dat zij hun talenten zo optimaal mogelijk gebruiken. 'Borch' staat voor burcht, een symbool van bescherming: een school waarin kinderen zich veilig en vertrouwd voelen.
Personeel en organisatie:
Het team van d'Uylenborch bestaat uit 22 personeelsleden: Achttien leerkrachten, twee intern begeleiders, twee onderwijsondersteuners en één directeur. De directeur vormt samen met de teamleider onderbouw en teamleider bovenbouw het managementteam.
In schooljaar 2020/2021 werken we met acht groepen. Daarnaast hebben wij op drie ochtenden in de week een hulpklas, een plusklas in de bovenbouw voor één dagdeel, een Acadin-groep voor één dagdeel en de ontdekkers-groep in de onderbouw voor één dagdeel.Voor Rekenen en Aardrijkskunde werken we dit schooljaar met een nieuwe methode. We oriënteren ons op een nieuwe methode voor mediawijsheid en begrijpend lezen. De door de overheid beschikbaar gestelde werkdruk middelen zijn in overleg met de collega's ingezet.We zetten deze middelen in voor vervanging van de groepsleerkracht waardoor deze administratieve taken kan uitvoeren en kindgesprekken kan voeren. Ook hebben we deze middelen ingezet om leerkrachten uren te geven, zodat zij leerlingen extra begeleiding kunnen bieden.
Opbrengsten:
Om de opbrengsten goed in kaart te brengen nemen wij naast de methodegebonden toetsen ook tweemaal per jaar de toetsen van CITO af. De trendanalyses laten zien dat de eind- en tussenopbrengsten op een voldoende/goed niveau liggen. De probleemgebieden zijn duidelijk in kaart gebracht en bekend. In groep 8 wordt de landelijke eindtoets van CITO afgenomen. Resultaten van deze eindtoets van de afgelopen jaren laten scores boven het landelijk gemiddelde zien. Afgelopen jaar is er natuurlijk geen eindtoets gemaakt.
Professionalisering:
We zijn dit schooljaar begonnen met een teamtraining over DPL. Dit is het Doordacht Passend Lesmodel waarin alle facetten vanuit EDI, Teach like a champion en coöperatieve werkvormen samenkomen.We hebben de teamtraining gericht op (hoog)begaafdenonderwijs afgerond. We zijn door deze training (hoog)begaafdheid beter in staat hoogbegaafdheid te kunnen signaleren en ons onderwijs nog beter te kunnen laten aansluiten bij de onderwijsbehoeften van deze leerlingen. Eén collega is geslaagd voor de opleiding tot Hoogbegaafdheidsspecialist. Een aantal teamleden

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

volgt cursussen via E wise en bij de Regio-Academie van Driegang. Daarnaast hebben wij als team de professionalisering t.b.v. de C-licentie van Kanjer gevolgd.
Huisvesting:
Helaas heeft de bouw van de Brede School in Almkerk ernstige vertraging opgelopen. Dit betekent dat er opnieuw een locatiekeuze, plan van eisen en een goede architect gekozen moeten worden voor de realisatie van deze Brede school.Naast onze school en basisschool De Almgaard, zullen ook kinderopvang Hoppas, logopediepraktijk Mars en de bibliotheek een plek krijgen in de brede school. De verwachting is dat er eind 2023 gestart kan worden met de bouw van de brede school.

CBS Het Fundament
Het afgelopen jaar is een bijzonder jaar geweest. Voor het eerst werden scholen gesloten en hebben we als team moeten zoeken hoe we dan het beste onderwijs op afstand konden geven. Voor een aantal leerkrachten was dit hard werken, maar zij hebben zich in korte tijd goed ontwikkeld op gebied van digitaal lesgeven.
Algemeen:
Christelijke basisschool Het Fundament is de enige onderwijsvoorziening in Genderen. De school is gehuisvest in een te ruim gebouw, waarvan de staat te wensen over laat. Inmiddels is er groen licht gegeven voor nieuwbouw. De eerste gesprekken over de nieuwbouw hebben inmiddels plaatsgevonden.
Onze school wordt bezocht door 159 leerlingen. Het leerlingaantal is in vergelijking met het aantal van vorig jaar licht gestegen.
Personeel:
Dit jaar was het mogelijk om weer te werken met 7 groepen en twee dagen met een speciale leergroep (SLG). Een leerkracht die eerder gewerkt heeft op het Fundament wilde weer terug en konden wij een plekje binnen het Fundament geven.Zij kon meteen op volle kracht meedraaien binnen het Fundament, daar zij bekend was binnen onze school.
We hebben te maken met weinig ziekteverzuim binnen het Fundament. Een leerkracht is bevallen van een dochtertje en deze vervanging is geregeld via uitzendbureau "Maandag". Het was erg lastig vervanging te vinden.
Binnen het Fundament hebben we te maken met een stabiel team.
Onderwijskundig:
Groep 8 is ook gestart met de digitaal werken met WIG 5. De groepen 4-8 zijn gaan werken met Taal en Spelling Actief 4. De leerkrachten hebben het zwaar ervaren twee nieuwe methodes in te voeren. Er zaten wel wat hiaten tussen de oude en nieuwe methode en ook de normering was strenger. Door goed overleg en onderzoek zijn we toch gekomen tot een werkbare situatie.
Met "Onderwijs maak je samen" zijn we een visietraject gestart.
De IB-er heeft op gebied van levelwerk observaties gedaan in de groepen en gesprekken gevoerd met de leerkrachten. Dit om levelwerk nog beter neer te zetten in de groepen. De levelwerk boxen hebben we aangevuld en bepaalde materialen vervangen.
Professionalisering:

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Door de lockdown hebben we ons als team goed ontwikkeld in digitale vaardigheden. Dit was niet voor iedereen even gemakkelijk, maar is wel gelukt.
De teamleider is dit jaar gestart met de opleiding middenmanagement.
Als team hebben we ons vooral bezig gehouden met de implementatie van de nieuwe taal en spellingsmethode.
De directeur heeft samen met de andere directeuren binnen De Stroming de module Regie en Strategie gevolgd.
Als Directieberaad zijn we, soms samen met de teamleiders, verder gegaan met het werken met streefdoelen en deze nog beter te analyseren. De verbinding te leggen tussen schoolplan, jaarplan, en mijn schoolteam. Een tool om mee de groepen in te gaan. Op deze manier willen we onze kwaliteitszorg verbeteren.
Opbrengsten:
Vanwege de lockdown is er geen Centrale Eindtoets afgenomen. De leerlingen zijn conform de adviezen geplaatst op het VO.
Ouderbetrokkenheid:
De ouderbetrokkenheid op het fundament is groot. Veel ouders zijn bereid regelmatig iets te doen. Steeds meer ouders voelen zich betrokken bij het leerproces van hun kind. De LOL-gesprekken en de Parro app hebben hier zeker invloed op.

CBS De Parel
In het afgelopen jaar is het leerlingenaantal met 13 leerlingen gedaald. Op 1 oktober 2020 waren 266 leerlingen ingeschreven. De verwachting is dat het leerlingenaantal in de komende jaren nog licht zal dalen tot ca 255 leerlingen.
De onderwijskundige ontwikkelingen die we in 2017 hebben ingezet hebben we in 2020 voortgezet.
We hebben nadrukkelijk gekozen voor de focus op EDI (Expliciete Directe Instructie), groepsdoorbrekend werken en ICT (inzet van chromebooks). Deze gerichte aandacht heeft erin geresulteerd dat door de hele school gewerkt wordt aan het didactisch handelen van de leerkracht.
De (team)scholing van collega's heeft zich in het bijzonder op genoemde ontwikkelpunten gericht.
Een aantal collega's heeft individueel nog cursussen gevolgd.
De door de overheid beschikbaar gestelde werkdrukmiddelen zijn in overleg met de collega's ingezet.
Op voorstel van de collega's zijn deze middelen ingezet voor: vervanging van de groepsleerkracht waardoor deze administratieve taken kan uitvoeren en bijvoorbeeld kindgesprekken kan voeren, vormgeven van NT2 klas, levelwerk en splitsing van een grote groep 3 bij bepaalde vakken.
De collegiale visitatie en intervisie hebben we in het afgelopen jaar ook voortgezet, waarbij ook gebruik gemaakt is van video-interactie. De beelden zijn gebruikt bij de collegiale intervisie. De collega's hebben ook in het afgelopen jaar hun ontwikkelpunten (POP) gerelateerd aan de schoolontwikkeling. Hierdoor bewerk je met elkaar het spreken van dezelfde didactische taal en vaardigheden. Dat komt het lesgeven en de leerlingen ten goede.
Het aantal personeelsleden is nagenoeg gelijk gebleven. Ook in 2020 hebben we aan verschillende PABO studenten en studenten die de opleiding Onderwijsassistent volgen een stageplaats geboden. Het aantal studenten verschilt per schooljaar.
Het ziekteverzuim binnen de school kent zijn pieken en dalen. Ondanks de corona

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

blijft het ziekteverzuim beheersbaar. We zijn blij te kunnen melden dat de lessen zoveel mogelijk zijn doorgegaan door invallers in te zetten of dat er afstandsonderwijs werd gegeven.
De corona periode heeft impact gehad op de ontwikkelingen binnen de school. De onderwijskundige ontwikkeling heeft op een lager pitje gestaan. De collega's hebben op een kundige manier de overstap gemaakt naar afstandsonderwijs. Daardoor hebben de lessen in belangrijke mate gegeven kunnen worden. Na de heropening van de school (mei 2020 voor een deel en juni 2020 volledig) is een focus gelegd op de basisvakken. Hierdoor zijn de leerresultaten van de leerlingen op verwacht niveau gebleven. Daar zijn we erg blij mee.
In 2020 zijn er geen Centrale Eindtoetsen afgenomen, na een besluit van de minister.
Binnen de school zijn twee vertrouwenspersonen aangesteld en heeft een collega de opleiding voor 'Pestcoördinator' gevolgd. Jaarlijks wordt de sociale veiligheidsvragenlijst bij de leerlingen van groep 6 tot en met 8 afgenomen. Het rapportcijfer dat de leerlingen voor veiligheid en welbevinden aan de school geven is een 8,3. Daar zijn we erg blij mee.

PBS De Regenboog
De school:
De Regenboog in Nieuwendijk is sinds 1 januari 2019 verbonden aan De Stroming. De school kent een goed onderwijskundig en organisatorisch klimaat.
De Regenboog is de enige school in de dorpskern Nieuwendijk. Medio juli 2021 zal de school een tijdelijke huisvesting betrekken, omdat op de huidige locatie een nieuwe school gebouwd zal worden. De nieuwe school zal naar verwachting in augustus 2022 geopend en in gebruik genomen worden. De school is verbonden aan de plaatselijke bibliotheek en het activiteitencentrum Tavenu en de sporthal De Iris.
Leerlingenaantal:
Het huidige leerlingenaantal van 240 leerlingen zal naar verwachting stabiel blijven in de komende jaren. Door de de uitbreidingswijk aan de Noordwest zijde van Nieuwendijk kan de natuurlijke krimp in het leerlingenaantal gecompenseerd worden naar stabiliteit.
Onderwijskundig:
Op onderwijskundig gebied heeft de afgelopen tijd veel ontwikkeling plaats gehad, met name het didactisch handelen en het verkrijgen van zicht op de ontwikkeling van de leerlingen. Deze ontwikkeling heeft geresulteerd in een goed onderwijskundig programma en volgsysteem.
Personeel:
In het team hebben in de laatste twee jaar diverse wisselingen plaatsgevonden. Vanaf maart 2020 zijn twee teamleiders aangesteld die de dagelijkse gang van zaken van de school coördineren. Naast deze teamleiders is deeltijd een clusterdirecteur verbonden, die de eindverantwoordelijkheden draagt. Hij is naast de Regenboog nog verbonden aan een andere school binnen de Stroming en scholen daarbuiten.
Onze school heeft er voor gekozen de extra werkdruk verlichtings-gelden in te zetten met de inhuur van een vakdocent bewegingsonderwijs die vanuit de gemeente wordt ingehuurd.
Opbrengsten:
Onze eindresultaten liggen al drie jaar op het niveau van wat met onze schoolgewicht (30,7) en spreidingswaarde (5,5) verwachten kan worden.
Percentage 1F is 92,4% en 1S/2F is 55,2%, beide ver boven de signaleringsnorm van de inspectie (resp. 85% en 47,3%).

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

De eindcito 2019 ligt met 536 net boven het landelijk gemiddelde. In 2020 is geen Cito Eindtoets afgenomen.
Ontwikkelingen:
In de groepen wordt veel aandacht besteed aan het klassenmanagement met het Doordacht Passend lesmodel in combinatie met de Teach-technieken.
Tevens is eigenaarschap van leerlingen ook een onderdeel waarin veel ontwikkeling plaatsvindt.
Onze school is een KIVA-school wat inhoudt dat we in het kader van sociale omgang en veiligheid de KIVA-methode gebruiken.
Intern is een HB-groep (LeerSaam) gestart waar een ochtend in de week leerlingen die extra uitdaging nodig hebben bij elkaar komen.
Er is gestart met de nieuwe methode voor wereldoriëntatie Blink. Dat is een geïntegreerde methode welke geheel digitaal is.
Er is een groot aantal chromebooks beschikbaar, waardoor vanaf groep 5 alle leerlingen en in groep 3 en 4 een deel van de dag in hun eigen account kunnen werken.
In het kader van een doorlopend aanbod en het gemeentelijk VVE-beleid werkt De
Personeel:
Het team is sterk in ontwikkeling en maakt de transitie naar werken met
- vakadoptie;
- groepsdoorbrekende verantwoordelijkheid van de leerkracht;
- aanbod gebaseerd op leerlijnen en -doelen.

Huisvesting:
Het ontwerp van de nieuwe school_is dan ook de vertaling van de onderwijsvisie die breed in de school tot stand is gekomen.
Regenboog nauw samen met de kinderopvang die ook binnen de school is gehuisvest.
Financiën:
De Regenboog is een financieel gezonde school waar innovatie en ontwikkeling voortdurend aandacht heeft.

3.2.4 Zaken met een politieke of maatschappelijke impact

Vanwege Covid-19 hebben alle scholen van De Stroming de keuze gemaakt zich met betrekking tot het curriculum te richten op de kernvakken en de basisvaardigheden. Daarnaast is extra zorg en aandacht gegaan naar het welbevinden en sociaal-emotioneel functioneren van de kinderen.

Door het 'rommelige' verloop van het jaar zijn niet alle doelen uit de jaarplannen van de scholen bereikt. Een onverwacht resultaat is de groei in digitale vaardigheden van de medewerkers van De Stroming als het gaat om online vergaderen en online lesgeven.

Acht scholen van De Stroming hebben subsidie in het kader van het Inhaal- en ondersteuningsprogramma Covid-19 aangevraagd en toegekend gekregen. Een kleine werkgroep bestaande uit directeuren en intern begeleiders hebben het plan van inzet opgesteld. We hebben er voor gekozen, in verschillende varianten, om de geselecteerde kinderen (met toestemming van de ouders) extra onderwijstijd te bieden. Zo veel mogelijk eigen teamleden verzorgen het onderwijs aan de kinderen individueel of in groepjes van maximaal 4 leerlingen. Zij krijgen hiervoor een

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

tijdelijke uitbreiding van hun werktijdfactor. De intern begeleiders stellen de op leerlingniveau gepersonaliseerde doelen vast.

Verantwoording van deze subsidiegelden (voor zover het 2020 betreft):

school	toegekend subsidiebedrag	wijze van inzet de middelen
't Kompas Werkendam	€ 25.200	personeel: € 8.090 materieel: € 802
Het Baken Werkendam	€ 10.800	personeel: € 387 materieel: € 45
De Regenboog Nieuwendijk	€ 14.400	personeel: € 631 materieel: n.v.t.
Eben Haëzer Woudrichem	€ 15.300	personeel: € 1.162 materieel: € 723
De VerreKijker Waardhuizen	€ 2.700	personeel: € 1.029 materieel: € 485
Het Fundament Genderen	€ 6.300	personeel: € 3.025 materieel: n.v.t.
De Parel Rijswijk	€ 8.100	personeel: € 1.362 materieel: n.v.t.
De Zaaier Andel	€ 5.400	personeel: € 1.013 materieel: n.v.t.

De voornaamste meerkosten als gevolg van de Covid-19 pandemie zijn op de volgende aspecten:

- schoonmaak (menskracht)
- schoonmaak (middelen)
- vervanging van personeel dat of ziek was of in quarantaine moest
- attenties voor leerlingen en personeel

3.2.5 Informatie over de maatschappelijke aspecten van het 'ondernemen'

Per 1 januari 2019 zijn de voormalige gemeenten Werkendam, Woudrichem en Wijk en Aalburg opgegaan in de nieuwe gemeente Altena. Hierdoor staan alle scholen van De Stroming in dezelfde gemeente.

De gemeente Altena heeft najaar 2020 in overleg met de schoolbesturen een Integraal Huisvestingsplan vastgesteld.

De Rijksoverheid heeft het (primair) onderwijs in de loop van 2019 extra bekostigd. Zo is extra financiering gekomen voor het tegengaan van de werkdruk en voor het

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

kunnen uitvoeren van de nieuwe cao. Deze extra middelen zijn in 2020 uitgekeerd aan het personeel.

De Stroming heeft in 2020 geen specifiek beleid gevoerd met betrekking tot maatschappelijk verantwoord ondernemen. Wel kan worden aangegeven dat veel werk is gemaakt van het werken aan goede arbeidsomstandigheden: de werkdrukmiddelen zijn in overleg met de teams ingezet, het taakbeleid is met instemming van de GMR geactualiseerd, ten behoeve van vervanging wordt zo veel mogelijk personeel boven de formatie aangesteld en is er tijdens de gesprekscyclus aandacht voor welzijn en welbevinden. Tevens zet De Stroming veel in op professionalisering: zowel naar belang, als naar het vrijmaken van financiële middelen.

De Stroming heeft in 2020 een (1) medewerker in dienst genomen die minder kansen heeft op de arbeidsmarkt.

De Stroming heeft in 2020 op al haar scholen ruimte geboden voor stagiaires van hogeschool Marnix en op sommige scholen ook voor stagiaires van verschillende ROC's.

3.2.6 Vermelding van de samenwerkingsverbanden waarbij de rechtspersoon of de daaronder ressorterende instellingen zijn aangesloten en van de verbonden partijen

De Ark te Meeuwen en Het Fundament te Genderen behoren tot stichting Samenwerkingsverband Langstraat, Heusden, Altena (30.10).
Het Baken te Werkendam, 't Kompas te Werkendam, De Sprankel te Dussen, De Regenboog te Nieuwendijk, De VerreKijker te Waardhuizen, Eben Haëzer te Woudrichem, d'Uylenborch te Almkerk, De Parel te Rijswijk en De Zaaier te Andel, behoren tot vereniging samenwerkingsverband Driegang, kamer Rivierengebied Midden Nederland (28.16).

3.2.7 Ontwikkelingen bij of in relatie tot verbonden partijen, inclusief samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverband Driegang, een vereniging, is in 2019 overgegaan tot het instellen van een onafhankelijke Commissie van Toezicht. Dit betekende voor de bestuurder van De Stroming dat hij van zijn 'dubbele pet', participant in het samenwerkingsverband én interne toezichthouder, af is. Het bestuur van Driegang heeft in april 2020 de heer H. Bezemer aangesteld als directeur.
Samenwerkingsverband Langstraat, Heusden, Altena is een stichting met een onafhankelijke Raad van Toezicht en een directeur-bestuurder.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

3.2.8 Namen van bestuurders, directieleden en toezichthouders en hun betaalde en onbetaalde (neven)functies

Naam	Functie/rol	(Neven)functies, bezoldigd of onbezoldigd
A.C.J. Lenting	college van bestuur	DGA Adviesbureau Lenting B.V. (gehele jaar; in 2020 geen opdrachten uitgevoerd)
Mevr. N.G. van Ooijen - van Breugel	directeur	Gemeenteraadslid namens CDA gemeente Altena (bezoldigd) Voorganger kerkdiensten verpleeghuizen en kerken in de PKN (bezoldigd)
Mevr. J. Wijnands - Westerlaken	directeur	Geen
Mevr. A.H. Schermers - van Elderen	directeur	Raadslid ChristenUnie gemeente Altena (bezoldigd) Pastoraal medewerker VEG de Burcht Sleeuwijk Activiteitencommissie Biesboschruiters / PSV de Nieuwe Roef Sleeuwijk
Mevr. C. Verschoor - van As	directeur	Voorzitter ijsvereniging (onbezoldigd) Leiding gehandicapten catechese (onkostenvergoeding)
Dhr. A.D. van Ooijen	directeur	Algemeen directeur schoolvereniging CBS Molenwaard. (bezoldigd) Bestuurslid goede doelen stichting BOAZ (onbezoldigd)
Dhr. J.A. Nieuwkoop	directeur	Geen
Dhr. W.D. Hulshof	directeur	Eindredacteur Kruispunt, blad van de Protestantse Gemeente Gorinchem (onbezoldigd)
Dhr. T. Groeneveld	toezichthouder	Voorzitter Raad van Toezicht stichting de Waarden, Zevenbergen (bezoldigd) Lid Raad van Toezicht stichting Willem van Oranjegroep, Waalwijk (bezoldigd, tot september) Lid Raad van Commissarissen Huisarts en Zorg B.V. Gorinchem (bezoldigd) Lid van commissie van Opzicht PKN classis Zuid Nederland en Zeeland-Delta (onbezoldigd) Lid commissie Governance

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

		Cultuur en Organisatie Stichting Verus, Woerden (onbezoldigd) PKN Dongen-Rijen, Ouderling met bijzondere opdracht (onbezoldigd)
Dhr. K.A.J. Oudshoorn	toezichthouder	Oudshoorn Bouwmanagement en Tekenadvies als ZZP'er - eigenaar van dit bedrijf in de functie van bouwkundig adviseur / projectleider (bezoldigd) PKN Hervormde Gemeente Rijswijk binnen de kerkenraad werkzaam als Diaken (onbezoldigd)
Mevr. P.W.J. van Dalen-van Balen	toezichthouder	geen
Mevr. R. Bouman	toezichthouder	Beatrixziekenhuis Gorinchem, lid Cliëntenraad
Dhr. G.M. Verhoeven	toezichthouder	geen
Dhr. A. Smits	toezichthouder	geen
Dhr. R. Hartman	toezichthouder	geen

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

3.3 Naleving branchecode

De Stroming kent sinds augustus 2018 een bestuursvorm met een College van Bestuur en Raad van Toezicht. Bij deze bestuursvorm zijn bestuur en toezicht niet alleen functioneel, maar ook organiek gescheiden.

3.3.1 Ontwikkelingen op het gebied van governance

Najaar 2019 heeft de zelfevaluatie van de Raad van Toezicht onder externe begeleiding plaatsgevonden.

Begin 2021 (gepland was najaar 2020, maar dat was wegens Covid-19 niet mogelijk) heeft de Raad van Toezicht in eigen beheer de zelfevaluatie uitgevoerd onder begeleiding van mevrouw R. Bouman, lid. Deze zelfevaluatie is als zeer nuttig ervaren.

Het is de bedoeling dat najaar 2021 de zelfevaluatie van de Raad van Toezicht wordt uitgevoerd onder begeleiding van een toezichthouder van een andere onderwijsorganisatie in het primair onderwijs.

3.3.2 Vermelding code goed bestuur die gehanteerd wordt

Het kalenderjaar 2020 heeft De Stroming de Code Goed Bestuur van de PO raad gehanteerd.

Vanaf december 2020 wordt ook de nieuwe Code Goed Toezicht aangehouden.

3.3.3 Vermelding van de afwijkingen van deze code en toelichting

Er was geen sprake van afwijking van de hierboven genoemde code.

3.3.4 Wijze waarop horizontale verantwoording wordt ingevuld

Interne toezichthouder, bestuur, directeuren en leerkrachten hebben allemaal een taak in het zichtbaar maken van de resultaten en het afleggen van verantwoording hierover. Voor de scholen is de schoolgids het medium om verslag te doen van de resultaten, zoals de scores op de Eindtoets (was in 2020 niet van toepassing) en het aangeven naar welke vormen van voortgezet onderwijs de leerlingen uit groep 8 gaan. Dit gebeurt ook steeds vaker digitaal: de eigen website, in Vensters. Het College van Bestuur legt periodiek en volgens een jaarrooster verantwoording af aan de leden van de GMR. De Stroming heeft in 2020, net zoals in voorgaande jaren, horizontaal verantwoording afgelegd aan de leden (ouders, andere belanghebbenden) van de Vereniging tijdens de algemene ledenvergadering op 11 november 2020 (vanwege Covid-19 niet in de maand juni, zoals De Stroming gewend is).

Voor processen die onder de verantwoordelijkheid van ons administratiekantoor, Groenendijk Onderwijs Administratie, willen we verwijzen de ISAE3000-verklaring.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

3.4 Verslag toezichthoudend orgaan

Algemeen:

De Raad van Toezicht (RvT) hanteert voor zijn functioneren "de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs". Tevens heeft de Raad ultimo 2020 kennis genomen van de "Code Goed Toezicht" van de VTOI-NVTK, ook deze zal gevolgd gaan worden.

Ook de Raad van Toezicht heeft de gevolgen van Covid-19 moeten ervaren: er is meer online vergaderd, directe contacten met externe stakeholders zijn beperkt gebleven en er zijn geen werkbezoeken afgelegd. De Raad van Toezicht is goed op de hoogte gehouden door de Bestuurder inzake de betreffende ontwikkelingen.

De raad van Toezicht heeft 8x vergaderd.

Belangrijkste agendapunten Raad van Toezicht:

In 2020 waren de belangrijkste agendapunten van de Raad van Toezicht:

- Rapportages over de voortgang van het beleidsplan.
- Het volgen van het 'interne toezichtskader' en het aanscherpen hiervan door middel van dashboards.
- Voortgang plan van aanpak inspectierapport
- Huisvesting van de diverse scholen en de strategische consequenties hiervan.
- Samenwerking op stafniveau met de Willem van Oranje Scholengroep te Waalwijk
- Goedkeuren begroting 2021 en jaarrekening 2019
- Toekomst van de Vereniging
- Goedkeuring aangepast Treasurystatuut
- Diverse tussentijdse rapportages op het gebied van onderwijs, personeel en financiën.

Commissies:

De Raad werkt met een tweetal commissies: een auditcommissie en een remuneratiecommissie. Deze commissies bereiden belangrijke besluiten voor die de Raad moet gaan nemen. De reglementen van deze commissies zijn door de Raad vastgesteld.

De auditcommissie heeft 4 x keer vergaderd en zich in 2020 bezig gehouden met het evalueren van het functioneren van het administratiekantoor en de extern accountant, de jaarrekening 2019 en contact hierover met de extern accountant waaronder de rechtmatigheid van de inkomsten en uitgaven van de Stroming, de begroting 2021. Voorts heeft de auditcommissie adviezen gegeven met betrekking tot het inrichten van de samenwerkingsrelatie met de Willem van Oranje Scholengroep.

Bespreekpunten van de remuneratie commissie waren de bezoldiging van de bestuurder en de Raad in 2021 en het houden van functioneringsgesprekken met de bestuurder en hierover verslag uitbrengen naar de Raad van Toezicht.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Overleg Bestuurder en Voorzitter Raad van Toezicht:

Ongeveer één keer per maand hebben de bestuurder en de voorzitter van de raad een bilateraal overleg waarin de lopende zaken binnen De Stroming worden overlegd en de agenda van de Raad van Toezicht wordt voorbereid. De voorzitter van de raad koppelt de inhoud van deze overleggen naar overige leden kort terug.

Permanente Educatie en zelfevaluatie:

Bijna de gehele Raad van Toezicht en de bestuurder heeft in 2020 het congres van de Vereniging van Toezichthouders in het Onderwijs bezocht. Tijdens deze dag zijn diverse workshops bezocht o.a. op het gebied van governance in het onderwijs, diversiteit in het onderwijs, inspiratie als bestuurder. Recent heeft de Raad van Toezicht een zelfevaluatie gehouden onder leiding van ons eigen lid Ruth Bouman. De gezamenlijke conclusie van deze evaluatie was dat we de volgende aandachtspunten hebben:

- Het invulling geven aan een stakeholdersbeleid RvT
- Hoe houden we verbinding met elkaar en de organisatie in het online tijdperk.
- Hoe kunnen we onderwijs beter verankeren op de RvT agenda
- Aanscherping van het 'intern toezichtskader'
- Volgen doorontwikkeling strategisch huisvestingsbeleid van de Stroming

Als verbeterpunten zijn genoemd dat onderwijs meer prominent op de agenda moet komen te staan en dat dit de gehele Raad van Toezicht aangaat en dat het Toezichtskader nog verder door vertaald moet worden naar kritische succesfactoren die passen bij de huidige inrichting van het bestuurskantoor. Tevens zal bezien gaan worden wat de optimale inrichting van het bestuurskantoor moet gaan worden.

De zelfevaluatie over 2021 zal waarschijnlijk gebeuren met een andere Raad van Toezicht in het primair onderwijs.

Stakeholders:

Voor een goed functionerende Raad van Toezicht is het van groot belang dat er contacten zijn met de belangrijkste stakeholders van De Stroming. Zoals reeds eerder aangegeven zijn deze in 2020 beperkt gebleven:

- Een delegatie van de Raad heeft een vergadering van de GMR bezocht. Tevens vindt er zo'n drie keer per jaar een driehoeksoverleg plaats met de voorzitters van de GMR, Bestuur en Raad van Toezicht. Op 8 oktober 2020 is een gezamenlijke sessie gehouden met GMR, CvB, directeuren en RvT over de onderwerpen Governance en toekomst Vereniging
- De Raad van Toezicht heeft in 2020 geen werkbezoeken op scholen afgelegd deze staan nu gepland voor zomer 2021.
- Er vindt maart 2021 nog een gezamenlijke sessie plaats met GMR, CvB en directeuren over passend onderwijs

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

- Er wordt nog contact gezocht met Inspectie van het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen om overleg te houden over toezicht op de kwaliteit van onderwijs bij De Stroming

De Raad van Toezicht heeft ook haar verantwoordelijkheid genomen voor haar wettelijke taken, zoals:

- Het goedkeuren van het strategisch beleidsplan (Koers 23), de begroting en jaarrekening
- Het toezicht houden op de naleving van wettelijke verplichtingen en de code Goed Bestuur
- Het toezicht houden op de rechtmatige en doelmatige verwerving, bestemming en aanwending van de middelen
- Het aanwijzen van een accountant die verslag uitbrengt aan het toezichthoudend orgaan
- Het afleggen van verantwoording van de uitvoering van bovengenoemde taken in het bestuursverslag
- Het optreden als werkgever van het bevoegd gezag
- Het belastzijn met de inrichting van het bevoegd gezag

De Raad van Toezicht heeft in haar vergadering van 9 december 2019 haar bezoldiging voor 2020 besproken en vastgesteld. Allereerst is gekeken naar de uitgangspunten van vorig jaar: 10% van het WNT maximum van de bestuurder voor de leden en 15% van dat maximum voor de voorzitter. Voor 2020 wordt 30% genomen van de bezoldiging van de bestuurder. Dit wordt door de vergadering geduid als 'gematigd'. De voorzitter ontvangt dan € 6435 en de leden € 4290 per jaar. Er zal geen aparte vergoeding worden verstrekt voor commissies, en de bedragen zijn inclusief reiskosten en inclusief BTW.

De leden van de Raad van Toezicht gaan akkoord met bovengenoemd voorstel bezoldiging 2020.

De belangrijkste agendapunten Raad van Toezicht 2021:

Deze zijn:

- Definitief standpunt innemen toekomst Vereniging
- Voortgang samenwerking stafdiensten met andere schoolbesturen
- Besteding surplus publiek eigen vermogen
- Hoe om te gaan met onderwijsachterstanden, verminderd welbevinden als gevolg van COVID-19
- Strategisch huisvestingsbeleid
- Thematische vergaderingen.

Tot slot:

In 2020 heeft de Raad van Toezicht afscheid genomen van Robert Hartman conform statutaire verplichtingen. De Stroming is hem veel dank verschuldigd voor zijn grote

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

inzet gedurende vele jaren en de inbreng van zijn kennis van zaken voor De Stroming en haar rechtsvoorgangers.

De Raad van Toezicht wil ook zijn dank uitspreken naar het CvB, directeuren,staf, onderwijzend en ondersteunend personeel om De Stroming in dit bijzondere jaar voor de geweldige inzet, de getoonde flexibiliteit en doorzettingskracht.

3.5 Omgeving

3.5.1 Afhandeling van klachten

De externe vertrouwenspersonen, de heer Dick Nederveen en mevrouw Lettie van Haaften, hebben een interne klacht van een medewerker ontvangen. Deze klacht kan worden gecategoriseerd als een klacht met betrekking tot de arbeidsrelatie. Dit is opgelost in overleg met de medewerker, de betrokken directeur, de beleidsmedewerker HR en de bestuurder.

Er zijn in 2020 geen klachten via de externe vertrouwenspersonen dan wel rechtstreeks naar de Landelijke Klachtencommissie gestuurd.

De externe vertrouwenspersonen zijn in 2020 drie maal geconsulteerd in verband met meningsverschillen over de communicatie met de leidinggevende. Het ging om communicatie met betrekking tot re-integratie en hersteldmelding. Deze consultaties zijn besproken met de betreffende directeuren, de beleidsmedewerker HR en het College van Bestuur.

Zie bijlage 2 voor het jaarverslag van de externe vertrouwenspersonen.

3.5.2 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. internationalisering

Internationalisering speelt op de scholen van De Stroming nog geen grote rol. Steeds meer scholen bieden Engels aan vanaf groep 1.
Er lopen geen uitwisselingsprogramma's.

3.5.3 Verwachte toekomstige ontwikkelingen op het gebied van internationalisering

We verwachten de komende paar jaren weinig impact van mogelijke internationalisering tendensen op de scholen van De Stroming.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

4 Risicomanagement

In 2017 heeft Bursar Society onze administratieve organisatie / interne controle (AO/IC) nog eens doorgelicht. Conclusie was dat er op korte termijn geen aanpassingen nodig zijn. De Service Level Agreement met Groenendijk Onderwijs Administratie voldoet. In 2018, met de omzetting naar het RvT/CvB model, zijn verantwoordelijkheden, bevoegdheden, rollen, posities en taken opnieuw beschreven en vastgelegd.

In 2019 is besloten te gaan werken met een interne controller. Deze werd ingehuurd en was de schakel tussen College van Bestuur en directeuren, tussen College van Bestuur en administratiekantoor, en tussen directeuren en administratiekantoor. De ingehuurde interne controller heeft in 2020 zijn opdracht terug moeten geven wegens ziekte. Daartoe is samen met de Willem van Oranje scholengroep een controller geworven voor 'gemene rekening'.

Met de komst van de controller wordt de administratieve organisatie verder geprofessionaliseerd.

Tevens is in 2019 besloten onder begeleiding van een externe expert te gaan werken aan herpositionering en herinrichting van de GMR. Dit traject is in 2020 afgerond. Essentie is een andere werkwijze (op basis van thema's en betrokkenheid op basis van affiniteit en competentie) en het loslaten van het vertegenwoordigende principe per school.

In 2019 heeft De Stroming meegedaan aan een onderzoek van Verus, naar de verenigingsstructuur in het onderwijs. De resultaten daarvan en visievorming naar de toekomst hebben we in 2020 uitgewerkt en doordacht. Ook heeft in 2020 een ledenpeiling plaatsgevonden met de vraag of De Stroming een vereniging moet blijven, dan wel een stichting zou moeten worden. Voor de algemene ledenvergadering (ALV) van juni 2021 wordt een voorstel ter besluitvorming geagendeerd.

4.1 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Teneinde de risico's zoveel mogelijk te beperken hanteert De Stroming een planning & control cyclus, waarbij de directeuren, ondersteund door een controller, de ontwikkeling van de financiële prestaties volgt en hier ook periodiek verantwoording over aflegt aan het college van bestuur. Ook de beleidsmedewerker HR speelt hierin een belangrijke rol, daar zij het overzicht heeft over de personele bezetting.
De basis voor de verantwoording is de begroting die voorafgaand aan elk kalenderjaar door het College van Bestuur in overleg met het directeurenberaad wordt vastgesteld, waarbij de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) instemming verleent en de Raad van Toezicht, op voorstel van de auditcommissie, goedkeurt. Per kwartaal wordt een financiële managementrapportage opgesteld, zowel op bestuursniveau als op schoolniveau. Tevens worden voor de zomervakantie de halfjaarcijfers besproken en geanalyseerd op basis waarvan mogelijke bijstellingen plaatsvinden in de formatie van het nieuwe schooljaar. Deze rapportages worden in de verschillende geledingen besproken: het directeurenberaad, de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en de auditcommissie van de Raad van Toezicht. De jaarrekening is het uiteindelijke verantwoordingsdocument.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Voor het opvangen van de zogenaamde restrisico's en onvoorziene calamiteiten gebruikt De Stroming in haar financieel beleid onder andere het kengetal weerstandsvermogen om te zorgen dat voldoende eigen vermogen beschikbaar is als risicobuffer. Voor het voeren van een gedegen administratie heeft De Stroming een overeenkomst gesloten met administratief dienstverlener Groenendijk Onderwijs Administratie. Dit kantoor is gecertificeerd met ISAE3402 Type II en ISAE3000.

De belangrijkste risico's en onzekerheden voor de komende jaren zijn:
- (sterker dan verwachte) krimp van het leerlingenaantal
- leeftijdsopbouw van het onderwijspersoneel (relatief oud)
- onvoldoende (bevoegd) personeel
- achterblijvende vergoeding voor materiële instandhouding
- onderhoud en renovatie oude schoolgebouwen

Andere risico's die kunnen worden benoemd zijn: ontevredenheid ouders, ontevredenheid personeel, onvoldoende kwaliteit (opbrengsten in brede zin), (sociale) onveiligheid en huisvestingsproblemen.

De Stroming voerde in 2020 een actief beleid om oudere personeelsleden de gelegenheid te bieden hun onderwijscarrière op een voor hen passende wijze af te sluiten. De mogelijkheden van flexibele pensionering willen we optimaal hiervoor proberen te benutten, allereerst voor de betrokkene zelf. De formatieruimte die ontstaat benutten we door nieuwe leerkrachten aan onze Vereniging te binden.

Met betrekking tot huisvesting werd in 2020 actief overleg gevoerd met de gemeente Altena. Het ging over het uitvoeren van nieuwbouwplannen voor d'Uylenborch in Almkerk, De Regenboog in Nieuwendijk en Het Fundament in Genderen en over uitbreidingsplannen voor Het Baken in Werkendam.

Hieronder is een inventarisatie opgenomen van risico's die zich kunnen voordoen.

Algemeen: de risicoanalyse is een verbindend aspect tussen het strategisch beleid, Koers 23, enerzijds en het eigen vermogen anderzijds. De risicoanalyse en de beheersmaatregelen maken onderdeel uit van het Interne Toezichtkader van De Stroming.
De reserves van De Stroming zijn voldoende om de risico's te dragen. Op basis van een goede planning & control cyclus kunnen en zullen we interveniëren als dat noodzakelijk blijkt.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

4.2 Risicoprofiel

We denken met het inzetten van beheersmaatregelen, een strakke planning & controlcyclus gemonitord door de controller en een helder personeelsbeleid gemonitord door de beleidsmedewerker HR ongeveer 35% van het totale risico, zoals hieronder in kaart gebracht, te kunnen beperken.
Dit resulteert in een geschat restrisico van € 1.415.000 verminderd met € 495.250 vanwege beheersmaatregelen, is € 919.750.

Het bedrag van het restrisico, € 919.750, willen we afgerond op € 900.000 als bestemmingsreserve 'restrisico' alloceren.

De reserves van De Stroming zijn voldoende om dit risico te dragen.

Risico alle bedragen in euro's	Maximale impact per risico (a)	Kans dat risico zich voordoet (b)	Berekende verwachte impact (a x b)
1. Strategisch	Bedrag benoemen / impact niet in te schatten	1 tot en met 5 (1 zeker niet en 5 zeker wel, 3 is 50% kans)	Waarschijnlijkheid x maximale financiële impact.
Negatieve beoordeling onderwijsinspectie	€ 40.000	3	€ 20.000
Imagoschade door negatieve publiciteit	€ 100.000	3	€ 50.000
2. Operationele activiteiten			
Pandemie Covid-19 leidt tot verschillende risico's (die op dit moment moeilijk te kwantificeren zijn): - extra verzuim personeel - achterblijvende vorderingen van de leerlingen - noodzaak of wenselijkheid extra programma's in te zetten en/of remediërende activiteiten	€ 100.000	5	€ 100.000. Dit risico wordt echter volledig gedekt door verschillende subsidies, zoals Inhaal- en ondersteunings-programma, eerste hulp in de klas en nationaal programma onderwijs. Daarom geen impact op de financiële risico's
Leerlingprognoses zijn niet juist (bijvoorbeeld negatieve afwijking van 10 leerlingen)	€ 70.000	3	€ 35.000
Dalende leerlingaantallen	€ 70.000 per jaar	5	€ 420.000

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

	komende 3 jaren = cumulatief € 70.000 + € 140.000 + € 210.000 = € 420.000		
Onverwachte stijging ziekteverzuim personeel	€ 100.000	3	€ 50.000
Bovenformatief personeel aan moeten nemen ten behoeve van continuïteit	€ 250.000	5	€ 250.000
(Sociale) veiligheid onvoldoende	€ 80.000	3	€ 40.000
3. Financiële positie			
Financiële gevolgen van arbeidsconflicten	€ 100.000	4	€ 75.000
Onvoldoende bekostiging Rijksoverheid voor Materiële Instandhouding	€ 100.000	4	€ 75.000
Nieuwe cao drijft personele lasten op, terwijl baten hierbij achter blijven	€ 500.000	2	€ 125.000
(Nieuwe) normen binnenklimaat vergen aanpassingen die niet in MI zijn meegenomen	€ 400.000	3	€ 200.000
De-activeren investeringen die nog niet zijn afgeschreven bij betrekken nieuw schoolgebouw	€ 50.000	4	€ 37.500
Kwetsbaarheid bestuursbureau, waardoor uitbreiding noodzakelijk	€ 50.000	4	€ 37.500
4. Financiële verslaggeving	geen		
5. Wet- en regelgeving			
Beperkingen in het aannemen van tijdelijke werknemers door de invoering van de Wet werk en zekerheid	€ 100.000	1	
totaal (zonder beheersmaatregelen)			€ 1.415.000

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

5 Bedrijfsvoering

5.1 Bedrijfsvoering

5.1.1 Zaken in het afgelopen jaar met behoorlijke personele betekenis

De onderstaande overzichten geven een beeld van de personeelssterkte, afgezet tegen diverse variabelen op **peildatum 31 december 2020**.

Personeelssterkte fulltime/parttime:
Totaal aantal fulltime medewerkers: 21
Totaal aantal parttime medewerkers: 222

Personeelssterkte per arbeidsrelatie:

type aanstelling		totaal	fulltime	parttime
vaste aanstelling	aantal personen	197	18	179
	bezetting (wtf)	119,7	18,0	101,7
tijdelijke uitbreiding	aantal personen	28	0	28
	bezetting (wtf)	2,96	0	2,96
tijdelijke aanstelling	aantal personen	43	3	40
	bezetting (wtf)	12,87	3,0	9,87
Min-max contract	aantal personen	3	0	3
	bezetting (fte)	2,0625	0	2,0625

functiegroep		totaal	fulltime	parttime
Leraar L12 (teamleiders)	aantal personen	4	1	3
	bezetting (wtf)	3,175	1,0	2,175
Leraar L11	aantal personen	45	9	36

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

	bezetting (wtf)	30,59	9,0	21,59
Leraar L10	aantal personen	132	7	125
	bezetting (wtf)	81,67	7,0	74,67
College van Bestuur	aantal personen	1	1	0
	bezetting (wtf)	1,0	1,0	0
Directeur	aantal personen	8	0	8
	bezetting (wtf)	5,11	0	5,11
Onderwijs-assistent	aantal personen	26	0	26
	bezetting (wtf)	8,67	0	8,67
Administratief personeel	aantal personen	5	0	5
	bezetting (wtf)	1,90	0	1,90
Schoonmaak personeel	aantal personen	11	0	11
	bezetting (wtf)	2,27	0	2,27
Beleids- / stafmedewerker	aantal personen	1	0	1
	bezetting (wtf)	0,50	0	0,50
Conciërge	aantal personen	1	0	1
	bezetting (wtf)	0,50	0	0,50
Intern Begeleider	aantal personen	1	0	1
	bezetting (wtf)	0,57	0	0,57
Leraar-ondersteuner	aantal personen	1	0	1
	bezetting (wtf)	0,68	0	0,68

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Klassen-assistent	aantal personen	2	0	2
	bezetting (wtf)	0,79	0	0,79
Overblijf-coördinator	aantal personen	1	0	1
	bezetting (wtf)	0,175		0,175

Personeelssterkte per geslacht:

geslacht		totaal	fulltime	parttime
vrouw	aantal personen	221	11	210
	bezetting (wtf)	119,49	11,0	108,49
man	aantal personen	22	7	15
	bezetting (wtf)	16,33	7,0	9,33

Personeelssterkte per leeftijdcategorie:

	totaal	<20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70
aantal personen	243	2	39	62	56	53	31
bezetting (wtf)	135,82	0,0	29,79	33,72	31,58	26,16	14,56

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Ziekteverzuim in 2020:

De Stroming kent in 2020 een verzuimpercentage van 4,01% (2019 3,51%), waarvan 0,30% verzuim in het tweede ziektejaar betreft. Met een meldingsfrequentie van 0,58 (2019 0,78) en een gemiddelde verzuimduur van 11,8 dagen (2019 7,1 dagen) kan geconcludeerd worden dat het verzuim binnen De Stroming goed beheersbaar is en dat er veel aandacht voor preventie is om uitval van collega's te voorkomen. Is er desondanks toch sprake van verzuim, dan is er regelmatig contact met de verzuimende collega en vindt er een goede samenwerking plaats met de bedrijfsarts van de Arbo Unie. Enkel voor CBS De Regenboog in Nieuwendijk wordt gebruik gemaakt van de dienstverlening van MKBasics, maar vanaf 1 mei 2021 zullen ook zij aansluiten bij de dienstverlening van Arbo Unie.

5.1.2 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen m.b.t. personeel in het afgelopen jaar

Uitgangspunt is dat maximaal 83% van de totale uitgaven gerelateerd zijn aan personele kosten. De voornaamste post betreft de loonkosten. Maar naast loonkosten maken de scholen van De Stroming ook kosten voor bijvoorbeeld nascholing en overige personele kosten.

Het functieboek is in 2020 bijgesteld en opnieuw vastgesteld. We hebben voornamelijk gebruik gemaakt van zogenaamde normfuncties. Deze zijn al opgenomen in de cao PO en behoeven dan ook niet meer beschreven en gewogen te worden.

De functies die tot het functieboek van De Stroming behoren, zijn:
Management: College van Bestuur, Directeur (D11, D12).
Onderwijzend personeel: Teamleider (L11, of indien met personele verantwoordelijkheid, L12), Onderwijzend personeel Leraar L11 (brede functie: coördinator, IB of specialist), Onderwijspersoneel Leraar L10.
Onderwijs ondersteunend personeel zonder kindtaken: Administratief medewerker (S4, S5, S6), Beleidsmedewerker HRM (S11), Medewerker schoonmaak (S1), Conciërge (S3).
Onderwijs ondersteunend personeel met kindtaken: Onderwijsassistent (S4, S5, S6).

Directie- en managementstructuur:
De Stroming heeft sinds 1 augustus 2018 een nieuw bestuursmodel bestaande uit een Raad van Toezicht (RvT) en een College van Bestuur (CvB). Met de benoeming van de voormalig algemeen directeur tot College van Bestuur, met de daarbij behorende verantwoordelijkheden, bevoegdheden, taken, rollen en positie, is ook een verschuiving opgetreden in de verantwoordelijkheden, bevoegdheden, taken, rollen en positie van de directeuren individueel en gezamenlijk. Het directeurenberaad (DB), de gezamenlijke directeuren, bereidt het beleid voor, voeren dit uit, na vaststelling door het CvB, en evalueren dit ook onder de verantwoordelijkheid van het CvB.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Het DirecteurenBeraad werkte in 2020 met zes beleidsgroepen rondom de thema's personeel & organisatie, financieel & materieel, (passend) onderwijs, kwaliteitszorg, ICT en PR & marketing.

Van primair belang is dat De Stroming de kwaliteit van het leiderschap continu borgt en verbetert en afstemt op wat nodig is in de scholen. Secundair vinden we het op basis van onze visie van belang dat we het leiderschap spreiden over meer lagen en meer personen, zodat we op het gebied van leidinggeven minder kwetsbaar zijn en we beslissingsbevoegdheden zo laag mogelijk in de organisatie kunnen leggen.

Tijdens wervings- en selectieprocedures voor vacante directeursposities de afgelopen jaren is duidelijk geworden dat het moeilijk is een goede directeur te vinden. De arbeidsmarkt voor de komende jaren geeft geen zicht op verbetering van de situatie.

De conclusie van bestuur en management is enerzijds dat we onze leidinggevende expertise willen vergroten en borgen met zoveel mogelijk van de huidige directeuren en anderzijds dat we collega's met potentie en ambitie willen stimuleren zich te ontwikkelen in de richting van leidinggevende. We zijn dan ook verheugd dat in 2020 drie collega's zijn gestart met de schoolleidersopleiding en meerdere collega's een middenmanagement opleiding hebben gevolgd.

Het is onze visie dat we toe zijn aan een vorm van gespreid leiderschap. Dat wil zeggen dat de leiding van de school over meerdere personen wordt verdeeld. Naast een directeur kunnen ook één of twee teamleider(s) deel uitmaken van de schoolleiding. Tevens vinden we dat integrale verantwoordelijkheid op het niveau van elke school van De Stroming gewaarborgd moet zijn. Ook vinden we dat het management van de school present en zichtbaar moet zijn op elke school; bij voorkeur is het management van de school (in verschillende functionarissen) de gehele week aanwezig.

De Stroming heeft al jaren te maken met een zeer gering verloop. Voor de reguliere formatie hadden we in 2020 voldoende inzetbare medewerkers. We prijzen ons gelukkig dat we ook in 2020 nog regelmatig open sollicitaties ontvangen van onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel die graag bij De Stroming willen komen werken.

In strategisch perspectief lopen we wel het risico dat we op middellange termijn moeite zullen hebben om voldoende personeel te werven. Dan verwachten we een tamelijk grote uitstroom vanwege (pre) pensionering en hebben we nog niet de verwachting dat er een grote instroom vanuit de PABO zal zijn. Samen met andere besturen in de regio proberen we het funderend onderwijs als een aantrekkelijk werkgebied te positioneren.

Ook al proberen we serieus werk te maken van interne mobiliteit; deze was in 2020 tamelijk gering. Daar waar collega's aangeven in aanmerking te willen komen voor mobiliteit doen we ons uiterste best een passende plek te vinden binnen De Stroming (en waar nodig of wenselijk ook daarbuiten).

Los van alle perikelen in verband met Covid-19 hebben we ook in 2020 ingezet op professionalisering.
Dominante thema's waren:

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

- Afronding van het professionaliseringstraject rondom hoogbegaafdheid met Novilo
- EDI / DPL: veel scholen hebben ingezet op klassenmanagement en instructie
- Visie ontwikkeling: met name de scholen die met (nieuw)bouwplannen bezig zijn hebben zich gericht op een nieuwe visie
- We hebben een pilot met E WISE gedaan met afstandsleren voor onze eigen collega's
- Kwaliteitszorg met WMK (werken met kwaliteit) onder begeleiding van Willem van der Lugt (directeuren, teamleiders en intern begeleiders)
- Uitvoeren van interne visitaties
- Alle directeuren zijn in het kader van hun herregistratie voor het schoolleidersregister gestart met een tweejarig traject met Penta Nova. In 2020 hebben alle directeuren de module 'strategisch leiderschap' (in het thema 'Regie en strategie') met goed gevolg afgelegd. Overigens doen we dit traject, inclusief de bijbehorende intervisie samen met de schoolleiders van cbs Molenwaard in Groot Ammers en Nieuwpoort.

5.1.3 Gevoerde beleid inzake de beheersing van uitkeringen na ontslag

Het beleid met betrekking tot beheersing van een uitkering na ontslag is gericht op het voorkomen van ontslag. Er wordt proactief gewerkt om tijdig te zien waar uitval dreigt, waarbij het verzuimprotocol een belangrijke rol speelt. Ook wordt steeds vaker de hulp ingeroepen van onze interne coaches om collega's preventief te ondersteunen wanneer zij dreigen vast te lopen in hun werk of moeite hebben met de balans tussen werk en privé. Deze begeleiding vindt structureel plaats bij startende leerkrachten en op vraag van de collega of leidinggevende bij meer ervaren leerkrachten.

De Stroming heeft nog steeds te maken met een (lichte) krimp in leerlingenaantal. Daarom wordt bij vacatureruimte eerst intern naar de mogelijkheden gekeken alvorens een vacature extern uit te zetten. In 2020 zijn geen personeelsleden ontslagen, dan op eigen verzoek. Er is dan ook geen sprake van verstrekte uitkeringen na ontslag.

5.1.4 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen m.b.t. de huisvesting in het afgelopen jaar

In 2020 zijn door de scholen van De Stroming geen nieuwe gebouwen betrokken. De planvorming voor De Regenboog Nieuwendijk kreeg verder vorm en inhoud. Het verhuizen naar de noodlokalen stond voor schooljaar 2020-2021 gepland, maar is door omstandigheden uitgesteld naar de zomer van 2021. Daarna wordt het huidige schoolgebouw afgebroken en wordt het nieuwe schoolgebouw op dezelfde locatie gebouwd.

De plannen voor nieuwbouw van d'Uylenborch, samen met de Almgaard van Stichting Openbaar Onderwijs Land van Altena, de bibliotheek en HOPPAS Kinderopvang, moeten opnieuw naar het opstellen van een programma van eisen en de tekentafel, nu is gebleken dat de beoogde locatie definitief niet beschikbaar kwam.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Met de vaststelling van het integraal huisvestingsplan van de gemeente Altena, najaar 2020, is ook duidelijk geworden dat Het Fundament Genderen nieuwbouw zal krijgen. Waarschijnlijk op dezelfde locatie. De planvorming is in 2020 gestart.

Het Baken in Werkendam zit al jaren krap in 'haar jasje'. In 2020 werd duidelijk dat zij mogen uitbreiden. In de planvorming trekken zij samen op met Trema Kinderopvang.

5.1.5 Financiële positie op balansdatum inclusief een goede toelichting daarop

In 2017 heeft Bursar Society de administratieve organisatie en interne controle nog eens doorgelicht en geconstateerd dat er op korte termijn geen aanpassingen nodig waren. In 2019 heeft De Stroming ervoor gekozen om met een - ingehuurde - interne controller te gaan werken. Dit vanwege de groei die de Vereniging de afgelopen jaren heeft doorgemaakt. De interne controller was gepositioneerd als schakel tussen het College van Bestuur en Groenendijk Onderwijs Administratie, waar zowel de financiële administratie als de personeels- en salarisadministratie was belegd, enerzijds en tussen College van Bestuur en directeuren anderzijds. Door omstandigheden, onder andere door ziekte van de ingehuurde controller, is dit onvoldoende gerealiseerd. Mede onder invloed van de intentieovereenkomst tot samenwerking tussen de Willem van Oranje scholengroep te Waalwijk en De Stroming, en ook vanwege toenemende ontevredenheid over de geleverde dienstverlening op de personeels- en salarisadministratie, hebben we deze samenwerking in eerste instantie vormgegeven op het gebied van de administratie en hebben de Willem van Oranje scholengroep en De Stroming per september 2020 een interne controller aangesteld voor 'gemene rekening'. Al in de eerste maanden is hiermee een professionaliseringsslag merkbaar geworden. Een en ander betekende ook dat De Stroming per 31 december 2020 haar overeenkomst met Groenendijk Onderwijs Administratie heeft opgezegd, met dien verstande dat is afgesproken dat Groenendijk wel de jaarrekening 2020 zou opstellen. In 2020 werd elk kwartaal door Groenendijk een managementrapportage opgesteld die het College van Bestuur besprak met de directeuren, de interne controller, de beleidsmedewerker HR en de auditcommissie van de Raad van Toezicht.

Conform eerdere interne afspraken, waarbij we jaarlijks negatief zouden begroten door extra middelen in te zetten ten behoeve van passend onderwijs en daarmee ook het publiek eigen vermogen te verminderen, is de begroting 2020 vastgesteld op een negatief exploitatieresultaat van € 200.000.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen.
Definitie:
Het vrije deel van het eigen vermogen minus (materiële) vaste activa, uitgedrukt in een percentage van de jaarlijkse rijksbijdrage x 100%. Er is geen eenduidige norm voor.

Kengetal inclusief materiële vaste activa: 58,73.
Streefgetal: maximaal 50.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Kengetal exclusief materiële vaste activa: 42,91.
Streefgetal: 30.

Solvabiliteit
Solvabiliteit geeft aan in welke mate men in staat wordt geacht om op langere termijn aan alle verplichtingen te voldoen.
Definitie 1:
Eigen vermogen (exclusief voorzieningen, inclusief egalisatierekening) gedeeld door het totale vermogen) x 100%.
Definitie 2:
Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door totaal vermogen x 100%.

Kengetal exclusief voorzieningen: 78,47.
Streefgetal: 70.

Kengetal inclusief voorzieningen: 86,64.
Streefgetal: 80.

Liquiditeit (current ratio)
De liquiditeit geeft aan in welke mate men in staat wordt geacht om op korte termijn aan alle verplichtingen te voldoen. Een liquiditeitsratio van 1 wordt als voldoende aangemerkt.
Definitie:
Vlottende activa gedeeld door kortlopende schulden.

Kengetal: 5,97.
Streefgetal: 5,0.

Rentabiliteit
In het bedrijfsleven wordt hiermee de winst- of verliesgevendheid van een onderneming bedoeld. In het onderwijs (non profit-sector) wordt een relatie gelegd tussen het behaalde resultaat en de ontwikkeling hiervan op het weerstandsvermogen.
Definitie:
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering gedeeld door totale baten uit gewone bedrijfsvoering x 100%.

Kengetal: 1,89
Streefgetal: -1,0 (in verband met inzetten surplus publiek eigen vermogen)

Huisvestingsratio
Deze ratio geeft weer welk deel van de totale lasten is besteed aan lasten voor huisvesting. Daaronder vallen ook de afschrijvingen voor gebouwen en terreinen.

De huisvestingsratio bedroeg in 2020: 5,69.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

5.1.6 Toelichting op de ontwikkeling van de balansposten (vergelijking met vorig jaar)

Verschillen op de balans bij de activa:

De waarde van de balanspost gebouwen en terreinen neemt af van 2019 naar 2020 ten gevolge van afschrijvingen.

Ook de post technische zaken neemt af, met name door afschrijvingen en een desinvestering (verkoop brandmeldinstallatie Het Baken). Hier staan een aantal kleine investeringen in een brandmeldcentrale (Het Baken), alarminstallatie (De Ark) en gevelreclame (De Ark) tegenover.

De balanspost materialen t.b.v. scholen neemt af door reguliere afschrijvingen.

De balanspost meubilair neemt per saldo af van 2019 naar 2020 vanwege reguliere afschrijvingen. Hier staan diverse aanschaf van meubilair op de verschillende scholen en bovenschools tegenover.

Per saldo daalt de balanspost ICT van 2019 naar 2020 vanwege afschrijvingen en desinvesteringen van diverse ICT middelen bij Het Baken. Hiertegenover staan echter significante investeringen verspreid over de verschillende scholen.

De waarde van de balanspost onderwijsleermiddelenpakket en apparatuur blijft nagenoeg ongewijzigd in 2020 ten opzichte van 2019. Er hebben investeringen plaatsgevonden ongeveer ter hoogte van het bedrag van afschrijvingen en desinvesteringen.

Het verschil op de financiële vaste activa betreft de waarborgsom die een school heeft betaald voor de tablets van Snappet.

De hoogte van de totale vorderingen blijft nagenoeg ongewijzigd van 2019 naar 2020.

Verschillen op de balans bij de passiva:

De algemene reserve neemt toe met het resultaat, na rekening gehouden te hebben met specifieke ontwikkelingen op de bestemmingsreserves.

Er is een nieuwe bestemmingsreserve 'onderwijskundige ontwikkelingen' gevormd. Hier ligt een bestedingsplan aan ten grondslag dat zich met name richt op twee pijlers, te weten passend onderwijs en schoolontwikkeling en -innovatie. Deze reserve ligt in lijn met de afbouw van het bovenmatig publiek eigen vermogen. Zie ook 5.1.6.a.

De bestemmingsreserve 'aanvullende bijzondere bekostiging PO 2019' valt in 2020 vrij door de betalingen aan personeel.

De daling in de balanspost voorzieningen ontstaat met name door een vrijval in de voorziening langdurig zieken, op basis van de meest recente informatie over de

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

langdurig zieken. Deze daling wordt deels teniet gedaan door een toename in de voorziening onderhoud, op basis van dotaties.

De toename in de balanspost overlopende passiva ontstaat met name door nog te besteden subsidies van het Inhaal- en ondersteuningsprogamma en Taalklas Altena.

5.1.6.a Verantwoording besteding overmatige reserves o.b.v. signaleringswaarde

De Stroming heeft op 17 november 2020 van de Inspectie van het Onderwijs een schrijven ontvangen waarin het mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen is berekend op € 2.724.810.

Conform deze brief is het gesprek gevoerd met interne belanghebbenden, directeurenberaad, gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, teamleden en raad van toezicht en is een bestedingsplan opgesteld. Zie voor het gehele document bijlage 3.

Hier verantwoorden wij onze bovenmatige publieke reserves en hoe wij deze de komende jaren inzetten ten behoeve van de afbouw ervan.

Dat doen we middels twee beleidslijnen, waarbij beleidslijn 1 al was ingezet voor de ontvangst van de brief van de Inspectie, omdat De Stroming op basis van het strategisch beleid al langer vond dat overtollige middelen ten goede moesten komen aan (passend) onderwijs.

De tweede beleidslijn komt uit de gesprekken met interne belanghebbenden en geeft de ruimte om op schoolniveau eigen keuzes te maken.

Vanaf 2021 tot en met 2025 wordt ten behoeve van beleidslijn 1, passend onderwijs, totaal € 1.077.919 ingezet. Concreet gaat het om:

- eigen arrangementsmiddelen à € 249.995
- salariskosten van het bovenschools expertisecentrum (de talentengroep en navigatiegroep gedrag) à € 702.924
- pilot onderwijs & jeugdzorg à € 125.000

Vanaf 2021 tot en met 2025 wordt ten behoeve van beleidslijn 2, schoolontwikkeling & innovatie totaal € 1.158.435 ingezet. Het budget wordt toegekend naar rato van het aantal leerlingen.

Totaal wordt op deze wijze de komende jaren € 2.236.354 ingezet. Dit zou dan resulteren in restant surplus ultimo 2025 van € 488.456.

Door overige mutaties in de meerjarenbegroting zal het surplus lager uitvallen: € 151.458.

Dit restant willen we gebruiken om in 2026 en waar mogelijk of nodig ook in 2027 'een zachte landing te maken' in de overgang van een negatief begroot exploitatieresultaat van € 400.000 tot € 500.000 naar een begroting op € 0.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Er is een bestemmingsreserve 'onderwijskundige vernieuwingen' gevormd ter hoogte van het bedrag opgenomen in de meerjarenbegroting (€ 2.573.352).

5.1.7 Toelichting op het resultaat en wat daaraan heeft bijgedragen

Het jaar 2020 is afgesloten met een positief resultaat van € 241.301. Er was een negatief resultaat van € 200.000 begroot. Er is derhalve een positieve afwijking van € 441.301 ten opzichte van de begroting. De belangrijkste redenen voor het positieve resultaat zijn:

Met betrekking tot de baten: ongeveer € 400.000 hogere vergoeding lumpsum, ongeveer € 60.000 hogere vergoeding PAB, ongeveer € 75.000 hogere niet-geoormerkte subsidies, ruim € 35.000 hogere ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV en ongeveer € 55.000 hogere overige overheidsbijdragen en subsidies.

Met betrekking tot de lasten: enerzijds hogere personele lasten à ongeveer € 700.000, anderzijds ongeveer € 400.000 lagere overige personele lasten en ongeveer € 130.000 lagere instellingslasten.

Enerzijds heeft Covid-19 bijgedragen aan extra lasten (schoonmaak, lief en leed, vervanging van personeel), anderzijds aan lagere lasten (minder nascholing, minder overige personele kosten).

De onderwijsachterstandsmiddelen werden als volgt besteed:

school	onderwijsachterstands-middelen 2020	besteed aan
't Kompas Werkendam	Budget: € 48.700	Uitbreiding werktijdfactoren van de twee intern begeleiders; begeleiding van leerlingen met Bouw door één van de collega's; splitsing van een groep; starten van kleutergroep halverwege het schooljaar
Eben Haëzer Woudrichem	Budget: € 1.728	Specialist NT2 van De Stroming ingezet voor begeleiding nieuwkomers
De Parel Rijswijk	Budget: € 27.653	Inrichting NT2-klas door gespecialiseerd personeel; uitbreiding werktijdfactor intern begeleiding; inhuur extra intern begeleider

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Van de middelen die op bestuursniveau op basis van de leerlingenaantallen T-1 worden ontvangen worden in het directeurenberaad bepaald welke lasten gezamenlijk gedragen gaan worden. Dat fluctueert over de jaren heen beperkt. Deze gezamenlijk te dragen lasten worden bovenschools gealloceerd en de scholen dragen hieraan bij middels een bedrag per leerling en naar rato van het aantal leerlingen.
De rest wordt gealloceerd voor de betreffende school.
Uit het surplus publiek eigen vermogen worden in het kader van passend onderwijs op bovenschools niveau ook middelen ingezet ten behoeve van De Stroming als geheel.
Daarnaast hebben alle scholen van 2021 uit het surplus publiek eigen vermogen een schoolontwikkelings- & innovatiebudget. Dit besteden zij op basis van een plan van aanpak dat in overleg met het team en met positief advies van de MR tot stand is gekomen.

Drie scholen ontvangen onderwijsachterstandsmiddelen, waarvan één school een zeer gering bedrag. De twee scholen die substantiële bedragen ontvangen zetten dan voornamelijk in voor formatie in de ondersteuning van leerlingen en leerkrachten. Zoals extra uren interne begeleiding, pre teaching, ondersteuning in de groep.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

5.1.8 Analyse van de uitkomsten van de exploitatie in relatie tot de begroting en realisatie vorig jaar

Ten opzichte van 2019 is het resultaat gehalveerd. In 2019 heeft De Stroming veel meer Rijksmiddelen ontvangen dan begroot.

Ten opzichte van de begroting zijn de afwijkingen vooral zichtbaar op personeel (ongeveer € 600.000 meer Rijksbijdragen ontvangen en ongeveer € 380.000 meer personele lasten) en op de instellingslasten (ongeveer € 130.000 minder uitgegeven dan begroot)

De middelen voor passend onderwijs zijn besteed aan:

- uren interne begeleiding
- uren onderwijsassistenten
- inrichten van hulpstructuren op schoolniveau (plus- en klusgroepen, speciale leergroepen, NT2 begeleiding)
- inrichten van hulpstructuren op bestuursniveau (TalentenGroep, Navigatie Groep Gedrag)
- aanschaf extra devices voor leerlingen

5.1.9 Toelichting op het investeringsbeleid, de investeringen in het boekjaar en de verwachte toekomstige investeringen

Er is vanwege Covid-19 minder geïnvesteerd dan begroot.

Er is voornamelijk geïnvesteerd in ICT, OLP en meubilair.

De komende jaren zullen we blijven investeren in ICT en OLP. Maar ook in meubilair en in duurzaamheid.

5.1.10 Toelichting op kasstromen en financiering

Kasstroom uit operationele activiteiten:

- saldo van € 243.732 vanwege positief exploitatieresultaat
- aanpassingen afschrijvingen zijn licht gedaald ten opzichte van 2019
- aanpassingen mutaties voorzieningen - € 82.830
- veranderingen in vlottende middelen: zowel de vorderingen (+ ruim € 20.000) als de kortlopende schulden (+ ruim € 180.000) zijn toegenomen

Kasstroom uit investeringsactiviteiten:

- lagere investeringen in materiële vaste activa

Kasstroom uit financieringsactiviteiten:

- nauwelijks sprake van

Mutaties liquide middelen:

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

- met € 520.000 toegenomen ten opzichte van 2019

5.1.11 Informatie over financiële instrumenten

De Stroming heeft in 2020 geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten.

5.1.12 In control statement

De Stroming heeft nog geen 'in control statement'.

5.1.13 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen m.b.t. de interne en externe kwaliteitszorg in het afgelopen jaar

De Stroming hanteert met al haar scholen een PDCA-cyclus die is opgenomen in zowel het strategisch beleid als in de schoolplannen (het tactisch beleid).

De scholen van De Stroming hebben ook in 2020 onder begeleiding van adviseur Willem van der Lugt verder gewerkt aan de implementatie en verdieping van Werken met Kwaliteitskaarten (WMK). Samen met administratieprogramma ParnasSys, 'onsbeleidsplan', 'mijnschoolplan' en 'mijnschoolteam' geeft dit richting aan de doelen en de monitoring ervan. De geplande interne audits zijn in 2020 niet allemaal doorgegaan vanwege Covid-19.

Ondanks de grote aandacht voor kwaliteit(szorg) en de stappen die we er ook in 2020 ingezet hebben worden nog niet alle gestelde doelen behaald. We blijven het als onze opdracht zien ons elk jaar weer te verbeteren en steeds meer en/of hogere doelen te realiseren.

In 2020 hebben alle scholen analyses gemaakt van de resultaten van de leerlingen op de M en E toetsen van het leerlingvolgsysteem. Samen met de geformuleerde onderwijsbehoeften vormden deze analyses de planning van het onderwijsaanbod voor de nieuwe periode.

5.2 Onderwijsprestaties en onderwijskundige zaken

5.2.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar

Pandemie Covid-19 was veruit het meest dominant in 2020. Voor de ontwikkeling van het onderwijs had het, naast alle nadelen en lastigheden, ook een voordeel: de collega's van De Stroming hebben een steile leercurve laten zien op een aantal vaardigheden in de informatie- en communicatietechnologie. Het online afstandsonderwijs is in de 'eerste golf' snel opgepakt en is vanaf de 'tweede golf' sterk verbeterd. Een ander gevolg was dat veel scholen zijn gaan nadenken over een ander onderwijsconcept en/of over andere schooltijden.

Er was veel aandacht voor het geven van een goede en gedifferentieerde instructie, een goed klassenmanagement en een veilig pedagogisch klimaat. Ook de scholen van De Stroming hebben in 2020 ervaren dat niet voor alle kinderen de thuissituatie even veilig was als die op school.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Steeds meer leerkrachten blijken problemen te ervaren in het afstemmen op de gedragsvragen van de kinderen. Dit is een grote zorg en wellicht een kernthema in het kader van Passend Onderwijs.

5.2.2 Onderwijsprestaties

Vanwege Covid-19 is in 2020 geen Centrale Eindtoets afgenomen bij de kinderen uit groep 8.

De gegevens van de M en E toetsen laten een zeer gedifferentieerd beeld zien. De verschillen zijn vooral te duiden op leerlingniveau. Het is moeilijk aan te geven of een hele groep het goed of minder goed deed, of dat een hele groep sociaal-emotioneel wel of niet goed functioneerde.

Dit vroeg en vraagt nog steeds maatwerk: zowel in het gewone curriculum als in het programma om vertraging en verminderd welbevinden te reduceren, zodat de kinderen weer veerkracht kunnen laten zien.

5.2.3 Onderwijskundige en onderwijsprogrammatische zaken

Alle scholen van De Stroming zien een goed en veilig pedagogisch klimaat als de basis voor het onderwijs aan de kinderen. Alle scholen werken nog met het leerstofjaarklassensysteem. Binnen dit systeem worden verschillende alternatieven en differentiatievormen toegepast zoals groepsdoorbrekend werken, horizontaal roosteren, vaklessen laten verzorgen door professionals, kleine groep/grote groep. Meer en meer scholen overwegen, mede door de ervaringen van het afstandsonderwijs, het leerstofjaarklassensysteem achter zich te laten.

De kleine scholen van De Stroming werken noodgedwongen met combinatieklassen en soms zelfs met drie-combi's. Zij hebben zich in 2020 in hun professionalisering gericht op het concept 'kansrijke combinatieklassen'. De groepen worden bij de basisvakken zoveel mogelijk uit elkaar gehaald. Daarvoor wordt ook extra formatie ingezet.

Het werken met devices voor leerlingen was al aardig ingeburgerd, maar heeft in 2020 dankzij Covid-19 een enorme vlucht gemaakt.

De verantwoording voor de onderwijsachterstandsmiddelen is hierboven al weergegeven.

5.2.4 Informatie over de toegankelijkheid en het toelatingsbeleid

In principe kunnen alle kinderen in de leerplichtige basisschoolleeftijd worden aangemeld op de scholen van De Stroming. Wel wordt als eis gesteld dat ouders tenminste de grondslag en doelstelling van de vereniging respecteren en dat de leerlingen, behoudens op medische indicatie, aan alle in het schoolplan en/of schoolgids en/of activiteitenplan deelnemen.
Voor leerlingen met een onderwijsarrangement geldt een regeling die in de schoolgidsen van de scholen vermeld staat. Uitgangspunt is de mogelijkheid van de

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

individuele school om passend onderwijs te verzorgen volgens het door de school beschreven en door het bevoegd gezag vastgesteld schoolondersteuningsprofiel (SOP). De laatste actualisatie van het SOP is van 2018.
De scholen participeren in samenwerkingsverbanden passend onderwijs, waarbinnen een sluitend aanbod voor alle leerlingen in het voedingsgebied wordt gerealiseerd.

5.2.5 Toelichting inzake de werkzaamheden op het gebied van onderzoek en ontwikkeling

In het kader van het vaststellen van een nieuw schoolplan hebben alle scholen een zelfevaluatie ingevuld. Ook zijn weer enkele kwaliteitskaarten en quick scans ingevuld in het kader van kwaliteitszorg (WMK).

In het kader van collegiale consultatie en/of interne audits hebben de betrokken scholen een specifieke zelfevaluatie gedaan.

In 2019 zijn tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd onder leerlingen, onder ouders/verzorgers en onder medewerkers. Omdat deze onderzoeken één keer per twee jaar worden uitgevoerd zijn deze niet in 2020 uitgevoerd, maar staan deze geagendeerd voor 2021.

5.3 Duurzaamheid

5.3.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen m.b.t. duurzaamheid in het afgelopen jaar

Duurzaamheid was in 2020 een belangrijker thema dan in de jaren ervoor. Desalniettemin is weinig concreets ondernomen. Belangrijk was wel dat duurzaamheid als centraal aandachtspunt is opgenomen in het vastgestelde integraal huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Altena.

Duurzaamheid speelde en speelt voor de scholen van De Stroming met name bij renovatie en/of nieuwbouw.

In 2020 bleek uit extern onderzoek dat ook op de scholen van De Stroming het binnenklimaat van onvoldoende kwaliteit was. Geen van de scholen bleek echter in aanmerking te komen voor subsidie.

Op vijf scholen van De Stroming liggen PV-panelen.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

6 Toekomstige ontwikkelingen

6.1 Ontwikkelingen per beleidsterrein

6.1.1 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderwijs

Het primair onderwijs zal verder digitaliseren. Dit inzicht hadden we al en is in 2020 door Covid-19 versterkt (en versneld). Daarnaast zien we meer 'blended learning' (digitaal én fysiek) en verdergaande personalisering. Het afgelopen jaar is echter ook duidelijk geworden dat funderend onderwijs een sociaal proces is, waar leerlingen en leerkrachten de behoefte hebben elkaar in een fysieke omgeving te ontmoeten, om zo te leren met elkaar een mini-gemeenschap te vormen. Methoden zullen steeds vaker gebaseerd zijn op software, waarvoor passend hardware nodig zal zijn.

Basisvaardigheden als lezen, spellen en instrumenteel rekenen zullen meer als 'noodzakelijke, maar op zichzelf onvoldoende' voorwaarden gaan gelden voor belangrijker wordende vaardigheden als begrijpend lezen, kritisch beschouwen, inzichtelijk rekenen, programmeren en andere ICT-vaardigheden en triangulatie van informatie (informatie op de juiste 'waarde' weten in te schatten). Ook sociaal-emotionele vaardigheden zullen in een complexe samenleving aan belang toenemen.

Meer en meer scholen zullen het leerstofjaarklassensysteem loslaten en naar nieuwe organisatievormen zoeken.

Op bestuurlijk niveau zal regionale samenwerking verder vorm en inhoud krijgen.

6.1.2 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderzoek

We moeten niet in de valkuil blijven trappen dat meten weten impliceert, ook al lijkt de politiek het onderwijs steeds richting deze valkuil te sturen.
Onderwijsprofessionals draaien het liever om: om te kunnen weten is het zinvol te meten of te observeren. Bij 'meten = weten' bestaat het risico dat we alleen nog maar datgene onderwijzen en belangrijk vinden wat gemeten kan worden. Juist in onderwijs en opvoeding is er zoveel van belang en van waarde dat niet gemeten kan worden. Dat betekent dat het nodig zal zijn dat wij anders naar (toets-)resultaten en opbrengsten kijken. Het summatief toetsen zal snel vervangen moeten worden door formatief toetsen. Evaluerend lesgeven is de toekomst die al gaande is (of op zijn minst zou moeten zijn).

Het periodiek meten van tevredenheid bij belanghebbenden zullen we blijven doen; maar niet met de aanname dat deze resultaten iets zeggen over de kwaliteit van het onderwijs. Het meten van tevredenheid kent nu eenmaal een lage validiteit en lage betrouwbaarheid. We zullen vaker het goede gesprek in gaan zetten. Dat vraagt van alle belanghebbenden een kwetsbare opstelling, in het vertrouwen dan we staan voor een gezamenlijke opdracht, een missie die ons allen aangaat in het licht van toekomstige generaties.

Wenselijk is dat kern belanghebbenden, als leerlingen en leerkrachten, meer en meer eigenaar worden het onderwijsleerproces. Leerkrachten te faciliteren in praktijkgericht onderzoek in de eigen werkomgeving zou hier wel eens een goede bijdrage en stimulans aan kunnen leveren.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

6.1.3 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg is van groot belang, maar we willen bij De Stroming waken voor kwaliteitszorg als doel. Het blijft voor ons een middel: de zorg voor 'de goede dingen doen' en 'de dingen goed doen', ook en vooral in het perspectief van de leerling. Ons systeem voor kwaliteitszorg, Werken met Kwaliteit (WMK), biedt een mooie integratie van alle relevante niveaus en van alle relevante domeinen. Vervolgens is het aan ons, onderwijsprofessionals, om met elkaar het goede gesprek te voeren. Te vieren wat goed gaat, te complementeren als het kan. En te verbeteren waar nodig.

6.1.4 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van personeel

Het vinden, binden en boeien van voldoende en kwalitatief goed personeel zal de komende jaren nog moeilijker worden dan het de afgelopen jaren al was. En dat gegeven de feit dat De Stroming objectief bezien niet eens hoeft te klagen over het vinden van personeel. We krijgen nog steeds aanbod van startende leerkrachten (mede dankzij onze trajecten 'opleiden in de school') en ook nog wel van leerkrachten met (enige) jaren ervaring. Voor de toekomst staat als uitdaging op de agenda het ontwikkelen van (strategisch) beleid op duurzame inzetbaarheid.

De Stroming heeft als motto van het strategisch beleidsplan 'samen leren ontwikkelen'. Dan mag het uiteraard niet betekenen dat we als professionals zelf stilstaan in onze ontwikkeling. We besteden dan ook veel middelen aan continue professionalisering. Dat doen we zowel middels formeel leren als middels informeel leren. Zoals eerder aangegeven zullen we veel aandacht moeten besteden aan het tegemoetkomen op onderwijsbehoeften die te maken hebben met het gedrag van de leerlingen.

6.1.5 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de huisvesting

De scholen van De Stroming zullen steeds vaker in een brede school of multifunctionele accommodatie gehuisvest worden. Dat betekent vaak dat de ambitie kan worden waargemaakt om samen te werken met de kinderopvang, opdat we een doorlopende ontwikkelings- en leerlijn voor de kinderen kunnen bieden in wijk of dorp.

Inmiddels zijn veel scholen recent gebouwd of gerenoveerd of staan op de nominatie voor nieuwbouw de komende jaren. In de Programma's van Eisen kan en moet nagedacht worden over onderwijsconcept en ruimteverdeling.

6.1.6 Toelichting op het investeringsbeleid, de investeringen in het boekjaar en de toekomstige investeringen

De Stroming had al het beleid om overtollig publiek eigen vermogen in te zetten ten behoeve van het exploitatiebudget. Met name gealloceerd naar Passend Onderwijs. Gezien de opdracht van het ministerie gaan we hiermee door (zie onder meer bijlage 3).

In 2020 is er minder geïnvesteerd dan begroot. De investeringen waren voornamelijk op het gebied van ICT en OLP.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Dat zullen we de komende jaren doorzetten, waarbij ook rekening gehouden wordt met investeringen in duurzaamheid.

Ook zal geïnvesteerd worden in (het meubilair van) de nieuw te bouwen scholen.

Ook willen we blijven investeren in personeel, want medewerkers zijn kwaliteitsbepalend.

6.1.7 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid

Duurzaamheid zal een prominentere plaats innemen in ons denken en handelen. Ook ten aanzien van investeringen. Dit zal echter altijd afgewogen worden in een breder kader (duurzaamheid, bedrijfseconomisch perspectief, arbeidsomstandigheden),veelal samen met de gemeente Altena.

6.2 Continuïteitsparagraaf

6.2.1 A.1 Kengetallen t, t+1, t+2 en t+3

A1.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Personele bezetting in FTE:						
-Bestuur/Management	6,70	6,70	6,70	6,70	6,70	6,70
-Personeel primair proces/Docerend Personeel	119,48	119,48	119,48	119,48	119,48	119,48
-Ondersteunend personeel/overige medewerkers	16,33	16,33	16,33	16,33	16,33	16,33
Leerlingen aantallen	1.920	1.884	1.850	1.850	1.865	1.865

-Leerlingen aantallen per 31 december of de laatste bekende stand.

6.2.2 A.2 Meerjarenbegroting t, t+1, t+2 en t+3

Graag verwijzen we hier naar de meerjarenbegroting 2021-2025.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

A 2. MEERJARENBEGROTING

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Balans						
Vaste Activa						
Immaterieel						
Materieel	2.121.761	2.121.761	2.121.761	2.121.761	2.121.761	2.121.761
Financieel	18.600	18.600	18.600	18.600	18.600	18.600
TOTAAL VASTE ACTIVA	*2.140.361*	*2.140.361*	*2.140.361*	*2.140.361*	*2.140.361*	*2.140.361*
Vlottende Activa						
Voorraden						
Vorderingen	603.487	603.487	603.487	603.487	603.487	603.487
Effecten						
Liquide Middelen	6.797.385	6.502.088	6.089.897	5.513.857	4.973.681	4.570.217
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	*7.400.872*	*7.105.575*	*6.693.384*	*6.117.344*	*5.577.168*	*5.173.704*
TOTAAL ACTIVA	**9.541.233**	**9.245.936**	**8.833.745**	**8.257.705**	**7.717.529**	**7.314.065**
Eigen Vermogen	*7.487.033*	*7.100.153*	*6.596.379*	*6.031.201*	*5.465.234*	*4.970.187*
Algemene Reserve	2.302.918	1.916.038	1.412.264	847.086	281.119	-213.928
Bestemmingsreserves publiek	3.745.402	3.745.402	3.745.402	3.745.402	3.745.402	3.745.402
Bestemmingsreserves privaat	1.438.713	1.438.713	1.438.713	1.438.713	1.438.713	1.438.713
Overige (private) reserves/fondsen						
Voorzieningen	779.322	870.905	962.488	951.626	977.417	1.069.000
Langlopende schulden	35.214	35.214	35.214	35.214	35.214	35.214
Kortlopende schulden	1.239.664	1.239.664	1.239.664	1.239.664	1.239.664	1.239.664
Totaal Passiva	**9.541.233**	**9.245.936**	**8.833.745**	**8.257.705**	**7.717.529**	**7.314.065**
Staat/Raming van Baten en Lasten						
BATEN						
Rijksbijdragen	12.504.994	12.185.638	12.129.049	12.060.131	12.244.198	12.520.644
Overige overheidsbijdragen en subsidies	72.689	77.317	77.317	77.317	77.317	77.317
Baten in opdracht van derden	0	0	0	0	0	0
Overige baten	171.207	253.642	253.642	253.642	253.642	253.642
TOTAAL BATEN	*12.748.890*	*12.516.597*	*12.460.008*	*12.391.090*	*12.575.157*	*12.851.603*
LASTEN						
Personeelslasten	10.363.987	10.649.142	10.634.038	10.583.198	10.738.655	10.896.444
Afschrijvingen	406.684	396.136	396.136	396.136	396.136	396.136
Huisvestingslasten	698.979	657.090	727.688	765.682	782.829	815.191
Overige lasten	1.035.508	1.198.809	1.203.597	1.208.905	1.221.134	1.236.485
TOTAAL LASTEN	*12.505.158*	*12.901.177*	*12.961.459*	*12.953.921*	*13.138.755*	*13.344.257*
Saldo baten en lasten gewone bedrijfsvoering	243.732	-384.580	-501.451	-562.831	-563.598	-492.654
Saldo financiële bedrijfsvoering (rentebaten -/- rentelasten)	-2.431	-2.300	-2.323	-2.346	-2.370	-2.393
Saldo buitengewone baten en lasten						
Totaal resultaat	**241.301**	**-386.880**	**-503.774**	**-565.178**	**-565.968**	**-495.047**

Op basis van de meerjarenbegroting ontwikkelt het normatief publiek eigen vermogen zich op de volgende wijze:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Normatief publiek eigen vermogen	€ 2.726.786	€ 2.727.768	€ 2.737.535	€ 2.746.685	€ 2.768.484	€ 2.794.903
Bovenmatig publiek eigen vermogen	€ 3.321.534	€ 2.933.672	€ 2.420.131	€ 1.845.804	€ 1.258.036	€ 736.571
Ratio	2,22	2,08	1,88	1,67	1,45	1,26

De afbouw van het bovenmatig publiek eigen vermogen ligt in lijn met de gevormde bestemmingsreserve voor onderwijskundige vernieuwingen.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Ingevuld door het College van Bestuur op het niveau van het bevoegd gezag (41239) op basis van de door het College van Bestuur vastgestelde en door de Raad van Toezicht goedgekeurde meerjarenbegroting.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs

Datum: 01 JUN 2021

Bijlage 1: Treasury statuut

De Stroming

Vereniging voor Prot. Chr. Onderwijs
in het Land van Heusden en Altena

Treasurystatuut van De Stroming, Vereniging voor Protestants Christelijk Onderwijs in het Land van Heusden en Altena

definitieve versie 1.5 3 november 2020

Voorgenomen besluit College van Bestuur, d.d.: 12 oktober 2020

Besproken door Auditcommissie, d.d. 2 november 2020

Instemming Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, d.d. 19 november 2020

Goedgekeurd door de Raad van Toezicht, d.d.: 16 november 2020

Vastgesteld College van Bestuur, d.d. 17 november 2020

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Toelichting

Onderwijsbesturen, zoals De Stroming, die worden gefinancierd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap moeten deze subsidies (de rijksvergoedingen) inzetten voor het onderwijs. Door het realiseren van exploitatieresultaten en het verschil tussen het moment van ontvangst van de rijksvergoeding en het doen van uitgaven ontstaan er tijdelijk overtollige middelen of tijdelijke tekorten van middelen. Het proces van beheer van deze geldstromen heet treasury.
In de Regeling Beleggen, Lenen en Derivaten OCW 2016 heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de regels vastgelegd rondom treasury van de door haar gefinancierde instellingen. In het verplichte treasurystatuut worden de afspraken en het proces conform de geldende regels uitgewerkt.

Dit treasurystatuut is het model van de PO-raad, dat als een raamwerk door het bestuur van De Stroming op maat is gemaakt. In dit treasurystatuut wordt de term 'beleggingen' gebruikt voor het uitzetten van middelen. Dat is een bredere invulling dan gebruikelijk, want in dit treasurystatuut wordt ook het uitzetten van middelen op een spaarrekening of een depositorekening hieronder verstaan.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Inhoud

1. Inleiding 68

2. Doelstelling treasuryfunctie 68

3. Richtlijnen en limieten 70

3.1. Algemene richtlijnen 70
3.2. Richtlijnen inzake beleggingen 71
3.3. Richtlijnen inzake leningen 71
3.4. Richtlijnen privaat vermogen 71
3.5. Treasury instrumenten 72

4. Organisatie van de treasuryfunctie 72

4.1. Plaats in de organisatie 72
4.2. Treasuryplan 72
4.3. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden 73

5. Verantwoording 74

6. Evaluatie 74

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

1. Inleiding

Onder 'treasury' verstaan wij: 'het sturen en het beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op, de financiële posities en geldstromen en de hieraan verbonden risico's'. In het kader van dit statuut betreft treasury met name het beheer van het vermogen c.q. de reserves en de voorzieningen van De Stroming. In dit treasurystatuut wordt het beleid ten aanzien van het vermogensbeheer geformuleerd en worden de bevoegdheden en verantwoordelijkheden en de organisatie van de treasuryfunctie vastgelegd.

In het statuut worden afspraken over onderwerpen als beheersing van rentekosten en -risico's, financierings- en beleggingsvraagstukken vastgelegd. Dit treasurystatuut is van toepassing op de publieke en private middelen van De Stroming; waarbij we een onderscheid maken in het beheer van enerzijds de publieke middelen en reserves en anderzijds de private middelen en reserves.

2. Doelstelling treasuryfunctie

Het treasurybeleid is ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling van De Stroming: namelijk het geven van onderwijs. Dit is vastgelegd en uitgewerkt in de statuten van de vereniging. Hiervan afgeleid is de doelstelling van het financieel beleid: het borgen van de financiële continuïteit van de organisatie. Deze doelstelling valt uiteen in het realiseren en borgen van:

- voldoende liquiditeit
- lage financieringskosten
- risicomijdende uitzettingen
- kosteneffectief betalingsverkeer
- beheersen en bewaken van financiële risico's

a. Voldoende liquiditeit
Om het betalingsverkeer van De Stroming ongestoord te laten verlopen is het noodzakelijk aan het begin van de maandelijkse ontvangst- en betaalcyclus minimaal het maandelijks benodigde bedrag op korte termijn beschikbaar te hebben in de vorm van tegoed op de rekening-courant, 'zekere ontvangst' (rijksbijdrage) of direct opvraagbare tegoeden op de spaarrekening(en).
In het geval van tijdelijk, dan wel structureel, overtollige middelen kan een deel van de beschikbare middelen zodanig worden uitgezet dat deze zonder al te veel kosten snel liquide te maken zijn. Om de liquiditeitspositie zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de liquiditeitsbehoefte, wordt er periodiek (in de praktijk eens per jaar) een liquiditeitsprognose opgesteld, die een periode van vijf jaar beslaat.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

b. Lage financieringskosten
Ook het aantrekken van benodigde middelen vindt plaats op basis van een (actuele) liquiditeitsprognose. Indien het aan de orde is dat langlopende geldleningen dienen te worden aangetrokken worden offertes opgevraagd bij minimaal drie partijen.

c. Risicomijdende uitzettingen
Middelen die niet direct noodzakelijk zijn om liquide aan te houden, worden uitgezet. Het College van Bestuur besluit welke treasury instrumenten worden ingeschakeld. Desgewenst wordt de huisbankier, in geval van De Stroming is dat de Rabobank, verzocht een beleggingsvoorstel te doen. Uit de beleggingen mogen nooit nieuwe risico's ontstaan, die niet gedragen kunnen worden door de organisatie. Dat impliceert dat de bij vermogensbeheerders ondergebrachte portefeuilles een defensief karakter dienen te hebben als het gaat om de overtollige publieke middelen, en een neutraal karakter dienen te hebben als het gaat om de (overtollige) private middelen.
Het beleggingsvoorstel omvat een kredietwaardigheidsbeoordeling van de instelling. De kredietwaardigheid wordt minimaal eens per jaar gecontroleerd door het College van Bestuur.
Voordat een belegging vanuit de publieke middelen wordt aangekocht, is aan de hand van een liquiditeitsprognose aangetoond dat de betreffende waardepapieren niet verkocht hoeven te worden voor het einde van de looptijd.
Onder deze conditie is sprake van een hoofdsomgarantie (de periode van beleggen is eindig en de belegging wordt op een vooraf vastgestelde einddatum terugontvangen) en een belegging kan pas als risicomijdend worden aangemerkt, als er een dergelijke garantie van toepassing is.

d. Kosteneffectief betalingsverkeer
Gezien de omvang van het betalingsverkeer is het van belang dat de financiële logistiek optimaal is ingericht. Het betalingsverkeer van De Stroming is zo ingericht dat het kosteneffectief kan worden beheerd. De bankrelaties van de vereniging worden minimaal één keer per vier jaar geëvalueerd.

e. Beheersen en bewaken van risico's
Het treasurybeleid is gericht op het uitsluiten dan wel minimaliseren van het debiteurenrisico, het renterisico en het interne liquiditeitsrisico:
- Het debiteurenrisico is de kans dat belegde middelen niet worden terug ontvangen van debiteuren. Dit risico wordt beperkt door te beleggen bij marktpartijen die voldoen aan de in de wet vermelde voorwaarden.
- Het renterisico betreft het gevaar verbonden aan de veranderingen in de rentestructuur. Het renterisico dient te worden afgedekt door het opbouwen van een evenwichtige beleggingsportefeuille in relatie tot de geldende rentestructuur en de verwachtingen ten aanzien van de renteontwikkeling.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

- Het interne liquiditeitsrisico is de kans dat opbrengsten worden gemist dan wel kosten worden gemaakt door wijzigingen in de geprognosticeerde financieringsbehoefte en investeringsplannen. Goede interne afspraken en een regelmatige actualisatie van de prognoses van de financieringsbehoefte zullen het liquiditeitsrisico beperken.

Het treasurybeleid maakt deel uit van het financiële beleid van De Stroming. Het vindt plaats binnen de kaders van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938, houdende regels over het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 RBLD 2016)). De regeling heeft betrekking op de publieke middelen van De Stroming. De private middelen vallen buiten deze Regeling.

In de bedrijfsvoering wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke opbrengst van de (tijdelijk) overtollige middelen tegen een beperkt en aanvaardbaar risico en met een zo groot mogelijke spreiding van de risico's. Met het oog op het afdekken van financiële risico's en het financieren van geplande investeringen worden reserves en voorzieningen opgebouwd. In het treasurybeleid wordt uitvoering gegeven aan eigen verantwoordelijkheid van De Stroming om alle tot haar beschikking staande middelen renderend én risicomijdend uit te zetten.
Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van alle benodigde respectievelijk overtollige middelen wordt gehandeld overeenkomstig de in deze regeling gestelde verplichtingen.

3. Richtlijnen en limieten

3.1. Algemene richtlijnen

Het betreft hier richtlijnen voor het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten van publieke middelen en voor overige middelen, voor zover deze in de administratie niet zijn afgescheiden van de publieke middelen en voor zover het bestuur hiervoor geen aparte richtlijnen heeft vastgesteld. De Stroming zal geen gebruik maken van financiële derivaten.
De wettelijke kaders hiervoor zijn vastgelegd in de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938. De Stroming houdt zich aan deze regeling.
Beleggingen en leningen met publieke middelen worden alleen aangetrokken in euro's.

- De Stroming is een niet-professionele belegger.
- De Stroming verzoekt de financiële instelling zich te laten aanmerken als niet-professionele belegger bij het aantrekken van leningen en het beleggen van tijdelijk of structureel overtollige middelen.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

3.2. Richtlijnen inzake beleggingen met publieke middelen

- Publieke middelen die tijdelijk dan wel structureel overtollig zijn kunnen in een belegging worden uitgezet.
- De periode van het beleggen is eindig en de belegging wordt op een vooraf vastgestelde einddatum terugontvangen.
- De hoofdsom van de belegging wordt door de financiële onderneming gegarandeerd. In geval van koerswijzigingen op de belegging kan hier, met instemming van de interne toezichthouder (Raad van Toezicht), van af worden geweken.
- Belegd mag worden in staatsobligaties van EU-lidstaten, mits deze lidstaten aan de rating eisen voldoen zoals opgenomen in artikel 4 eerste lid van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.
- Er wordt niet belegd in:

a. achtergestelde spaarrekeningen en achtergestelde deposito's;
b. aandelen of vergelijkbare producten, tenzij deze van toepassing zijn voor de uitvoering van de wettelijke taak van De Stroming.

- Beleggingen moeten vooraf door het College van Bestuur ter kennisname aan de Raad van Toezicht worden gestuurd.

3.3. Richtlijnen inzake leningen

- De Stroming geeft ten laste van de publieke middelen geen leningen uit aan derden, noch aan personeel, noch aan andere instellingen of organisaties, tenzij deze lening van toepassing is voor de uitvoering van de wettelijke taak van De Stroming en binnen het doel van De Stroming.
- Bij het aangaan van leningen gaat De Stroming geen extra risico's aan die het voortbestaan van de Vereniging of het geven van onderwijs kunnen bedreigen.
- Indien van toepassing leent De Stroming alleen bij financiële instellingen die voldoen aan de eisen zoals opgenomen in artikel 4 eerste lid van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.
- Leningen moeten vooraf door het College van Bestuur ter kennisname aan de Raad van Toezicht worden gestuurd.

3.4. Richtlijnen beleggingen inzake private middelen

De private middelen zijn vastgelegd in de jaarrekening en de administratie van De Stroming en hebben betrekking op de niet door OCW gefinancierde activiteiten.

Private middelen vallen niet onder de ministeriële Regeling van 2016.
De private middelen kunnen naar eigen inzicht van het bestuur worden ingezet, mits voldaan is aan het onderstaande kader.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

- Zo is het niet toegestaan dat met private middelen dermate grote risico's worden aangegaan, dat deze een negatief effect kunnen hebben op de publieke middelen.
- Nader gespecificeerd wordt het volgende kader gegeven:
- minimaal 25% en maximaal 75% van het private eigen vermogen zal worden belegd met als maximum bedrag € 1.000.000 (één miljoen euro);
- er zal belegd worden in portefeuilles met een beperkt risicoprofiel, te lezen als 'defensief' of 'neutraal';
- er wordt zoveel mogelijk 'groen' belegd.

3.5. Treasury instrumenten

Bij het voeren van treasurybeleid zijn de volgende instrumenten toegestaan:
- Rekening-courant
- Kasgeldleningen
- Spaarrekeningen
- Deposito's
- Schatkistbankieren
- Staatsobligaties
- Beleggingen (alleen met private middelen)
- Vaste geldleningen, al dan niet bezwaard met een hypotheek
- Onderhandse geldleningen

Als het College van Bestuur instrumenten wil inzetten die niet zijn aangegeven in dit treasurystatuut, vraagt hij hiervoor de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht.

4. Organisatie van de treasuryfunctie

4.1. Plaats in de organisatie

De treasuryfunctie wordt uitgeoefend onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur. Het College van Bestuur is bevoegd om dat deel van de middelen dat niet benodigd is om de liquiditeit te waarborgen, zodanig te beleggen dat een zo hoog mogelijk rendement verkregen wordt. De bestuurder is tevens bevoegd om uitvoerende werkzaamheden te laten uitvoeren door anderen, bijvoorbeeld een extern administratiekantoor.

4.2. Treasuryplan

Het College van Bestuur stelt een treasuryplan vast dat deel uitmaakt van de begrotingsstukken. In het plan komen de volgende onderwerpen aan de orde.
- De liquiditeitsprognose voor het begrotingsjaar en vier daarop volgende jaren (artikel 3 lid 1c van de regeling als genoemd in paragraaf 3.1 van dit statuut). Deze

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

prognose is gebaseerd op historische patronen, aangevuld met nadere gegevens, zoals het vermoedelijke verloop van de bekostiging en de personeelskosten, investeringen en groot onderhoud. Uit de prognose blijkt of de omvang van de liquiditeiten gedurende het jaar optimaal is en of reeds ingenomen en eventuele nieuwe posities aangehouden kunnen worden tot het einde van de looptijd.

- De rentevisie van de bank, dit ter ondersteuning voor het opstellen van de begroting, m.n. de financiële baten en lasten.
- Het renterisico (voor zover van toepassing): de samenstelling van de huidige leningenportefeuille wordt weergegeven, doorgerekend met enkele rente scenario's.
- Geld- en kapitaalmarktpartijen: hier wordt aangegeven waar de vereniging haar middelen belegt of wellicht zal gaan beleggen in het komende begrotingsjaar.

4.3. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van het treasurybeleid. Het College van Bestuur is bevoegd tot het aangaan van externe verplichtingen binnen dit treasurybeleid. De (interne) controller is verantwoordelijk voor:

- Periodiek (bijvoorbeeld jaarlijks) opstellen van een kasstroomprognose.
- Periodiek (bijvoorbeeld jaarlijks) bewaken werkelijke kasstroom ten opzichte van de prognose.
- Beheren van de beleggingsportefeuille.
- Risicoanalyse en treffen beheersingsmaatregelen ten aanzien van de treasury activiteiten.
- Doen van voorstellen aan het College van Bestuur voor wijzigingen in de beleggingsportefeuille.
- Periodiek (bijvoorbeeld jaarlijks) opstellen van een verantwoording over de treasury activiteiten.

Indien De Stroming gaat beleggen zal zij gebruik maken van Vermogensbeheer. De dan op te stellen overeenkomst Vermogensbeheer zal door het College van Bestuur worden ondertekend, na advies van de (interne) controller.

De financiële administratie (al dan niet gevoerd via een administratiekantoor) is verantwoordelijk voor:

- De registratie van de transacties voortvloeiende uit de uitvoering van het treasurybeleid.
- De registratie en bewaking van de vorderingen en schulden.
- De voorbereiding van de betalingen.
- De registratie van de betalingen.

De betalingen worden geautoriseerd zoals vastgelegd in de procuratieregeling van De Stroming. De scholen beschikken over een eigen bankrekening, het doen van betalingen en het ontvangen van debiteuren van de scholen, voor zover een en

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

ander niet via het Bestuurskantoor verloopt. De beschikkingsbevoegdheden van deze rekeningen zijn vastgelegd in de procuratieregeling.
Met betrekking tot het kasverkeer is een procedure beschreven met daarin onder andere het maximum kassaldo. In principe willen we niet meer werken met een kas. Het maximum kassaldo bedraagt 100 euro.

5. Verantwoording

De Stroming doet ieder jaar in het bestuursverslag ten aanzien van zowel de publieke, als de private middelen verslag van haar beleid ten aanzien van de beleggingen en leningen, de uitvoering van het beleid in de praktijk, de uitstaande beleggingen en leningen en de aangetrokken en afgesloten leningen. Hierbij wordt:
a) een vergelijking gemaakt met de gegevens van het voorgaande jaar;
b) van elke belegging jaarlijks gemeld op welk moment de belegging vrij valt;
c) een rapportage over het treasurystatuut opgenomen, waarin tenminste verslag gedaan over:

1. het beleid en de uitvoering ten aanzien van beleggen en lenen;
2. de soorten en omvang van de beleggingen en leningen;
3. de looptijden van de beleggingen en leningen.

6. Evaluatie

Eén maal per jaar (of zoveel vaker als de marktsituatie daartoe aanleiding geeft) initieert het College van Bestuur een evaluatie in de vergadering van de Raad van Toezicht inzake de uitvoering van het treasurybeleid. Tijdens deze evaluatie komt aan de orde:

- overzicht en analyse van de huidige liquiditeits- en risicopositie,
- prognose van de ontwikkelingen op de financiële markten (rentevisie),
- resultaten ten opzichte van de begroting en het treasuryplan,
- de transacties die de afgelopen periode zijn aangegaan op de geld- of kapitaalmarkt.

Het Treasurystatuut wordt maart 2023 geëvalueerd en waar nodig aangepast.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviesgroep
Datum: 01 JUN 2021

Bijlage 2: Jaarverslag 2020 externe vertrouwenspersonen

EXTERNE VERTROUWENSPERSONEN

Dick Nederveen & Lettie van Haaften

Maart 2020

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Inhoud

INLEIDING	77
KLACHTEN & CONSULTATIES	78
Aard en aantal klachten & consultaties	78
Trend	78
Klachtencommissie	78
Tabel 1: Aard en aantal klachten & consultaties 2020	79
Tabel 2: overzicht aard en aantal klachten in de afgelopen twee jaren	79
BELEID & CONTACT	80
AANBEVELINGEN	81

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

INLEIDING

Voor u ligt het *Jaarverslag Externe vertrouwenspersonen van Scholen behorend bij schoolvereniging 'De Stroming"*, waarmee de externe vertrouwenspersonen verantwoording afleggen van hun werkzaamheden aan het College van Bestuur van 'De Stroming'.

Bij 'De Stroming' zijn twee externe vertrouwenspersonen t.b.v. ouders en medewerkers aangesteld.
De aanstelling van twee externe vertrouwenspersonen heeft meerdere voordelen. In de eerste plaats hebben medewerkers en ouders de keus aan wie zij hun kwestie willen voorleggen; de ene externe vertrouwenspersoon is een man, de andere een vrouw. Ten tweede kan, in geval van een klacht van een medewerker jegens een andere medewerker, de klager zich tot de ene vertrouwenspersoon wenden, en de aangeklaagde tot de andere. Van deze mogelijkheid is in dit verslagjaar overigens geen gebruik gemaakt. In de derde plaats kunnen de externe vertrouwenspersonen onderling de taken verdelen en elkaar vervangen in geval van vakantie of ziekte.

Het onderhavige jaarverslag bevat een geanonimiseerd overzicht van de klacht en consultaties bij de externe vertrouwenspersonen, voorzien van een toelichting en met vermelding van het resultaat. Tot slot doen de vertrouwenspersonen aanbevelingen voor de toekomst.

Het jaarverslag wordt intern met de GMR en het MT van 'De Stroming" gedeeld; het wordt tevens digitaal verspreid onder de medewerkers via de website. De bestuurlijk manager dhr. T.C. Lenting, draagt zorg voor de verspreiding van het jaarverslag.

Dick Nederveen, Lettie van Haaften
Externe vertrouwenspersonen 'De

Stroming"

Maart 2021

Wat zijn de taken van de externe vertrouwenspersonen? Deze staan beschreven in de Klachtenregeling van scholen behorend bij 'De Stroming'.

De externe vertrouwenspersonen:

zijn aanspreekpunt bij klachten en meldingen inzake personen en besluiten;
gaan na of in gesprek een oplossing gevonden kan worden, schakelen zo nodig een bemiddelaar in, en gaan na of er aanleiding is voor het indienen van een klacht;
begeleiden de klager en de aangeklaagde desgewenst bij de verdere procedure;
verlenen desgewenst bijstand bij het doen van aangifte bij politie:
verwijzen zo nodig door naar nazorg of opvang;
brengen signalen ter kennis van het bevoegd gezag;
geven gevraagd en ongevraagd advies over door het bevoegd gezag te nemen besluiten;
nemen de grootst mogelijke zorgvuldigheid in acht en zijn tot optimale vertrouwelijkheid verplicht;
leggen verantwoording van hun werkzaamheden af door middel van het jaarverslag.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

KLACHTEN & CONSULTATIES

Aard en aantal klachten & consultaties

Zoals weergegeven in tabel 1 meldde zich in 2020 één medewerker bij de externe vertrouwenspersonen. De klacht kan gecategoriseerd worden in de psychosociale arbeidsbelasting.

De categorieën moeten vaak wat uitgebreid en toegelicht worden omdat niet alle consultaties of kwesties, die aan de externe vertrouwenspersonen worden voorgelegd, gelabeld kunnen worden conform de definities van de Arbowet. In dit geval was er sprake van een ontstaan conflict in de arbeidsrelatie. Na een ziekteperiode en aansluitende re-integratie verliep de hersteldmelding moeizaam en was er een meningsverschil over de communicatie en positie van terugkeer als leerkracht voor de groep.

De klacht is in 2020 afgehandeld.

Trend

De externe vertrouwenspersonen zijn in 2020 evenals in 2019 maar één keer benaderd.

Uit het aantal klachten dat bij de externe vertrouwenspersonen terecht is gekomen kan niets afgeleid worden over het voorkomen van klachten die vallen onder de Arbeidsomstandighedenwet bij scholen die vallen onder bevoegd gezag van vereniging 'De Stroming'.

De externe vertrouwenspersonen staan indien relevant en gewenst open voor samenwerking met HR om psychosociale arbeidsbelasting te voorkomen.

Klachtencommissie

Er zijn in 2020 geen klachten via de externe vertrouwenspersonen naar de Landelijke Klachtencommissie doorgestuurd.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Tabel 1: Aard en aantal klachten & consultaties 2020

Aard klachten & consultaties	Aantal klachten	Aantal consultaties	Toelichting	Resultaat
Seksuele intimidatie	-	-		
Discriminatie	-	-		
Verbale en/of non- verbale intimidatie	-	-		
Pesten	-	-		
Conflict met leidinggevende	1	3	- Communicatie m.b.t re-integratie, hersteld melding en terugkeer als leerkracht in eigen groep	Melding en bespreking CvB en HR
Totaal :	1	3		

Tabel 2: overzicht aard en aantal klachten in de afgelopen twee jaren

	2019	2020
Aantal klachten	1	1
Aard van klacht	Passend onderwijs	Arbeidsrelatie

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

BELEID & CONTACT

De toenmalig externe vertrouwenspersonen Anne Wiebe de Boer en Lettie van Haaften hebben in begin 2020 het verloop van 2019 besproken met College van Bestuur dhr. A. C. J. Lenting van het CvB. Het verslag is opgenomen in het jaarverslag 2019.

Een aanbeveling in dat gesprek was de verbetering van communicatie tussen school en ouders. Er ontstaat snel ruis in de communicatie tussen school en ouders over beleid en regelgeving. Probeer duidelijk en tijdig te informeren, dit voorkomt veel klachten.

Tijdens het gesprek heeft Anne Wiebe de Boer aangegeven zijn rol als extern vertrouwenspersoon neer te leggen, dit was ook al eerder besproken. Er was en wordt weer gezocht naar een nieuwe externe vertrouwenspersoon.

In mei 2020 is er een gesprek met Dhr. Dick Nederveen over de inhoud van de functie externe vertrouwenspersoon en tevens een kennismaking met College van Bestuur dhr. Ton Lenting en met extern vertrouwenspersoon Lettie van Haaften. Na dit gesprek neemt Dick Nederveen de taak van extern vertrouwenspersoon op zich.

In juli 2020 wordt er een eigen e-mailadres aangemaakt voor de vertrouwenspersonen.
Dit wordt direct gecommuniceerd naar alle MT-leden en interne vertrouwenspersonen om het adres door te geven naar medewerkers en ouders. Tevens wordt dit in de schoolgidsen opgenomen en op de site van de scholen van 'De Stroming' vermeld.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

AANBEVELINGEN

1. Actualiseer websites van de scholen behorend bij 'De Stroming' met betrekking tot informatie over interne en externe vertrouwenspersonen

Of leerlingen, ouders en medewerkers in voorkomende gevallen contact opnemen met de vertrouwenspersoon hangt mede af van de bekendheid van de vertrouwenspersoon. Dat geldt voor de interne vertrouwenspersoon, die daarin op school ook zelf actief kan zijn, en nog meer voor de externe vertrouwenspersoon, die per definitie op afstand staat. Goede vindbaarheid op de eigen school-site blijft een eerste vereiste. Vermeld het speciale e-mailadres en de telefoonnummers van de vertrouwenspersonen zonder adres.

2. Kennismaking tussen interne en externe vertrouwenspersonen

Er is een voorstel om tijdens een bijeenkomst kennis te maken tussen externe en interne vertrouwenspersonen. Het is van groot belang om elkaar te informeren over taken van de vertrouwenspersoon en visies op de taak voortvloeiend uit de klachtenregeling. Te kijken naar structurele zaken waar tegenaan gelopen wordt van beide zijden en protocollen door te nemen. Bijkomend kunnen er mogelijk stappen gezet worden richting preventie van klachten. Dit alles ter bevordering van de kwaliteit van het onderwijs.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Bijlage 3: Bestedingsplan surplus publiek eigen vermogen

De Stroming

Vereniging voor Prot. Chr.
Onderwijs
in het Land van Heusden en

BESTEDINGSPLAN SURPLUS PUBLIEK EIGEN VERMOGEN

besproken beleidsgroep Financiën, d.d. 24 maart 2021
besproken met instemming DirecteurenBeraad (DB), d.d. 30 maart 2021
besproken met positief advies gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR), d.d. 6 april 2021
vastgesteld College van Bestuur (CvB), d.d. 7 april 2021

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adv
Datum: 01 JUN 2021

Bestedingsplan surplus (publiek) eigen vermogen De Stroming
24 maart 2021

Inleiding:
De Inspectie heeft het bevoegd gezag van De Stroming laten weten dat we een 'mogelijk bovenmatig (publiek) eigen vermogen' hebben van 2.724.810 euro.
Het bevoegd gezag dient het volgende te doen:
1. bereken uw mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen
2. ga in gesprek met uw interne belanghebbenden
3. maak een bestedingsplan voor dat deel van de reserves dat we niet goed kunnen onderbouwen en bepaal dan in samenspraak met RvT en GMR welk deel we aanwenden voor het onderwijs en vanuit welke beleidsvisie. Eventueel kunnen we aangeven in de meerjarenbegroting voor welke investeringen we sparen en voor wanneer die gepland staan.
4. verantwoord de reserves in het jaarverslag

Uitgangspunten:
De besteding dient aan te sluiten bij de visie en doelen uit het strategisch beleidsplan (vigerend is Koers 23).
Het verdient de voorkeur om het surplus in te zetten tot (ultimo) het einde van de looptijd van het nieuwe schoolplan, dat loopt van augustus 2023 tot augustus 2027. Dat betekent dat de middelen in de kalenderjaren 2021 tot en met 2027 zullen worden ingezet; waarbij de inzet tot en met 2025 in dit voorstel gealloceerd wordt en de resterende middelen zullen worden ingezet in 2026 en 2027 ten behoeve van 'een zachte landing'. Conform de meerjarenbegroting hebben we eind 2025 nog ongeveer 150.000 euro over van het surplus en hebben we bij ongewijzigd beleid jaarlijkse exploitatietekorten van ongeveer 500.000 euro. Om te voorkomen dat we in 2026 'in een keer' 500.000 moeten besparen op de lasten, dan wel extra middelen dienen te genereren, gebruiken we het restant van ongeveer 150.000 euro om de 'pijn wat te verzachten' in 2026 en/of 2027.

1. De middelen zo eerlijk mogelijk verdelen, zodat zoveel mogelijk scholen, collega's, leerlingen er profijt van kunnen hebben.
2. Bijvoorbeeld door (met name) bovenschoolse projecten financieren (Talentengroep, Coaches, NGG en mogelijk Doe-klas) **en** door het schoolontwikkelings- en innovatiebudget door te zetten gedurende aantal jaren (in ieder geval tot en met 2025). Hiermee investeren we zowel op het niveau van De Stroming als op het niveau van de individuele school.
3. De besteding van het surplus dient ten goede te komen aan de leerlingen. Dat zou kunnen verlopen via goed werkgeverschap.

Stap 1:
Volgens de berekening van de Inspectie is ons surplus aan publiek eigen vermogen: 2.724.810 euro. Dit is berekend op basis van 2019.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Stap 2:
Het in gesprek gaan met interne belanghebbenden heeft geleid tot input vanuit het directeurenberaad, de RvT, de GMR en vanuit de teams.

Samenvatting van alle ontvangen suggesties (zie bijlage 1):
Veel suggesties betreffen besteding op schoolniveau. Waarschijnlijk heeft dit te maken met het gegeven dat veel teamleden input hebben gegeven. De suggesties vanuit GMR, RvT en DB betreffen meer inzet op het niveau van De Stroming of gericht op een 'eerlijke verdeling' over de scholen.

Legenda:
In 'vet gedrukte tekst': wat reeds in meerjarenbegroting 2021-2025 is opgenomen
In 'schuingedrukte tekst': de moeite waard om te onderzoeken of dit haalbaar is; lijkt in ieder geval zinvol
In 'regulier zwarte tekst' wat als onrealistisch dan wel onwenselijk moet worden beschouwd

Personeel:
Extra handen in de klas (extra leerkrachten en/of onderwijsassistenten) (als hiervoor gekozen wordt moet dit uit het toegekende 'schoolontwikkeling- & innovatiebudget)
Extra leerkrachten om formatie 'rond' te krijgen (zit deels in de MJB omdat we daarin 'accepteren' dat we tijdelijk op 'te grote voet' leven)
Extra leerkrachten om extra onderwijstijd kwetsbare leerlingen te bieden
Extra leerkrachten voor groepsverkleining
Professionalisering (waaronder opzetten kweekvijvers)
Extra leerkrachten om collegiale consultatie vorm te geven (als hiervoor gekozen wordt moet dit uit het toegekende 'schoolontwikkeling- & innovatiebudget)
Eventmanager (halve dag per school voor alle organisatorische taken)
Uitbreiding uren IB (als hiervoor gekozen wordt moet dit uit het toegekende 'schoolontwikkeling- & innovatiebudget)
Versterking onderwijs-jeugdzorg
Specialisten vrijroosteren (als hiervoor gekozen wordt moet dit uit het toegekende 'schoolontwikkeling- & innovatiebudget)

Materieel ICT:
Alle leerkrachten een personal device (als hiervoor gekozen wordt moet dit uit het toegekende 'schoolontwikkeling- & innovatiebudget; al is het de vraag of dit de kwaliteit van het onderwijs c.q. de prestaties van leerlingen ten goede komt)
Alle leerlingen een chromebook (vanaf groep 3 of vanaf groep 5) (als hiervoor gekozen wordt moet dit uit het toegekende 'schoolontwikkeling- & innovatiebudget)

Materieel huisvesting:
Investeren in duurzaamheid (waaronder 'groene speelpleinen'). Dit kan alleen maar schoolspecifiek. De kans proberen te verzilveren wanneer dit aan de orde is.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Investeren in goed binnenklimaat (CO2, koeling, verwarming). Dit kan alleen maar schoolspecifiek. De kans proberen te verzilveren wanneer dit aan de orde is.

Materieel leermiddelen:
Investeren in materialen techniek (als hiervoor gekozen wordt moet dit uit het toegekende 'schoolontwikkeling- & innovatiebudget').
Investeren in materialen hoogbegaafdheid (als hiervoor gekozen wordt moet dit uit het toegekende 'schoolontwikkeling- & innovatiebudget').

Gegroepeerd volgens 'mate van wenselijkheid en haalbaarheid':
In 'vet gedrukte tekst': wat reeds in meerjarenbegroting 2021-2025 is opgenomen

- **Extra leerkrachten om formatie 'rond' te krijgen (zit deels in de MJB omdat we daarin 'accepteren' dat we tijdelijk op 'te grote voet' leven)**
- **Professionalisering**
- **Versterking onderwijs-jeugdzorg**

In 'schuingedrukte tekst': de moeite waard om te onderzoeken of dit haalbaar is; lijkt in ieder geval zinvol

- *Extra handen in de klas (extra leerkrachten en/of onderwijsassistenten) (als hiervoor gekozen wordt moet dit uit het toegekende 'schoolontwikkeling- & innovatiebudget)*
- *Extra leerkrachten om collegiale consultatie vorm te geven (als hiervoor gekozen wordt moet dit uit het toegekende 'schoolontwikkeling- & innovatiebudget)*
- *Uitbreiding uren IB (als hiervoor gekozen wordt moet dit uit het toegekende 'schoolontwikkeling- & innovatiebudget)*
- *Specialisten vrijroosteren (als hiervoor gekozen wordt moet dit uit het toegekende 'schoolontwikkeling- & innovatiebudget)*
- *Alle leerkrachten een personal device (als hiervoor gekozen wordt moet dit uit het toegekende 'schoolontwikkeling- & innovatiebudget; al is het de vraag of dit de kwaliteit van het onderwijs c.q. de prestaties van leerlingen ten goede komt)*
- *Alle leerlingen een chromebook (vanaf groep 3 of vanaf groep 5) (als hiervoor gekozen wordt moet dit uit het toegekende 'schoolontwikkeling- & innovatiebudget)*
- *Investeren in duurzaamheid (waaronder 'groene speelpleinen'). Dit kan alleen maar schoolspecifiek. De kans proberen te verzilveren wanneer dit aan de orde is.*
- *Investeren in goed binnenklimaat (CO2, koeling, verwarming). Dit kan alleen maar schoolspecifiek. De kans proberen te verzilveren wanneer dit aan de orde is.*
- *Investeren in materialen techniek (als hiervoor gekozen wordt moet dit uit het toegekende 'schoolontwikkeling- & innovatiebudget').*
- *Investeren in materialen hoogbegaafdheid (als hiervoor gekozen wordt moet dit uit het toegekende 'schoolontwikkeling- & innovatiebudget').*

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

In 'regulier zwarte tekst' wat als onrealistisch dan wel onwenselijk moet worden beschouwd

- Extra leerkrachten om extra onderwijstijd kwetsbare leerlingen te bieden
- Extra leerkrachten voor groepsverkleining
- Eventmanager (halve dag per school voor alle organisatorische taken)

Stap 3:
Het bestedingsplan

Algemeen:
Het was al enkele jaren beleid dat De Stroming jaarlijks 200.000 euro negatief zou begroten om het surplus aan publiek eigen vermogen te reduceren. De realisatie bleek de afgelopen jaren echter steeds positief. Die 200.000 euro zou (voornamelijk) ingezet worden in het kader van Passend Onderwijs. Dat is 'beleidsrichting 1'.
In het kader van de brief van de Inspectie over ons surplus aan publiek eigen vermogen en de opdracht te komen met een bestedingsplan hebben we vanaf begrotingsjaar 2021 ingezet dat elke school op basis van het aantal leerlingen een budget toegekend krijgt voor 'schoolontwikkeling en innovatie'. Dat is 'beleidsrichting 2'.
Waar 'beleidsrichting 1' besteding betreft op het niveau van De Stroming, geeft 'beleidsrichting 2' alle vrijheid om op schoolniveau keuzes te maken.

Concreet:
In de meerjarenbegroting is het volgende opgenomen:
Zie bijlage 2 voor de financiële onderbouwing.

omschrijving	opmerking / inzet ten behoeve van
Domein 1: Passend Onderwijs	
Knelpuntenpot Passend Onderwijs voor elke school o.b.v. leerlingenaantal	Indien toegekend arrangement niet toereikend is of arrangement niet is toegekend en extra ondersteuning noodzakelijk wordt geacht
Salariskosten personeel in de bovenschoolse voorzieningen Talent Groep en Navigatie Groep Gedrag	Onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen vindt volgens vigerend beleid van De Stroming op drie niveaus plaats: in de klas, op school in de plusgroep, op het niveau van het bestuur in de bovenschoolse Talentgroep. We hebben geconstateerd dat gedragsproblemen een dominante factor zijn in een verwijzingsproces. De Navigatie Groep Gedrag heeft als opdracht leerkrachten en leerlingen te ondersteunen.
Pilot Onderwijs & Jeugdzorg	De Stroming heeft voor enkele scholen bij de gemeente Altena een pilot aangevraagd om onderwijs en jeugdzorg op 'elkaar te enten'

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

	vanuit de gedachte dat wij in sommige complexe (thuis)situaties het niet alleen kunnen.
Domein 2: 'Schoolontwikkeling en Innovatie' voor elke school o.b.v. leerlingenaantal	De scholen dienen hiervoor o.b.v. een format een plan van aanpak in dat door het CvB wordt geaccordeerd

Samenvatting en conclusie (zie voor de cijfermatige onderbouwing bijlage 2):
Specifiek voor de twee gekozen domeinen, 'passend onderwijs' en het 'budget schoolontwikkeling & innovatie', zet De Stroming tot en met 2025 2.236.354 euro in.
Dan zou ultimo 2025 488.456 euro aan surplus publiek eigen vermogen resteren.
Doordat de som van hogere lasten en hogere baten tot en met 2025 negatief is resteert ultimo 2025 conform de meerjarenbegroting 151.458 euro. Dit bedrag zal benut worden om de overgang van 2025 naar 2026 en eventueel 2027 minder 'pijnlijk' te laten verlopen.

Stap 4: het verantwoorden van de reserves in het jaarverslag.
Zie hiervoor het Bestuursjaarverslag 2020.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Bijlage 1:
Alle suggesties:
Uit de Raad van Toezicht:

- Duurzaamheid in het algemeen en groene speelpleinen in het bijzonder
- Pedagogisch klimaat
- Inrichten afstandsonderwijs, ook post COVID19, meer in het bijzonder digitale ondersteuning (adaptieve lesmethoden)
- Extra onderwijstijd bieden aan risicoleerlingen
- Professionalisering medewerkers
- Verbinding leggen met tevredenheid medewerkers en/of ouders
- Innovatie / kwaliteit
- Laat een HBO stagiair onderzoek doen naar 'Waarmee maak je het verschil?' (contact geweest met Avans opleiding Bestuurskunde, maar zij hebben geen student die dit op korte termijn zou kunnen onderzoeken)

Uit het Directeurenberaad:

- Op 1 staat voor mij groepsgrootte verkleining. In kleinere groepen kun je beter differentiëren en afstemmen op onderwijsbehoeften.
- Een onderwijsassistent erbij in een grote groep zou ook al veel lucht geven. Minder nakijkwerk, minder gesprekken, enz.
- Op 2 staat het continueren van de Bovenschoolse werkgroepen.Laten we gespecialiseerde voorzieningen in stand houden. Die staan nu regelmatig onder de druk van financiën. De Talentgroep zit nu helemaal vol, dit betekent dat we volgend schooljaar wellicht met een wachtlijst zouden moeten gaan werken. Een derde groep starten op de donderdag is dan wellicht wenselijk.
- Verkleining van groepen betekent meer personeel nodig om de groepen te bemensen. Als je op 11 scholen een extra groep gaat draaien, kom je al richting de 500.000. Personeel werven is dan wel een bijkomend probleem.
- Eigenlijk zouden we nog aantrekkelijker moeten worden als werkgever. Gratis elektrische fiets voor personeel? Gezond en duurzaam:)
- Personeel
- Devices voor alle collega's
- Devices voor alle leerkrachten
- Devices voor leerlingen 3 tot en met 8
- Personeel (bijvoorbeeld onderwijsassistenten)
- Innovatiebudget
- Passend onderwijs bieden op de scholen door inzet oas
- IB-er extra uur per week inzetten denk aan soc.em. problemen door covid.
- Kwaliteit eigen collega's en werven kwalitatief goede collega's.
- Goede duurzame schoolgebouwen
- Verkleining van de klassen
- Extra ondersteuning (bijvoorbeeld onderwijsassistenten)
- Behouden plusklassen

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

- Behouden werkplaats (bovenschoolse voorziening van maken)
- Extra devices voor leerlingen
- Specialisten vrij roosteren t.b.v. begeleiding, training en klassenbezoeken
- Chromebook voor alle leerlingen

- Het innovatiebudget dat dit jaar in de begroting is opgenomen voor een drietal jaren voortzetten, zodat deze projecten na 2021 verder geïmplementeerd kunnen worden
- Investeren in duurzaamheid van gebouwen, bijv. de nieuwe scholen voorzien van airco-installaties waardoor het binnenklimaat in warme perioden optimaal kan worden ingeregeld;installaties om het binnenklimaat optimaal te kunnen realiseren;
- Investeren in duurzaamheid van gebouwen, bijv. zonnepanelen voor de scholen die die nog niet hebben;
- Eenmalig budget aan de scholen toekennen voor vervanging van meubilair (veel meubilair ziet er niet meer uit, ondanks dat het nog niet geheel is afgeschreven; met name is kleutermeubilair op een aantal scholen niet om aan te zien.)
- Uitbreiding van IB-uren op scholen (waar dit vanwege bijzondere populatie nodig geacht wordt)
- Gerichte scholing aan de beleidsgroepleden (dus voor de directeuren en teamleiders (?); dat kan de expertise en effectiviteit van die beleidsgroepen verhoogd worden
- Device voor alle leerlingen
- Levelwerk 2.0 voor alle scholen
- Extra personeel inzetten t.b.v. collegiale consultatie
- Praktisch lesmateriaal t.b.v. techniek
- Versterking onderwijs-jeugdzorg
- Op weg naar inclusiever onderwijs

Uit de teams:
- Goede stoelen voor leerkrachten
- Alle leerlingen vanaf groep 5 een eigen Chromebook
- Extra handen in de klas
- Eventmanager op het niveau van De Stroming (per school een halve dag, neemt (alle?) organisatorische taken uit handen van de leerkrachten
- Innovatiebudget structureel maken (in ieder geval voor meerdere jaren)
- Extra leerkrachten
- Chromebooks
- Digitale microscopen (materialen in het kader van 21e eeuwse vaardigheden en wetenschap & techniek)
- Zorgen voor een goed binnenklimaat (CO_2, koeling, verwarming)
- Extra handen in de klas
- Eerlijke verdeling over de scholen (naar leerlingenaantal) en naar 'weging'
- Investeren in duurzaamheid
- Investeren in ICT
- Opzetten kweekvijvers (IB, TL, directeuren)

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

- Investeren in personeel (al is dit niet duurzaam, en zal het geld snel op zijn)
- Chromebook voor elke leerling, waar ze zelf verantwoordelijk voor zijn. Bijv. vanaf groep 5. Ook eentje, die mee naar huis mag/kan i.v.m. huiswerk of omdat er thuis niet genoeg schermen zijn voor kinderen. Je zou dan afspraken en regels kunnen opstellen voor kinderen en ouders voor gebruik thuis. Ook o.a. bij kapot gaan van een scherm of i.d.
- Investeren in het rekenonderwijs op de verschillende scholen. Als rekenspecialist zie ik dat rekenen vaak een ondergeschoven 'kindje' is, omdat er heel veel geïnvesteerd wordt op het gebied van taal/lezen/ spelling.
- Afgelopen week werd ik gevraagd door een school om 2 kinderen te bekijken om het gebied van rekenen(zitten in groep 5). Beide meiden beheersen deels de basale basisvaardigheden niet uit groep 3 en 4. Ik kom dit heel vaak tegen! Het ontbreekt de collega's vaak aan extra tijd om dit aan te pakken in de groep, omdat er zoveel andere prioriteiten zijn.
- Ik kom zo vaak achterstanden tegen, die soms ook in groep 3 en 4 zijn ontstaan door onwetendheid van collega's en niet weten hoe je op een andere, effectievere manier kinderen sommen tot 10 en de getallenlijn tot 100 aan kunt leren. Collega's vertrouwen te veel op de methode en durven niet out of the box te denken door juist te gaan werken aan de doelen van M3, E3, M4 en E4 enz.
- Moet dit bedrag collectief besteed worden of wordt het bedrag verdeeld over de scholen? Of is het zo dat het beste idee wordt beloond? Er wordt m.i. al veel geld gestoken in kwaliteit van onderwijs. Het welbevinden van medewerkers en leerlingen vind ik interessant. Ik zie vaak bij kinderen dat er behoefte is aan een andere vorm van leren. Leren door te doen. Een mooi voorbeeld is de Klusklas van Het Baken. Misschien kan 'aan onze kant van de brug' initiatieven worden opgestart als lunchcafé, timmerklas, groen doen, e.d. Kennis en expertise kunnen we dan daar halen.
- Voor alle collega's van De Stroming een eigen laptop/chromebook. Ook voor alle collega's een werktelefoon. Die moeten dan ook om de zoveel jaar vervangen worden. De rest van het geld zou ik besteden zodat het ten goede komt van de kinderen. Bijvoorbeeld meer handen in de klas bij grote groepen (>28).
- Stukje 'buiten' bij onze 4 kleuterklassen trekken, zodat onze lokalen iets groter worden. Eventueel ook middelen ter beschikking stellen voor aanpassingen aan het schoolplein.
- Middelen ter beschikking stellen voor deels dubbele bezetting (bijvoorbeeld 2 dagdelen per week), zodat er vaker sprake is van co-teaching.
- Extra personeel in toetsperiodes. Of extra handen in de klas.
- Mijn voorkeur zou het hebben om een groot gedeelte van de gelden te besteden aan personeel. Extra handen in de klas, vervanging bij toetsen of voor coachingsgesprekken. Specifiek voor de groepen 1-2-3. Om goede leerkrachten in opleiding aan ons te binden hen een vergoeding bieden of een deel van hun lesgeld betalen.
- Ideeën voor Het Baken:
  - Fietsenrekken verplaatsen naar de achterkant
  - Plein vernieuwen met uitdagende, creatieve speelplekken
  - De 'terrassen' bij de kleuterlokalen bij de lokalen trekken
- Investeren in welbevinden van medewerkers vanuit goed werkgeverschap door:
  - extra handen in de klas

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

- werkdrukverlagende dagdelen voor leekrachten
- uitbreiding coachingsmogelijkheden (bijv. door op te nemen in taakbeleid)

Uit de Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (28 januari 2021):

- Investeren in duurzaamheid

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

KENGETALLEN

	2020	2019
Liquiditeit *(Vlottende activa / kortlopende schulden)*	5,97	6,53
Solvabiliteit 1 *(Eigen vermogen (excl. voorzieningen) / totale vermogen *100%)*	78,47	78,72
Solvabiliteit 2 *(Eigen vermogen (incl. voorzieningen) / totale vermogen *100%)*	86,64	88,09
Rentabiliteit *(Saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten (incl. fin. baten) * 100%)*	1,89	3,21
Weerstandsvermogen excl. MVA *(Eigen vermogen - materiële vaste activa) / rijksbijdragen * 100%)*	42,91	39,96
Weerstandsvermogen incl. MVA *(Eigen vermogen / totale baten * 100%)*	58,73	56,90
Huisvestingsratio *((Huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen) / totale lasten) * 100 %*	5,69	5,21
Personele lasten / totale lasten + fin lasten (in %)	82,86	81,75
Materiële lasten / totale lasten + fin lasten (in %)	17,14	18,25
Huisvestingsratio	5,69	5,21

Liquiditeit
Het kengetal geeft aan in welke mate men in staat is om op korte termijn aan alle verplichtingen te voldoen.

Solvabiliteit
De solvabiliteit geeft aan in welke mate de bezittingen op de activazijde van de balans zijn gefinancierd met eigen of vreemd vermogen.

Rentabiliteit
In het bedrijfsleven wordt met de rentabiliteit de winst- of verliesgevendheid van een onderneming bedoeld. In het onderwijs (non-profit sector) wordt een relatie gelegd tussen het behaalde resultaat en de ontwikkeling hiervan op het weerstandsvermogen.
Het geeft aan welk deel van de totale baten resteert na aftrek van de lasten.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

Huisvestingsratio
Het kengetal geeft aan de verhouding van de huisvestinglasten t.o.v. de totale lasten.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

B1 GRONDSLAGEN

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking opgenomen de realisatiecijfers van het voorgaande jaar, alsmede de (goedgekeurde) begroting van het huidige jaar.

Het bestuur heeft zich een oordeel gevormd over de zaken die in het jaarverslag worden besproken en heeft voor de bedragen die in de jaarrekening zijn opgenomen schattingen gemaakt. Indien dit voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningpost.

Door afronding op hele euro's kunnen in het verslag kleine verschillen worden geconstateerd.

De jaarrekening is opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Als ondergrens voor de te activeren zaken met een gebruiksduur van langer dan 1 jaar wordt € 500 aangehouden.

Het economisch eigendom van de schoolgebouwen berust bij de gemeente. Indien een gebouw door een school blijvend wordt verlaten, wordt het gebouw "om niet" aan de gemeente overgedragen.

De overige activagroepen met afschrijvingstermijnen zijn als volgt bepaald:
Nieuwbouw Het Kompas 10 jaar.
Technische zaken: diverse afschrijvingstermijnen op basis van geschatte levensduur.
Meubilair: algemeen 10 en 20 jaar; inrichting speellokaal 30 jaar.
ICT: computers, servers en printers 3, 4 en 5 jaar; digiborden 10 jaar; netwerkbekabeling 10 jaar.
Onderwijsleerpakket: methoden, apparatuur (zoals koelkast, tv, projectoren) 5, 8, 9, 10, 15 en 20 jaar.
Materiaal t.b.v. scholen: 5 en 9 jaar.
Als gevolg van de fusie met Andel, Woudrichem, Giessen/Rijswijk, Genderen, Almkerk en Nieuwendijk worden er diverse afwijkende afschrijvingstermijnen gehanteerd. Voor de nieuwe aanschaf vanaf 1 januari 2019 worden de standaard afschrijvingstermijnen van na de fusie gehanteerd.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Vorderingen
De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen en overlopende activa.
De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Liquide middelen
De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur. Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa

Eigen Vermogen:
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve die voortkomt uit de door (semi-) overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten, bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen reserves uit private middelen en reserves uit publieke middelen.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de instelling. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald en betreft geen verplichting. Het bestuur kan deze verplichting zelf opheffen.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door een derde is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsfonds.

Per 31 december 2019 is een bestemmingsreserve gevormd i.v.m. de extra bekostiging ad € 198.000 die in december 2019 is ontvangen in het kader van de Regeling Bijzondere en aanvullende bekostiging PO en VO 2019 (Staatcourant 64683 d.d. 28-11-2019). Het bedrag is bestemd voor de extra loonkosten die in februari 2020 zijn uitgekeerd als uitvloeisel van de eenmalige salarisbetalingen zoals overeengekomen in de cao 2019-2020.

Het "Fonds Vereniging" en het "Personeelsfonds" en de "Reserve Schoolfonds" zijn met eigen middelen, d.w.z. zonder subsidie van de overheid opgebouwd. Het voor- of nadelig saldo van de exploitatie wordt toegevoegd c.q. onttrokken aan de reserve c.q. het fonds.

Voorzieningen
De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in minderling zijn gebracht. De voorzieningen worden opgenomen voor de nominale waarde, met uitzondering van de voorziening jubilea. Deze wordt opgenomen voor de contante waarde.

De voorzieningen zijn verdeeld naar langlopend en kortlopend. Kortlopend heeft betrekking op het deel van de voorziening met een looptijd van maximaal één jaar. Het langlopend deel op het deel met een looptijd langer dan één jaar.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Voorziening jubilea:
Op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen gevormd. Voor de berekening is uitgegaan van de datum van indiensttreding van de medewerker in het onderwijs. Vanaf deze datum bouwt de medewerker aanspraken op voor een te ontvangen jubileum-gratificatie bij 25-jarig en 40-jarig dienstverband. Er is rekening gehouden met een variabele blijfkans en een rekenrente van 1 %. Voor instellingen met een aantal FTE van 50 of meer wordt gerekend met € 825 per FTE. Gelet op de omvang van de organisatie (meer dan 50 FTE) wordt de voorziening bepaald op € 825 per FTE.

Voorziening (eigen) wachtgelders:
PO:
Indien een werknemer ontslagen wordt en de instroomtoets van het Participatiefonds niet positief wordt afgerond of er een negatieve beschikking wordt afgegeven, verhaalt het Participatiefonds de uitkeringen op het bevoegd gezag. Voor alle ex-werknemers waarvoor de instroomtoets niet met positieve beschikking is afgerond wordt voor de nog komende periode een voorziening gevormd.

Voor alle ex-medewerkers waarvan op 31 december 2020 zeker is dat voor hen de instroomtoets niet tot een positieve beschikking heeft geleid, of van wie het bevoegd gezag aangeeft geen positieve beschikking te verwachten wordt een voorziening gevormd. Deze is berekend als het aantal maanden dat het bevoegd gezag verwacht dat de uitkering zal duren vermenigvuldigd met het maandelijks bedrag dat verhaald wordt op de instelling, gebaseerd op informatie van het UWV.

Voorziening langdurig zieken:
De instelling is eigen risicodrager voor het ziekteverzuim van de medewerkers gedurende de eerste 2 jaar. Voor medewerkers die per balansdatum langdurig ziek zijn (en dit naar verwachting blijven) wordt een voorziening gevormd voor de loonkosten van de nog resterende maanden van deze periode. Dit vanuit de veronderstelling dat deze medewerkers tijdens hun ziekte geen prestaties voor de instelling leveren. De voorziening wordt opgenomen voor de nominale waarde. De dotatie wordt ten laste van de personeelskosten gebracht. De werkelijke loonkosten voor deze medewerkers worden onttrokken aan de voorziening.

Voorziening groot onderhoud:
De voorziening voor de gelijkmatige verdeling van onderhoudslasten wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten voor cyclisch groot onderhoud voor de komende 10 jaar op basis van het meerjarenonderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van de voorziening gebracht. Voor de voorziening groot onderhoud wordt gebruik gemaakt van de overgangsregeling zoals verwoord in de RJO artikel 4 lid 1c.

Langlopende en kortlopende schulden en overige verplichtingen.
Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld. De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kasstroomoverzicht
In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering en liquiditeit.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat (saldo van baten en lasten) als basis genomen.
Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Transacties

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

RESULTAATBEPALING

Algemeen
De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden. De instelling heeft in haar statuten geen bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van de winst. Er is dus geen statutaire regeling winstbestemming.

(Rijks)bijdragen
Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie, verstrekt door het Ministerie van OCW, opgenomen. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van rijksbijdragen. Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekening clausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden als terug te betalen subsidie zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen en subsidies
Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen, verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Overige baten
Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten (waaronder ouderbijdragen) worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de cao uitbetaald. De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het bevoegd gezag.

Pensioenen
De instelling heeft een toegezegd pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte en contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De dekkingsgraad van het ABP ultimo 2020 is 93,5%
Per ultimo 2019 was deze 97,8%

Afschrijvingen
Materiële Vaste Activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Huisvestingslasten
Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten
De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten
Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN EN RISICOBEHEERSING

Algemeen
De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De primaire financiële instrumenten van het bestuur, anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van het bestuur of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van het bestuur is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van het bestuur zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en renterisico.

Marktrisico
De instelling is werkzaam in Nederland. Het valutarisico is daarmee nihil.
De instelling loopt geen prijsrisico's.
De instelling loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en rentedragende schulden.

Kredietrisico
De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico
Het bestuur heeft een treasurystatuut opgesteld waarin zij haar beleid omtrent liquiditeit heeft uiteengezet. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst.

Liquide middelen, vorderingen en kortlopende schulden
Gezien de korte looptijd van deze instrumenten benadert de boekwaarde de reële waarde.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

B2 BALANS PER 31 december 2020
(na verwerking resultaatbestemming)

		31 december 2020		31 december 2019	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1				
Gebouwen en terreinen		252.039		264.635	
Technische zaken		366.534		395.072	
Materialen tbv scholen		6.133		22.100	
Meubilair		738.363		770.398	
OLP en apparatuur		293.314		292.712	
ICT		465.378		537.208	
			2.121.761		2.282.125
Financiële vaste activa	2				
Waarborgsom		18.600		21.000	
			18.600		21.000
Vlottende activa					
Vorderingen	3				
Debiteuren		480		360	
Ministerie van OCW		558.025		529.011	
Overige overlopende activa		21.078		29.961	
Overige vorderingen		23.904		64.301	
			603.487		623.632
Liquide middelen	4		6.797.385		6.277.289
			9.541.233		9.204.046

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs

Datum: 01 JUN 2021

B2 BALANS PER 31 december 2020
(na verwerking resultaatbestemming)

		31 december 2020		31 december 2019	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Eigen vermogen	5				
Algemene reserve		2.302.918		4.414.532	
Bestemmingsreserves (publiek en privaat)		5.184.115		2.831.200	
			7.487.033		7.245.732
Voorzieningen	6				
Personeelsvoorzieningen		147.543		313.207	
Overige voorzieningen		631.779		548.945	
			779.322		862.152
Langlopende schulden	7				
Overige langlopende schulden		35.214		39.586	
			35.214		39.586
Kortlopende schulden	8				
Crediteuren		121.108		101.935	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		398.380		368.105	
Schulden terzake van pensioenen		129.166		128.469	
Overige kortlopende schulden		112.095		94.352	
Overlopende passiva		478.916		363.715	
			1.239.664		1.056.576
			9.541.233		9.204.046

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs

Datum: 01 JUN 2021

B3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2020

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
Baten			
(Rijks)bijdragen	12.504.994	11.915.370	12.422.067
Overige overheidsbijdragen en subsidies	72.689	17.795	57.096
Overige baten	171.207	213.505	253.406
	12.748.890	12.146.670	12.732.569
Lasten			
Personele lasten	10.363.987	10.079.410	10.075.165
Afschrijvingen	406.684	418.385	459.733
Huisvestingslasten	698.979	679.140	630.098
Overige instellingslasten	1.035.508	1.167.235	1.157.022
	12.505.158	12.344.170	12.322.019
Saldo baten en lasten	243.732	-197.500	410.550
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	1	0	696
Financiële lasten	2.432	2.500	2.318
Financiële baten en lasten	-2.431	-2.500	-1.622
Resultaat	241.301	-200.000	408.928

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

B4 KASSTROOMOVERZICHT 2020

Het onderstaande kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij wordt het saldo baten en lasten als uitgangspunt genomen, waarop vervolgens correcties worden aangebracht voor verschillen tussen opbrengsten en ontvangsten en de kosten en uitgaven.

	2020		2019	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		243.732		410.550
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen	404.269		412.895	
- Mutaties voorzieningen	-82.830		228.143	
		321.439		641.038
Veranderingen in vlottende middelen:				
- Vorderingen	20.145		-32.428	
- Kortlopende schulden	183.088		-11.767	
		203.233		-44.195
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		768.405		1.007.393
- Werkelijk ontvangen interest	1		696	
- Werkelijk betaalde interest	-2.432		-2.318	
		-2.431		-1.622
Kasstroom uit operationele activiteiten		765.974		1.005.771
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen materiële vaste activa	-246.320		-312.593	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	2.415		46.838	
Mutaties leningen u/g	2.400		-7.950	
Overige kapitaalmutaties	0		0	
		-241.505		-273.705
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutaties langlopende schulden	-4.372		-4.581	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-4.372		-4.581
		-245.877		-278.286
Mutatie liquide middelen		520.097		727.485
Beginstand liquide middelen	6.277.289		5.549.802	
Mutatie liquide middelen	520.097		727.487	
Eindstand liquide middelen		6.797.386		6.277.289

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

B5 TOELICHTING BEHORDEN TOT DE BALANS
(na verwerking resultaatbestemming)

1 Materiële vaste activa

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Gebouwen en terreinen	252.039	264.635
Technische zaken	366.534	395.072
Materialen tbv scholen	6.133	22.100
Meubilair	738.363	770.398
ICT	465.378	537.208
OLP	293.314	292.712
	2.121.761	2.282.125

	Gebouwen en terreinen	Technische Zaken	Materiaal tbv scholen	Meubilair	ICT	OLP	TOTAAL
	€	€		€	€	€	€
Boekwaarde 01-01-2020							
Aanschafwaarde	345.858	733.255	91.730	1.294.205	1.242.291	975.854	4.683.194
Cumulatieve afschrijving	-81.223	-338.184	-69.630	-523.807	-705.083	-683.142	-2.401.070
Boekwaarde 01-01-2020	264.635	395.072	22.100	770.398	537.208	292.712	2.282.125
Mutaties							
Investeringen	0	4.846	0	24.643	143.365	73.465	246.320
Cum Aansch.waarde desinv.		-6.570	0	0	-96.612	-42.524	-145.705
Afschrijvingen	-12.597	-33.384	-15.967	-56.677	-213.277	-72.367	-404.269
Cum Desinvestering		6.570	0	0	94.694	42.027	143.290
Mutaties Boekwaarde	-12.597	-28.538	-15.967	-32.035	-71.830	602	-160.364
Boekwaarde 31-12-2020							
Aanschafwaarde	345.858	731.532	91.730	1.318.848	1.289.045	1.006.796	4.783.809
Cumulatieve afschrijving	-93.820	-364.998	-85.596	-580.485	-823.667	-713.483	-2.662.048
Boekwaarde 31-12-2020	252.039	366.534	6.133	738.363	465.378	293.314	2.121.761

Afschrijvingspercentages		t/m
Gebouwen en terreinen	2,50%	10,00%
Technische zaken	2,50%	10,00%
Meubilair	3,33%	10,00%
ICT	5,00%	33,33%
OLP en apparatuur	5,00%	33,33%
Materiaal t.b.v. scholen	11,11%	20,00%

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
2 Financiële vaste activa		
Waarborgsom	18.600	21.000
	18.600	21.000

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
3 Vorderingen		
Debiteuren	480	360
Ministerie van OCW	558.025	529.011
Overige vorderingen	23.904	64.301
Overige overlopende activa	21.078	29.961
	603.487	623.632
Ministerie van OCW		
Bekostiging OCW	558.025	529.011
	558.025	529.011
Overige vorderingen		
Gemeente inzake schade / ozb	0	1.750
Gemeente huisvesting	0	1.321
Overige vorderingen	23.904	61.230
	23.904	64.301
Overige overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	21.078	29.961
	21.078	29.961

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
4 Liquide middelen		
Kas directie	555	709
Banktegoeden	6.796.831	6.276.580
	6.797.385	6.277.289
Kas directie		
Kas directie	555	709
	555	709
Banktegoeden		
Rabo Rekening Courant 3415.62.831	992.723	615.884
Rabo beleggersrek. 12.05.74.713	3.190.537	3.190.225
Rabo spaarrekening 3687.133.729	1.900.000	2.000.000
Spaarrekeningen	243.688	243.622
Bankrekeningen scholen	469.882	226.849
	6.796.831	6.276.580

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

PASSIVA

5 Eigen vermogen

VERLOOPOVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

	Saldo 1-1-2020	Resultaat	Overige mutaties	Saldo 31-12-2020
Algemene reserve	4.414.532	-2.111.614	0	2.302.918
Bestemmingsreserves publiek (A)				
Bestemmingsreserve onderwijskundige vernieuwingen	0	2.573.352	0	2.573.352
Bestemmingsreserve aanv. bijzondere bekostiging PO 2019	197.508	-197.508	0	0
Bestemmingsreserve nieuwbouw	233.646	-12.995	0	220.651
Bestemmingsreserve koelsysteem	59.812	-8.413	0	51.399
Bestemmingsreserve restrisico	900.000	0	0	900.000
	1.390.965	2.354.437	0	3.745.402
Bestemmingsreserve privaat (B)				
Reserve schoolfonds	241.727	13.059	0	254.786
Fonds Vereniging	1.160.865	-10.794	0	1.150.071
Personeelsfonds	37.643	-3.787	0	33.856
	1.440.235	-1.522	0	1.438.713
Totaal bestemmingsreserves (A + B)	2.831.200	2.352.915	0	5.184.115
Eigen vermogen	7.245.732	241.301	0	7.487.033

	Saldo 1-1-2020	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo 31-12-2020	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
6 Voorzieningen							
Personeel:							
Langdurig zieken	189.343	15.809	-86.031	-92.352	26.770	26.770	0
Wachtgelders	9.614	62	0	-3.134	6.541	0	6.541
Jubilea	114.250	20.070	-14.328	-5.761	114.232	5.241	108.991
	313.207	35.941	-100.358	-101.246	147.543	32.011	115.532
Overig:							
Onderhoud	548.945	97.810	-14.977	0	631.779	0	631.779
	548.945	97.810	-14.977	0	631.779	0	631.779
Voorzieningen	862.152	133.751	-115.335	-101.246	779.322	32.011	747.311

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Langlopend deel > 1 jaar te verdelen als volgt:

	Middellang	Lang
	< 5 jaar	> 5 jaar
Langdurig zieken	26.770	
Wachtgelder	6.541	
Jubilea	43.376	70.857
Onderhoud	631.779	

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€

7 Langlopende schulden

Overige langlopende schulden	35.214	39.586
	35.214	39.586

	Boek-waarde 01-01-20	Invest. 2020	Vrijval inv. subs 2020	Boek-waarde 31-12-20	Looptijd > 1 jaar < 5 jaar	Looptijd >5 jaar
	€	€	€	€	€	€
Vooruitontv. inv.subs. gem. langl.	34.876	0	-3.695	31.181	14.720	16.461
Vooruitontv. inv.subs. priv. langl.	4.710	0	-677	4.033	2.529	1.504
	39.586	0	-4.372	35.214	17.250	17.965

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
8 Kortlopende schulden		
Crediteuren	121.108	101.935
Belastingen en premies sociale verzekeringen	398.380	368.105
Schulden terzake van pensioenen	129.166	128.469
Overige kortlopende schulden	112.095	94.352
Overlopende passiva	478.916	363.715
	1.239.664	1.056.576
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	373.792	345.378
Premie vervangingsfonds / participatiefonds	24.588	22.727
	398.380	368.105
Overige kortlopende schulden		
Overige kortlopende schulden	112.095	94.352
	112.095	94.352
Overlopende passiva		
OCW niet geoormerkt: lerarenbeurs	0	11.595
OCW niet geoormerkt: Overige subsidies	76.066	0
Nog te betalen vakantiegeld	319.819	317.591
Vooruitontvangen investeringssubsidies gemeente	3.695	3.695
Vooruitontvangen investeringssubsidies privaat	677	886
Vooruitontvangen bedragen	78.659	29.948
	478.916	363.715

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Model G: Verantwoording subsidies (bijlage behorend bij RJ 660.402, geldend vanaf het verslagjaar 2014)

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	datum	
Lerarenbeurs	1006566-1	13-08-2019	Ja
Lerarenbeurs	1006535-1	13-08-2019	Ja
Opleiding tot Leraar	SOOL19103	27-11-2019	Nee
LerarenOntwikkelFonds	LOF200198	26-06-2020	Nee
Inhaal- en ondersteuningsprogramma	IOP2-41239-PO	16-10-2020	Nee

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar

G2.A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangsten t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele kosten t/m verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Te verrekeken per 31 december verslagjaar
	Kenmerk	datum							
			€	€	€	€	€	€	
		totaal	€	€	€	€	€	€	

G2b. Subsidides die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie isverstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar.

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele kosten t/m verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Saldo per 31 december verslagjaar
	Kenmerk	datum							
			€	€	€	€	€	€	€
		totaal	€	€	€	€	€	€	€

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs

Datum: 01 JUN 2021

B6 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2020

Baten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
(Rijks)bijdragen			
Vergoeding Lumpsum	7.913.363	7.516.570	7.748.073
Aanvullende bijzondere bekostiging PO 2019	0	0	197.508
Vergoeding Materiële Instandhouding	1.616.919	1.616.880	1.620.652
Vergoeding PAB	1.871.379	1.810.265	1.750.823
Niet-geoormerkte subsidies	572.310	497.385	588.285
Subs. Inhaal- onderst.programma	18.752	0	0
Ontv. doorbet. Rijksbijdrage SWV	512.272	474.270	516.727
	12.504.994	11.915.370	12.422.067
Overige overheidsbijdragen en subsidies			
Gemeente: subsidie Taalklas Altena	33.018	14.000	28.920
Gemeente: overige vergoedingen	35.976	0	24.482
Gemeente: vrijval investeringssubsidies	3.695	3.795	3.695
	72.689	17.795	57.096
Overige baten			
Verhuur onroerende zaken	50.067	50.250	43.367
Baten schoolfonds	78.310	148.150	140.871
Baten cluster	17.083	8.000	28.335
Vrijval investeringssubsidie privaat	886	905	991
Overige baten personeel	-10.273	0	0
Overige baten	35.133	6.200	39.842
	171.207	213.505	253.406

Lasten

Personele lasten			
Lonen en salarissen	7.598.460	9.263.685	7.153.054
Sociale lasten	1.061.522	0	980.338
Premies PF	277.891	0	256.677
Premies VF	10.103	0	14.409
Pensioenlasten	1.122.476	0	1.133.106
Overige personele lasten	382.641	815.725	670.280
Uitkeringen (-/-)	-89.105	0	-132.699
	10.363.987	10.079.410	10.075.165

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
Lonen en salarissen			
Salariskosten directie	707.192	690.075	783.521
Salariskosten OP	7.527.507	7.292.845	7.403.543
Salariskosten OOP	368.260	356.285	366.260
Salariskosten schoonmaak	100.866	102.305	115.104
Salariskosten ver.v pers. e/r Rechtpos. verl.	0	0	17.245
Salariskosten ZW gerelateerde vervanging	97.625	0	110.183
Salariskosten vervanging eigen rekening	192.039	164.520	156.418
Salariskosten bovenschools project	221.943	87.845	44.116
Salariskosten eerste opvang vreemdelingen	0	0	17.527
Salariskosten werkdrukvermindering OP	351.368	67.865	4.893
Salariskosten werkdrukvermindering OOP	0	0	27.679
Salariskosten tussenschoolse opvang	0	6.265	0
Salariskosten LGF	238.947	156.480	203.620
Salariskosten nascholing	434	0	931
Salariskosten ouderschapsverlof	82.982	120.000	85.739
Salariskosten detachering	792	0	669
Salariskosten Passend Onderwijs	0	45.925	6.129
Salariskosten medezeggenschap	0	0	727
Salariskosten mentoring/coaching	0	19.275	7.938
Salariskosten subs. Inhaal- onderst.prog	16.698	0	0
Vervanging duurzame inzetbaarheid	0	0	18.407
Werkkosten via PSA	30.249	19.000	22.246
Loonkosten seniorenregeling	125.237	135.000	143.429
Opname onbetaald verlof	8.311	0	1.262
Correctie sociale lasten	-1.061.522	0	-980.338
Correctie premie PF	-277.891	0	-256.677
Correctie premie VF	-10.103	0	-14.409
Correctie pensioenen	-1.122.476	0	-1.133.106
	7.598.460	9.263.685	7.153.054
Sociale lasten			
Sociale lasten	1.061.522	0	980.338
	1.061.522	0	980.338
Premies PF			
Premies PF	277.891	0	256.677
	277.891	0	256.677
Premies VF			
Premies VF	10.103	0	14.409
	10.103	0	14.409
Pensioenlasten			
Pensioenlasten	1.122.476	0	1.133.106
	1.122.476	0	1.133.106

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
Overige personele lasten			
Nascholing	161.866	259.500	152.782
Kosten schoolbegeleiding	0	0	17.795
Mutatie VU/EJU	0	0	-4.464
Kosten Arbo	51.011	50.000	45.609
Dotatie voorziening langdurig zieken	15.809	0	189.343
Loonkosten onttrokken aan de voorziening langdurig zieken	-86.031	0	0
Dotatie voorziening wachtgelders	62	0	9.614
Dotatie voorziening jubilea	20.070	20.000	14.503
Vrijval voorziening langdurig zieken	-92.352	0	0
Vrijval voorziening wachtgelders	-3.134	0	0
Vrijval voorziening jubilea	-5.761	0	-3.901
Wachtgelders niet vergoed PF	24.919	0	-9.600
Werkkosten via FA	58.079	74.950	13.223
Overige personeelskosten	238.103	395.275	245.377
Personele kosten controller	0	16.000	0
	382.641	815.725	670.280
Uitkeringen (-/-)			
Uitkeringen (-/-)	-89.105	0	-132.699
	-89.105	0	-132.699

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Personeelsbezetting

	2020	2019
	Aantal FTE's	Aantal FTE's
DIR	6,70	8,32
OP	119,48	121,90
OOP	16,33	16,27
	142,51	146,49

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

WNT-verantwoording 2020

De WNT is van toepassing op De Stroming
Het voor De Stroming toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 143.000.

Gemiddelde baten 4 complexiteitspunten.
Gemiddeld aantal leerlingen 2 complextiteitspunt.
Het aantal gewogen onderwijssoorten is 1 1 complexiteitspunt.
Dit totaal van 7 complexiteitspunten correspondeert met WNT C.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bezoldiging topfunctionarissen

Bedragen x € 1	**A.C.J. Lenting**
Functiegegevens	Directeur bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01 / 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Dienstbetrekking	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 104.510
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.433
Subtotaal	*€ 121.943*
Individueel bezoldigingsmaximum	**€ 143.000**
-/- onverschuldigd betaald bedrag	€ 0
Totaal bezoldiging	**€ 121.943**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t

Gegevens 2019	
Functiegegevens	Directeur bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01-01 / 31-12
Omvang dienstverband 2019 (fte)	1,0
Dienstbetrekking	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 92.273
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.397
Subtotaal	*€ 108.670*
Individueel toepasselijk bezoldigings maximum	€ 138.000
Totaal bezoldiging 2019	**€ 108.670**

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

1c.Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	R. Hartman	T. Groeneveld	K.A.J Oudshoorn	G.M. Verhoeven	A. Smits	P.W.J. van Dalen-van Balen	R. Bouman
Functie	Lid	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functie vervulling in 2020	01-01 / 31-07	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12
Bezoldiging							
Totale bezoldiging							
Subtotaal	*€ 2.503*	*€ 6.435*	*€ 4.290*	*€ 4.290*	*€ 4.290*	*€ 4.290*	*€ 4.290*
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 8.306	€ 21.450	€ 14.300	€ 14.300	€ 14.300	€ 14.300	€ 14.300
-/- onverschuldigd betaald bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging	**€ 2.503**	**€ 6.435**	**€ 4.290**	**€ 4.290**	**€ 4.290**	**€ 4.290**	**€ 4.290**
Reden waarom overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op vordering wegens overschuldigde betaling							
Gegevens 2019							
Functie	Lid	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde dienstvervulling in 2019	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12
Bezoldiging	*€ 3.660*	*€ 5.490*	*€ 3.660*	*€ 3.660*	*€ 3.660*	*€ 3.660*	*€ 3.660*
Totaal bezoldiging 2019	**€ 3.660**	**€ 5.490**	**€ 3.660**	**€ 3.660**	**€ 3.660**	**€ 3.660**	**€ 3.660**
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 13.800	€ 20.700	€ 13.800	€ 13.800	€ 13.800	€ 13.800	€ 13.800
Reden waarom overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op vordering wegens overschuldigde betaling							

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs

Datum: 01 JUN 2021

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs

Datum: 01 JUN 2021

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
Afschrijvingen			
Gebouwen en terreinen	12.597	10.970	12.483
Technische zaken	33.384	33.855	35.823
Materiaal tbv scholen	15.800	20.475	21.810
Meubilair	56.677	58.490	59.317
ICT	213.277	205.005	203.889
OLP en apparatuur	72.533	89.590	79.573
Boekverlies desinvestering	2.415	0	46.838
	406.684	418.385	459.733
Huisvestingslasten			
Huur huisvesting/terrein	1.736	5.600	25.955
Dotatie onderhoudsvoorziening	97.810	100.890	97.811
Onderhoud gebouw/installaties	168.821	176.850	124.816
Energie en water	167.774	148.600	132.995
Schoonmaakkosten	176.189	160.800	169.944
Heffingen	24.312	34.300	31.066
Tuinonderhoud	16.374	9.850	8.338
Bewaking en beveiliging	14.130	17.250	20.552
Onderhoudsbeheer	31.833	16.000	18.621
Overige huisvestingslasten	0	9.000	0
	698.979	679.140	630.098
Overige instellingslasten			
Administratie- en beheerslasten			
Administratie en beheer	167.455	161.900	156.123
Reis- en verblijfkosten	78	450	196
Accountantskosten	10.581	14.650	10.266
Telefoonkosten	8.974	9.400	9.213
Overige administratie- en beheer	76.886	43.950	51.031
	263.975	230.350	226.830
Inventaris en apparatuur			
Onderhoud vervanging meubilair	2.343	3.500	2.561
	2.343	3.500	2.561

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
Overige			
Representatiekosten	4.187	4.450	5.781
Contributies	30.719	23.850	18.111
Excursies / werkweek / sport	749	3.600	657
Medezeggenschap	13.919	9.850	7.392
Aansluiting radio / TV	61	0	616
Verzekeringen	6.149	6.950	5.984
Advertentiekosten	2.813	10.450	3.864
Portikosten / drukwerk	2.705	4.450	2.984
PR	243	0	0
Kantinekosten	18.555	19.100	18.048
Culturele vorming	11.299	20.250	20.991
Schooltest / onderzoek / begeleiding	23.865	52.250	39.337
Overige gemeente	5.587	0	18.748
Bovenschoolse begaafdenproject	0	10.000	6.477
Lasten schoolfonds	69.317	148.350	141.682
Lief en leed	12.809	26.750	19.869
Kosten bestuurlijke samenwerking	0	0	679
Overige uitgaven	19.900	3.850	5.187
Kosten inz. LOVK	884	1.700	0
Kosten inz. Taalimpuls	2.061	5.000	6.251
Kosten inz. Taalklas Altena	5.276	4.000	5.153
Kosten inz. LerarenOntwikkelFonds	1.182	0	0
Kosten inz. Muzieksubsidie	1.237	0	3.901
Kosten inz. Werkdrukvermindering	360	0	1.084
Kosten inz. Inhaal- onderst.programma	2.054	0	0
Kosten inz. TalentGroep	2.049	0	0
	237.979	354.850	332.793
Leermiddelen (PO)			
Onderwijsleerpakket	235.562	228.950	236.478
Vakliteratuur	4.848	6.335	6.355
Informatietechnologie	209.148	247.250	235.771
Kopieerkosten	81.654	96.000	116.235
	531.211	578.535	594.839
Totaal Overige instellingslasten	1.035.508	1.167.235	1.157.022
Financiële baten en lasten			
Financiële baten			
Rentebaten	1	0	696
	1	0	696
Financiële lasten			
Rentelasten	2.432	2.500	2.318
	2.432	2.500	2.318
Totaal financiële baten en lasten	-2.431	-2.500	-1.622

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Specificatie honorarium	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Onderzoek jaarrekening	10.581	14.650	10.266
Andere controleopdrachten	0	0	0
Fiscale adviezen	0	0	0
Andere niet-controle-diensten	0	0	0
Totaal accountantslasten	10.581	14.650	10.266

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

Model E: Verbonden partijen

Naam	Juridische Vorm 2020	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2020 EUR	Resultaat jaar 2020 EUR	Art.2:403 BW Ja/Nee	Deelname %	Consolidatie Ja/Nee
SWV Driegang	Stichting	Gorinchem	4	NB	NB	Nee	0	Nee
SWV PO 30-10	Stichting	Drunen	4	NB	NB	Nee	0	Nee

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

B10 Niet uit de balans blijkende activa en verplichtingen

Huurovereenkomst:
In de loop van 2020 heeft CBS De VerreKijker te Waardhuizen met HOPPAS Kinderopvang en met instemming van Gemeente Altena een nieuw verhuurovereenkomst voor bepaalde tijd afgesloten. Het betreft een bedrag van € 1.660 per jaar.

In de loop van 2020 heeft CBS De Parel te Rijswijk met HOPPAS Kinderopvang en met instemming van Gemeente Altena een nieuw verhuurovereenkomst voor bepaalde tijd afgesloten. Het betreft een bedrag van € 10.080 per jaar.

In de loop van 2020 heeft CBS De Zaaier te Andel met HOPPAS Kinderopvang en met instemming van Gemeente Altena een nieuw verhuurovereenkomst voor bepaalde tijd afgesloten. Het betreft een bedrag van € 6.000 per jaar.

De Stroming heeft een huurovereenkomst afgesloten bij de ISO Groep. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 54.740,40 (incl. BTW). Expiratiedatum is 31-12-2020

Voorziening duurzame inzetbaarheid:
In 2020 is overleg geweest met de personeelsleden. Dit heeft niet geleid tot een plan voor het sparen voor ouderenverlof omdat gebleken is dat er geen personeelsleden zijn die hieraan deel willen nemem. Er is derhalve geen voorziening duurzame inzetbaarheid gevormd in 2020.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

B11 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Na afloop van het boekjaar hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan, die belangrijk zijn voor de interpretatie van de cijfers.

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

B12 STATUTAIRE REGELING OMTRENT BESTEMMING VAN RESULTAAT

Het bestuur verdeelt het resultaat over 2020 ad € 241.301 als volgt over de reserves:

			2020 €
Resultaat algemene reserve			-2.111.614
Resultaat bestemmingsreserve onderwijskundige vernieuwingen	2.573.352		
Resultaat reserve aanv. bek. PO 2019	-197.508		
Resultaat Bestemmingsreserve nieuwbouw	-12.995		
Resultaat bestemmingsreserve koelsysteem	-8.413		
Resultaat bestemmingsreserve publiek (A)		2.354.437	
Resultaat reserve schoolfonds	13.059		
Resultaat Fonds Vereniging	-10.794		
Resultaat personeelsfonds	-3.787		
Resultaat bestemmingsreserve privaat (B)		-1.522	
Resultaat bestemmingsreserve (A+B)			2.352.915
Resultaat Eigen vermogen			**241.301**

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 01 JUN 2021

B13 Ondertekening Jaarverslag

Opgesteld door het bestuur te Werkendam op 26 mei 2021

....

....

....

....

Vastgesteld op .....2021 door de toezichthoudend orgaan.

....

....

....

....

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs

Datum: 01 JUN 2021

DRV Accountants & Adviseurs

Park Veldzigt 1 | Postbus 321 | 4330 AH Middelburg
T 0118-634000 | middelburg@drv.nl | www.drv.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: De raad van toezicht van De Stroming, VPCO in het Land van Heusden en Altena, gevestigd te Werkendam

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van De Stroming, VPCO in het Land van Heusden en Altena, gevestigd te Werkendam, gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van De Stroming, VPCO in het Land van Heusden en Altena op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

(1) de balans per 31 december 2020;
(2) de staat van baten en lasten over 2020; en
(3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van De Stroming, VPCO in het Land van Heusden en Altena, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

DRV Accountants & Adviseurs is een maatschap bestaande uit praktijkvennootschappen en heeft 12 vestigingen in Zuidwest-Nederland.

Op onze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing die zijn gepubliceerd op onze website www.drv.nl en gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24492873.

MOORE
An independent member firm of Moore Global Network Limited

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- kengetallen;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden
Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
    - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
    - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk

nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Middelburg, 1 juni 2021

DRV Accountants & Adviseurs

drs. F. van der Maas RA